

BROJ 6

CENA 80 DINARA

KONAN

DEMONSKO
OSTRVO

DEMONSKO OSTRVO

U mraku pred zoru, jedan neuobičajeni zvuk naruši tišinu koja se beše nadvila nad trščanu močvaru i vodu koja je zapljuskivala obalu i nad kojom je lebdela izmaglica. To nije bila ni pospana vodena ptica, niti neka zver koja se budi. Jedno ljudsko biće se s mukom probijalo kroz gustu trsku višu od čoveka.

Da je nekoga tu bilo, video bi da se radi o jednoj ženi, visokoj, plavokosoj, raskošnih udova čija se oblina isticala pod vlažnom, pripijenom tunikom. Oktavija je odlučila da pobegne i celo telo joj je još uvek gnevno podrhtavalo kao reakcija na užase koje je pretrpela kao zarobljenica.

To što je bila Jehungirova robinja bilo je dovoljno strašno; ali, Jehungir ju je, iz čiste pakosti, poklonio jednom plemiću čije je ime bilo sinonim za izopačenost čak i u gradu kao što je Kavarizm.

Oktavijino jedro telo se ježilo i grčilo kada su sećanja počela da naviru.

Očajanje ju je nateralo da se iskrade iz zamka Dželal Kana pomoću konopca načinjenog od komada pocepanih tapiserija, a slučaj je hteo da nabasa na jednog privezanog konja. Cele je noći jahala, a zora ju je zatekla sa malaksalim konjem na močvarnoj obali mora. Gonjena strahom da će je naći i vratiti Dželal Kanu koji je imao gnusne planove s njom, devojka zagazi u blato, tražeći skrovište gde bi se zavukla i sakrila od potere koju je očekivala. Kada se trska razredila, a voda počela da joj zapljuskuje butine, spazila je obrise jednog ostrva ispred sebe. Ostrvo nije bilo tako blizu, ali ona nije oklevala. Hodala je još malo kroz vodu, a kada joj je ona dosegla do struka, snažno je zamahnula rukama i zaplivala tako energično, da je to upućivalo na činjenicu da je Oktavija bila izuzetno izdržljiva žena.

Kada se približila ostrvu, primetila je da se ono uzdiže vertikalno iz vode i da podseća na neki džinovski zamak. Najzad je stigla do stena, ali, nije našla nikakvu ivicu pod vodom gde bi mogla da stane, niti neko ispupčenje za koje bi mogla da se uhvati. Nastavila je da pliva, prateći krivinu stena, uveliko osećajući umor od dugog bekstva. Prsti su joj klizili po glatkom kamenu dok, iznenada, nisu napipali neko udubljenje. Grcajući od olakšanja, ona se izvuče iz

vode i sede na stepenik, mokra bela boginja, osvetljena hladnim sjajem zvezda.

Naišla je na nešto što je izgledalo kao stepenice uklesane u steni.

Uspela se uz njih, priljubivši se uz kamen kada je začula prigušen pljusak zamotanih vesala. Napregla je oči i učinilo joj se da vidi neku nejasnu masu kako klizi ka visokoj trsci gde se ona doskora nalazila. Ali, bila je isuviše daleko da bi sa sigurnošću znala o čemu se radi. Ubrzo je udaljeni zvuk sasvim nestao i ona nastavi da se penje. Ako su to bili njeni gonjoci, bolje mesto da se sakrije ne bi našla. Znala je da je najveći broj ostrva uz močvarnu obalu nenastanjen. Možda je na ovom ostrvu bilo piratsko gnezdo, ali čak su i pirati bili bolji od zveri od koje je pobjegla.

Jedna zalutala misao joj pade na pamet dok se penjala i ona u glavi napravi poređenje između svog bivšeg gospodara i kozačkog vođe sa kojim je, pod prinudom, bestidno flertovala u paviljonima logora kod tvrđave Gori gde su hirkanijanske vođe pregovarale sa ratnicima stepe. Njegov gorući pogled ju je plašio i ponižavao, ali ga je njegova čisto elementarna žestina stavljala iznad Dželal Kana, čudovišta kakvog je samo jedna bogata civilizacija mogla da stvori.

Prebacila se preko ivice stene i uplašeno pogledala neprozirni mrak pred sobom. Drveće je raslo uz samu ivicu stena i pravilo pravi zid. Nešto prhnu iznad njene glave i ona ustuknu, iako je videla da je to samo slepi miš.

Nije joj se ni najmanje sviđao izgled tih crnih senki, ali ona stisnu zube i krete ka njima, trudeći se da ne misli na zmije. Njene bose noge nisu stvarale nikakav zvuk dok je koračala po sunderastoj ilovači ispod drveća.

Kada je zašla među drveće, odjednom je sa svih strana okružila tama. To je delovalo zastrašujuće. Posle svega desetak koraka, više nije mogla da se okrene i vidi stene i more iza njih. Još nekoliko koraka i ona se potpuno zbuni i izgubi smisao za orijentaciju. Kroz isprepletane grane nije provirivala nijedna zvezda. Pipala je put pred sobom, posrtala, slepo, a onda se iznenada zaustavila.

Negde ispred nje začu se ritmičko udaranje u bubanj. Takav zvuk nije očekivala da čuje u tom času i na tom mestu. A onda je sasvim zaboravila na bubnjanje kada je shvatila da nije sama na ostrvu. Nije mogla ništa da vidi, ali je znala da pored nje, u tami, stoji neko.

Prigušeno kriknuvši, ona se izmače i, samo što je to uradila, nešto, a čak i u panici je videla da se radi o ljudskoj ruci, obavi se oko njenog struka.

Ona vrisnu i uloži svu svoju mladalačku snagu da se oslobodi, ali ju je nepoznati podigao kao da je dete, kršeći s neverovatnom lakoćom njen otpor. Ćutanje s kojim su njene uspaničene molbe i očajničke grdnje bile dočekane, još više pojačale njen strah dok ju je nepoznati odnosio u mrak, ka udaljenom bubnju koji je još uvek odjekivao kroz noć.

1. Tajanstveni posetilac

Kada su prvi odblesci zore zarumeneli more, jedan mali čamac u kome je bio samo jedan putnik približi se stenama. Čovek u čamcu je izgledao veoma živopisno. Oko glave je imao vezanu crvenu maramicu; njegove široke svilene pantalone jarke boje bile su pritegnute širokim pojasom za koji je bila zataknuta sablja u futroli od šagrinske kože. Njegove pozlaćene kožne čizme govorile su da je nepoznati pre konjanik nego mornar, ali je on svejedno veoma vešto upravljao čamcem. Ispod razdrljene svilene košulje videle su mu se široke, mišićave grudi, potamnele od sunca.

Mišići na njegovim krupnim, bronzanim rukama su poigrali dok je veslao sa gipkošću mačke. Žestoka vitalnost koja je bila očigledna u svakoj njegovoj crti i pokretu izdvajala ga je od običnih ljudi; a ipak, izraz njegovog lica nije bio ni divlji ni tmuran, mada su njegove užagrene plave oči nagoveštavale da se radi o čoveku čija se krvožednost lako rasplamsavala. Bio je to Konan koji je ujahao u logor kozaka ne posedujući ništa više od svoje pameti i mača i izborio se da postane njihov vođa.

Doveslao je do uklesanih stepenica kao čovek koji dobro zna put, a onda privezao čamac za jednu izbočinu u steni. Potom je bez oklevanja krenuo uz stepenice. Bio je na oprezu, ne zato što je očekivao neku opasnost, već zato što je oprez bio deo njega samog, nešto što je život kakav je vodio samo još više izoštrio.

Ono što je Gaznavi smatrao životinjskom intuicijom ili nekim šestim čulom, bile su, u suštini, samo izoštrjena čula i praktična mudrost varvara.

Konan nije posedovao takav instinkt koji bi mu nagovestio da ga neko posmatra iz zaklona među trskom na obali.

Dok se penjao uz stenu, jedan od ljudi koji su se skrivali među trskom pritajeno podiže luk. Jehungir ga zgrabi za ruku i kroz zube ga opsova.

— Budalo! Zar hoćeš da nas otkrije? Zar ne shvataš da je van dometa strele? Pustićemo ga da se popne gore. Počeće da traži devojk. Mi ćemo se ovde još malo zadržati. Postoji mogućnost da je

osetio naše prisustvo ili shvatio da se radi o klopki. Možda su njegovi ratnici negde sakriveni.

Čekaćemo. Za jedan sat, ako se ne dogodi ništa sumnjivo, doveslaćemo do podnožja stepenica i tu ga sačekati. Ako se ne vrati u nekom razumnom vremenu, nekolicina nas će se popeti na ostrvo i potražiti ga, ali ja ne bih voleo da tako bude. Neki od nas će sigurno poginuti ako zađemo u šumu da ga tražimo. Radije bih da ga uhvatimo kada bude silazio niz stepenice, gde ga možemo zasuti strelama sa sigurne daljine.

U međuvremenu, Konan je, ne sumnjajući ništa, kročio u šumu.

Koraćao je nečujno u svojim mekanim kožnim čizmama, pogledom pretražujući svaku senku u želji da ugleda rasnu, plavokosu lepoticu o kojoj je sanjao od časa kada ju je ugledao u paviljonu Jehungir Age kod tvrđave Gori. Poželeo bi je i da ga je gledala sa gnušanjem, ali njeni tajanstveni osmesi i pogledi su rasplamsavali vatru u njemu i on je sada žudeo za tom zlatokosom civilizovanom ženom bele puti svom žestinom koju je nasledio od svojih predaka.

I ranije je dolazio na Ksapur. Pre nešto manje od mesec dana, tu je održao tajni sastanak sa gusarima. Znao je da se nalazi blizu mesta odakle je mogao da vidi tajanstvene ruševine zbog kojih je ostrvo i dobilo ime, pa se pitao da li će naći devojkicu kako se krije u njima. Samo što je dovršio tu misao, zastao je kao ukopan.

Ispred njega, među drvećem, uzdizalo se nešto za šta mu je razum govorio da je nemoguće. Video je ogroman zid tamnozelene boje i kule kako se uzdižu iza grudobrana!

Konan je stajao kao paralizovan, ne verujući svojim očima, što deluje demoralizujuće na svakoga ko se suoči sa negacijom zdravog razuma. Nije sumnjao ni u svoj vid niti u razum, ali je bio siguran da je došlo do nekog strašnog poremećaja. Pre manje od mesec dana, samo su ruševine provirivale iz šume. Čije su to ruke mogle da podignu takav mamutski bedem koji mu se ukazivao pred očima za nekoliko nedelja koje su protekle? Osim toga, gusari koji su neprestano krstarili vodama Vilajeta bi znali da se vrše neki tako grandiozni radovi i odmah bi obavestili kozake.

Objašnjenja tome nije bilo, ali zid je bio stvaran. On se nalazio na Ksapuru, a sve oko njega je bilo ludilo i paradoks. Ipak, sve je bilo istinito.

Okrenuo se da potrči nazad kroz džunglu, niz uklesane stepenice i da odvesla preko plavih voda u udaljeni logor na ušću Zaporoske. U tom času nerazumne panike, čak i pomisao da se zaustavi u blizini sredozemnog mora bila je odvratna. Ostaviće ga za sobom, napustiće vojni logor i stepu i neće se zaustaviti sve dok između njega i plavog, tajanstvenog Istoka, gde i najosnovniji zakoni prirode bivaju negirani pomoću ko zna kakvih mađija, ne bude bar hiljadu milja.

Za trenutak, budućnost kraljevina koja se vrtela oko ovog živopisno odevenog varvarina bila je neizvesna. Bila je dovoljna i najmanja sitnica pa da jedan tas vage pretegne - čak i tako nešto kao što je komadić svile koji se zakačio za jedan žbun i koji je privukao njegov nelagodni pogled. On se naže nad njim, raširenih nozdrva, a nervi mu zadrhtaše na tanani stimulans.

Na tom komadiću poderane tkanine, tako slabašan da ga je Konan osetio pre pomoću nekog čudnog instinktivnog osećanja nego pomoću fizičkih čula, lebdeo je očaravajući parfem koji je on povezivao sa divnim, jedrim telom žene koju je video u Jehungirovom paviljonu. Znači, ribar nije lagao; ona je bila na ostrvu! U tom času je primetio otisak stopala u mekoj ilovači, otisak bosog stopala, dugog i uskog, ali muškog i ne ženskog, nešto dublji nego što je uobičajeno na takvom tlu. Zaključak je bio očigledan; čovek koji je ostavio trag je nosio neki teret, a šta bi drugo moglo biti nego devojka koju je kozak tražio?

Ćutke je stajao okrenut ka tamnim kulama koje su se uzdizale iznad drveća, a oči su mu postale uski prorezi kroz koje je bleštala vatra. Žudnja za plavokosom ženom se pomešala sa turobnom, iskonskom mržnjom prema onom ko je odveo. Njegova ljudska strast je, najzad, pobedila njegova ljudska strahovanja, pa on krenu laganim korakom pantera u lovu ka zidinama, koristeći gusto rastinje kao zaklon od slučajnih pogleda sa zidina.

Kada je prišao bliže, video je da su zidovi podignuti od istog onog zelenog kamena od koga su bile i ruševine, pa poče da ga proganja utisak da mu je sve to poznato. Činilo mu se kao da gleda nešto što nikada ranije nije video, ali je sanjao o tome ili zamišljao. A onda je shvatio odakle mu to osećanje. Zidovi i kule su sledili plan ruševina.

Izgledalo je kao da je trošno zdanje ponovo izraslo u ono što je nekada bilo.

Nikakav zvuk nije remetio jutarnji mir dok se Konan prikradio podnožju zida koji se uzdizao pravo iz gustog rastinja. Na južnim ostrvima i obalama sredozemnog mora vegetacija je bila gotovo tropska. Na grudobranu nije video nikoga, niti je što čuo unutar zidova. Video je jedna masivna vrata, nedaleko odatle, kada se krene levo i nije imao razloga da smatra da nisu. zaključana i pod stražom. Ali, verovao je da je devojka koju traži negde unutra, iza tog zida, tako da je još jednom postupio neoprezno.

Iznad njegove glave, lijanama obrasle grane su dosezale sve do grudobrana. Uspeo se uz jedno veliko drvo hitro kao mačka i, stigavši na visinu nešto iznad ivice zida, uhvatio se obema rukama za jednu debelu granu, zaljuljao se nekoliko puta da dobije zalet, a onda se pustio i poleteo kroz vazduh, spuštajući se, opet kao mačka, na grudobran. Čučnuvši, on se naže preko ivice i pogleda na ulice grada.

Obim utvrđenja nije bio veliki, ali je broj zgrada od zelenog kamena koje su se nalazile unutar zidina bio iznenađujući. Zgrade su imale tri ili četiri sprata, većinom ravnih krovova, održavajući prefinjeni arhitektonski stil. Ulice su se slivale kao paoci na točku u jedno osmougono dvorište u centru grada iz koga se ulazilo u jednu visoku zgradu sa kupolama i tornjevima koja je dominirala celim gradom. Nije primetio da se bilo ko kreće tim ulicama niti da neko gleda kroz prozore, mada je sunce već izlazilo. Tišina koja je tu vladala podsećala je na tišinu kakva se obično sreće u mrtvim i napuštenim gradovima. Uske kamene stepenice spuštale su se od zida ka tlu u Konanovoj neposrednoj blizini; on pođe niz njih.

Kuće su bile tako blizu zida da se on našao, na pola puta niz stepenice, nadomak jednog prozora, pa je zastao da zaviri unutra. Na prozoru nije bilo šipki, a svilene zavese su bile razmaknute i pričvršćene gajtanima od satena. Zavirio je u odaju čiji su zidovi bili skriveni iza tamnih plišanih tapiserija. Pod je bio prekriven debelim sagovima, a bilo je tu još i nekoliko klupica od abonosa i jedan podijum prekriven mnogobrojnim krznima.

U trenutku kada je hteo da nastavi spuštanje niz stepenice, začuo je nečije korake kako se približavaju iz poprečne ulice. Pre nego što

bi ta nepoznata osoba zavila za ćošak i videla ga na stepenicama, on zakorači brzo ka otvorenom prozoru i nećujno se spusti na pod sobe, istovremeno izvlaćeći sablju iz korica. Nekoliko ćasaka je stajao nepomićno kao kip; a onda, pošto se ništa nije desilo, on pređe preko raskošnih tepiha i uputi se ka jednim zasvođenim vratima. U tom momentu se rastvori jedna draperija iza koje se nalazila ložnica prekrivena jastucima odakle ga je jedna vitka, tamnokosa devo jka posmatrala sanjivim oćima.

Konan se zagleda u nju napeto, oćekujući da ona poćne da vrišti.

Međutim, ona samo prikri zev tananom šakom, podiže se iz ložnice i nemarno se nasloni na draperiju koju je držala jednom rukom.

Devojka je nesumnjivo pripadala belo j rasi, mada joj je koža bila veoma tamna. Njena ravno podšišana kosa bila je crna kao mrkla noć, a jedino što je na sebi imala bio je tanki svileni pove z preko bedara.

Ona ubrzo progovori, ali je njemu taj jezik bio nepoznat. Devoj ka ponovo zevnu, gipko se proteže i, ne pokazujući ni strah ni iznenađenje, poće da govori na jeziku koji je razumeo, jednim dijalektom jezika Juetšija koji mu se ćinio izuzetno starinskim.

— Tražiš li nekoga? — upita ona mimo, kao da je bila sviknuta na to da joj svakodnevno u sobu upadaju naoružani stranci.

— Ko si ti? — upita je Konan za uzvrat.

— Ja sam Jateli — pospano reće devo jka. — Mora da sam se noćas dobro provodila, tako sam pospana. Ko si ti?

— Ja sam Konan, kozaćki ataman — odvrati on, netremice je posmatrajući.

Verovao je da se devo jka pretvara i da samo vreba zgodnu priliku da utekne iz sobe ili uzbuni celu kuću. Ali, mada je plišani konopac koji joj je bio nadohvat ruke mogao da bude signalni konopac, devo jka ne poseže za njim.

— Konane — obratila mu se sanjivim glasom. — Ti nisi Dagonac.

Pretpostavljam da si plaćeni vojnik. Da li si posekao glave mnogim Juetšima?

— Ja ne ratujem protiv vodenih pacova — s prezirom odvrati Konan.

— Ali, oni su tako strašni — promrmlja devo jka. — Sećam se vremena kada su oni bili naši robovi. Ali, pobunili su se, pa su napali

ognjem i mačem. Samo je čarolija Kosatrala Kela sprečila Juetšije da ne uđu u grad... — devojka ućuta, kao da se bori protiv pospanosti. — Zaboravila sam — dodala je. — Ipak su se popeli preko zidova, prošle noći. Ljudi su vikali, vatra je buktala na sve strane, a ljudi su uzalud pozivali Kosatrala.

Devojka zatrese glavom kao da želi da je razbistri.

— Ali, to ne može da bude — promrmljala je. — Ja sam živa, a mislila sam da sam mrtva. Oh, neka sve ode do đavola!

Ona pređe preko sobe i, uhvati Konana za ruku, povuče ga ka podijumu. On joj se prepusti, nesposoban da reaguje drugačije od neverice i nesigurnosti. Devojka mu se smeškala kao pospano dete; duge, svilenkaste trepavice zaklanjale su joj tamne, zamagljene oči. Provukla je prste kroz njegove guste crne kovrdže, kao da želi sebe da ubedi da on zaista postoji.

— Bio je to san — rekla je, zevajući. — Možda je sve samo san.

Osećam se kao da sanjam. Nije ni važno. Nečega ne mogu da se setim...

zaboravila sam... postoji nešto što ne mogu da shvatim, ali, uvek mi se prispava kada počnem o tome da mislim. U svakom slučaju, to nije ni važno.

— Čekaj, ponovi šta si rekla — trže se Konan. — Ko je to prešao preko zidova? Ko?

— Juetši. Bar tako mislim. Gust oblak dima je skrivao sve, ali, jedan goli, okrvavljeni đavo me je zgrabio za gušu i zario mi nož među grudi.

Oh, kako je to bolelo! Ipak, sve je to samo san pošto, kao što vidiš, nema ožiljka na mojim grudima.

Devojka nezainteresovano pogleda svoje grudi, a onda skliznu Konanu u krilo i obavi mu svoje vitke ruke oko masivnog vrata.

— Ne mogu da se setim — mrmljala je dok je polagala svoju tamnokosu glavu na njegove grudi. — Sve je nejasno i obavijeno maglom.

Nema veze. Ti nisi san. Tako si snažan. Hajde da živimo dok možemo. Voli me!

On zagrlji devojčinu lepu glavu svojim mišićavim rukama i poljubi njene pune, rumene usne sa neskrivenim zadovoljstvom.

— Tako si snažan — ponovi devojka, prigušenim glasom. — Voli me...

voli...

Pospano mrmljanje je zatim potpuno utihnulo; sanjive oči se zatvoriše, a duge trepavice napraviše senku na senzualnim obrazima; vitko se telo sasvim opusti u Konanovim rukama.

Konan je natmureno pogleda. Izgledalo je da je i ona deo iluzije koja je obavijala ceo ovaj grad, ali ga je njeno čvrsto i jedro telo koje je držao u naručju uverilo da se radi o živoj, pravoj devojci, a ne senci nekog sna.

Međutim, to ga saznanje nije ni najmanje umirilo, pa on brzo spusti devojku na podijum, među razbacana krzna. Njen je san bio isuviše dubok da bi bio prirodan. Pretpostavio je da je devojka uživatelj neke droge, možda čak i crnog lotosa iz Ksutala.

A onda je našao još nešto što ga je dovelo u još veću nedoumicu. Među krznom na podijumu spazio je jedan izvanredni pegavi komad na kojem je preovlađujuća boja bila zlatna. Nije se radilo o izvrsnoj imitaciji, već o koži prave životinje. A ta je životinja, koliko je Konan znao, izumrla pre najmanje hiljadu godina; bio je to veliki zlatni leopard koji ima veoma značajnu ulogu u hiborijskim legendama i koga su drevni majstori s uživanjem predstavljali bojama i mermerom.

Vrteći glavom u neverici, Konan prođe kroz zasvođena vrata i nađe se u jednom hodniku. Tišina je obavijala celu kuću, ali spolja dopre do njega neki zvuk, koji je njegov oštar sluh prepoznao. Nešto se spuštalo niz stepenice na zidu sa kojih je on ušao u ovu kuću. Trenutak kasnije, iznenadio se kada je čuo da se to »nešto« spustilo na pod, uz tup udarac, odaje iz koje je upravo izašao. Brzo se okrenuvši, on požuri niz zavojiti hodnik sve dok ga nešto na podu ne natera da stane.

Pred njim je bilo telo nekog muškarca koje je ležalo pola u hodniku a pola u jednom otvoru obično prikrivenim vratima, izvanrednom imitacijom panela na zidovima. Nepomični muškarac je bio tamnopus i vitak, a na sebi je imao samo svilenu tkanicu. Glava mu je bila obrijana, a crte lica surove.

Ležao je nepomično, kao da ga je smrt zatekla kada je prolazio kroz tajna vrata. Konan se naže nad njim, pokušavajući da utvrdi

uzrok smrti, ali je ubrzo otkrio da je čovek spavao istim onim dubokim snom kao i devojka u sobi.

Ali, zašto bi čovek baš tu legao da spava? Dok je o tome razmišljao, Konana trže jedan zvuk iza njegovih leđa. Nešto je dolazilo iz hodnika ka njemu. Brzi pogled u suprotnom pravcu otkri Konanu da se na kraju hodnika nalaze jedna velika vrata, najverovatnije zaključana. Konan pomeri mlitavo telo sa tajnog ulaza, prođe kroz njega i povuče panel za sobom. Škljocanje koje se začu uveri ga da je brava bila zaključana. Stojeći nepomično u potpunom mraku, on začu kako se koraci koji su se vukli zaustavljaju kod tajnih vrata. On oseti kako ga obliva hladan znoj. To nisu bili ljudski koraci, niti koraci bilo koje od životinja koje je on znao.

Za trenutak je vladala potpuna tišina, a onda se začulo slabašno škripanje drveta i metala. Ispruživši ruku, Konan oseti kako se drvo od kojih su vrata bila načinjena napreže i savija na unutra, kao da neka velika težina stalno naleže na njih sa spoljne strane. Kada je pošao rukom da izvuče svoj mač, koraci su utihnuli, ali se, zato, začu halapljivo i balavo mljackanje od koga mu se podiže kosa na potiljku. Sa isukanom sabljom u ruci, on krete unatraške i ubrzo petama napipa stepenice niz koje samo što nije pao. Našao se na jednom uzanom stepeništu koje je vodilo dole.

Pipajući se spuštao kroz mrkli mrak, pokušavajući da nađe, ali bezuspešno, neki drugi otvor u zidu. Baš u času kada je procenio da se više ne nalazi u kući, već duboko pod zemljom ispod nje, koraci prestadoše da odjekuju u zavojitom tunelu na nivou ulice.

2. Kosatral Kel

Konan je, pipajući, koračao kroz mračni, tihi tunel, svakog časa očekujući da propadne kroz neku nevidljivu jamu, ali najzad je nogom dotakao početak nekog stepeništa, počeo je da se penje. Ubrzo je stigao do nekih vrata i napipao metalnu bravu na njima. Našao se u jednoj slabo osvetljenoj odaji ogromnih dimenzija i visoke tavanice. Fantastični stubovi su bili simetrično poredani duž šarenih zidova, pridržavajući tavanicu koja je, istovremeno, bila i providna i mutna, tako da je podsećala na ponoćno nebo prošarano oblacima i stvarala iluziju neverovatne visine. Ako je spoljna svetlost i prodirala kroz tavanicu, bila je nekako čudno izmenjena.

U zlokobnoj tmini Konan zakorači na uglačani pod zelene boje.

Ogromna odaja je bila kružnog oblika, sa velikim dvokrilnim vratima od bronzne na jednom kraju. Nasuprot vratima nalazio se jedan podijum, postavljen uz sam zid, a na njemu presto do koga su vodile široke i zavojite stepenice. Konanu pogled pade na sedište bakrenog prestola i on hitro ustuknu, izvukavši sablju.

Pošto se stvorenje na prestolu nije pomerilo. Konan ga malo bolje osmotri, a onda pođe uz staklene stepenice da bi ga i izbliza pogledao.

Stvorenje je bila džinovska zmija isklesana od nekog kamena sličnog žadu.

Svaka joj se krljušt videla, kao da se radilo o pravoj zmiji, a blistave boje njene kože bile su verno prenete. Veliku glavu u obliku klina bila je zavukla dopola u klupko koje je načinila od svog tela, tako da joj se nisu videle ni oči, ni čeljust. Nešto u vezi sa tom zmijom učini mu se poznato.

Bilo je očigledno da je zmija bila izrađena s namerom da predstavlja jedno od onih jezivih čudovišta iz močvare koja su obitavala među trskom na južnim obalama Vilajeta. Ali, kao i zlatni leopard, ove su zveri iščezle pre više stotina godina. Konan je video grubo izrađene minijaturne figure koje su predstavljale čudovišta u kolibama Juetšija u kojima su čuvali svoje idole. Tada se setio i

njihovog opisa u »Knjizi Skelosa« koji se pozivao na preistorijske izvore.

Konan se divio moćnom telu zmije koje je bilo debelo kao njegova butina i, očigledno, veoma dugačko, tako da nije izdržao da ga ne dodirne.

Samo što je spustio svoje znatiželjne prste na telo zmije, srce umalo da mu stane. Krv mu se sledila u žilama, a malje na vratu se nakostrešile. Pod prstima nije osetio krhku, glatku površinu stakla, metala ili kamena, već gipku, vlaknastu masu živog stvorenja. Osetio je hladan, usporen život kako struji ispod krljušti.

On trgnu ruku, osetivši iskonsko gađenje prema reptilima. Sablja mu je drhtala u ruci, a on se skoro ugušio od užasa, straha i mučnine, tako da je jedva uspeo da se unatraške spusti niz staklene stepenice, sve vreme ne skidajući oka sa jezivog stvorenja koje je spavalo na prestolu od bakra.

Zmija se ne pomače.

Stigao je do bronzanih vrata i pokušao da ih otvori, a srce mu je bilo u petama, preznojavajući se na pomisao da bi mogao da ostane zaključan u istoj odaji sa tim ljigavim užasom. Međutim, krila se otvoriše na njegov dodir, te on prođe kroz vrata i zatvori ih za sobom.

Našao se u jednom prostranom holu sa visokim zidovima prekrivenim tapiserijama, u kojoj je vladala ista onakva tmina kao u prethodnoj odaji.

Prigušeno osvetljenje je izobličavalo predmete, remetilo osećaj za prostor, tako da su delovali nestvarno. Konan je bio nervozan zbog toga, zamišljajući da ga sa svake strane očekuju zmije koje nije mogao da vidi.

Vrata na suprotnom kraju izgledala su kao da su miljama daleko pri nestvarnoj svetlosti. Međutim, nešto bliže njemu, jedna je tapiserija visila tako da se moglo naslutiti da su iza nje neka vrata. Oprezno podigavši tkaninu, video je uske stepenice koje su vodile negde gore.

Dok je oklevao i premišljao kuda da pođe, začuo je onaj isti šljampavi hod koji je čuo s one strane zaključanog panela, samo što su se sada koraci čuli u velikoj odaji odakle je Konan upravo izašao.

Da li ga je to stvorenje pratilo kroz tunel? Brzo je pošao uz stepenice, spuštajući tapiseriju za sobom.

Ubrzo je izbio na jedan zavojiti hodnik, pa je otvorio prva vrata na koja je naišao. Imao je dvostruki cilj u ovom naizgled besciljnom lutanju. Hteo je da pobegne iz ove zgrade i da nađe nemedijsku devojku koja je, sasvim sigurno, bila zatvorena negde u ovoj palati ili hramu. Verovao je da se radi o velikoj zgradi sa kupolama u centru grada, a bilo je verovatno da u njoj živi gradski poglavar, pred koga će sigurno dovesti uhvaćenu devojku.

Našao se u jednoj odaji, a ne u još jednom hodniku, pa se spremio da izađe ponovo napolje, kada začu jedan glas koji je dopirao s one strane zida. Na tom zidu nije bilo vrata, ali se on naslonio na njega, pa je mogao sasvim dobro da ga čuje. Duž kičme ga podiđoše žmarci. Jezik je bio nemedijski, ali glas nije bio ljudski. Osećala se neka strašna rezonanca u tom glasu, kao kada zvono zazvoni u gluvo doba noći.

— U Bezdanu nije bilo života, osim onog koji je bio otelovljen u meni — odjekivao je glas. — Nije bilo ni svetlosti, ni pokreta, niti bilo kakvog zvuka. Jedino me je nagon iza i izvan života vodio i terao na mom putu na gore, slep, neosetljiv, neumoljiv. Penjao sam se kroz eone i nepromenljive slojeve tame...

Kao omađijan tim glasom, Konan čučnu, zaboravljajući na sve, dok njegova hipnotička moć nije izazvala kod varvarina čudno izobličavanje čula i percepcije, tako da je zvuk stvarao iluziju slike. Konan više nije bio svestan tog glasa, osim kao udaljene ritmičke zvučne talase. Prenet van svog vremena i lišen svog postojanja na tom planu, bio je svedok transmutacije stvorenja koga su ljudi zvali Kosatral Kel i koje se izvuklo iz Noći i Bezdana pre mnogo eona da se odene u ono što je stvorio stvarni svemir.

Ali, ljudsko je telo bilo isuviše slabašno i beznačajno, da bi u sebi nosilo strašno biće kao što je Kosatral Kel. Tako je on uzeo obličje i izgled čoveka, ali, njegovo meso nije bilo meso; niti je kost bila kost; niti krv, krv.

On je postao nešto sasvim izopačeno u prirodi, pošto je primorao ono što nikada pre nije znalo za puls i kretnju živog stvora da živi, misli i dela.

Hodao je svetom kao bog, pošto ga nijedno oružje na svetu nije moglo raniti, a njemu je vek bio kao jedan čas. U svojim lutanjima naišao je na jedan primitivni narod koji je živeo na ostrvu Dagonija, pa mu se dopalo da im stvara civilizaciju i kulturu. Uz njegovu pomoć, oni su podigli grad Dagon i tu su živeli i klanjali mu se. Čudne su i jezive bile njegove sluge, pozvane iz mračnih krajeva planete gde je još uvek bilo strašnih ostataka zaboravljenih vremena. Njegova kuća u Dagonu bila je povezana sa svakom kućom u gradu pomoću tunela kroz koje su njegovi sveštenici obrijanih glava donosili svoje žrtve za svoje krvave rituale.

Ali, posle mnogo vekova, na obalama mora pojavio se jedan krvoločan i grub narod. Sebe su nazivali Juetši. Posle žestoke borbe, Juetši su bili poraženi i zarobljeni, tako da su skoro čitavu jednu generaciju umirali na Kosatralovim oltarima.

Njegova mađija ih je držala kao okovane. Onda je njihov sveštenik, mršav čovek nepoznatog porekla, nestao u divljini i, kada se vratio, doneo jedan nož koji je bio načinjen od vanzemaljske materije. Bio je iskovan od meteora koji je prohujao kroz vazduh kao vatrena strela i pao u jednu daleku dolinu. Robovi su se pobunili. Njihovi nazubljeni povijeni noževi su sekli stanovništvo Dagona kao ovce, a protiv tog vanzemaljskog noža Kosatralova mađija je bila nemoćna. Dok su krvoproliće i klanje besneli kroz crveni dim koji je gušio sve one na ulici, najjeziviji čin te jezive drame se odigravao u tajanstvenoj kupoli iza velike odaje sa prestolom od bakra i zidovima šarenim kao zmijska koža.

Sveštenik Juetšija je iz kupole potom izašao sam. On nije ubio neprijatelja, pošto je hteo da u rukama ima oružje kojim će bunama naklonjeni narod držati u pokornosti pod pretnjom da oslobodi Kosatrala.

Ostavio je Kosatrala da leži na zlatnom postolju sa tajanstvenim nožem preko grudi da čuva čini koje su ga prikovale i zbog kojih će ostati nepomičan i beživotan do kraja sveta.

Ali, vekovi su prolazili, sveštenik je umro, a kule napuštenog Dagona su počele da se ruše. Priče o tom događaju su bivale sve nejasnije, a Juetšije je pogodila kuga, glad i rat, tako da ih je malo preživelo. Njihovi potomci su sada živeli u čamotinji na obali mora.

Jedino je tajanstvena kupola odolevala zubu vremena, sve dok je jednog dana nije razbio slučajni grom, a jedan radoznali ribar podigao sa grudi boga magični nož i razbio čini. Kosatral Kel je ustao i nastavio da živi, postavši ponovo onako moćan. Hteo je da gradu vrati izgled kakav je imao pre pada. Pomoću čarolije je podigao kule iz praha zaboravljenih milenijuma, a narod koji je isto toliko dugo bio prah, ponovo ožive.

Ali, onaj ko je jednom bio mrtav, po vaskrsnuću je samo poluživ. U tamnim uglovima njihovih duša i svesti, smrt još uvek vreba nepobeđena.

Noću se narod Dagona kretao ulicama, voleo, mrzeo i gostio, a prisećao se pada Dagona i sopstvene smrti kao skoro zaboravljenog sna; kretali su se kroz začaranu izmaglicu iluzije, osećajući svu nastranost svog postojanja, ali se ne raspitujući za razlog tome. Sa dolaskom dana, padali su u dubok san, da bi se probudili tek kada padne noć koja je slična smrti.

Sve se to odvijalo izuzetno živopisno pred Konanovom svešču dok je čučao kraj zida prekrivenog tapiserijom. Razum ga je još jednom izdao.

Sva izvesnost i zdrav razum behu potisnuti i zamenjeni nerazgovetnim svetom kroz koji su hodale jezive zakukuljene prilike. A onda je, pored glasa koji je odjekivao kao zvono koje oglašava pobedu nad normalnim zakonima normalne planete, jedan ljudski glas zaustavi Konanovu svest da ne ode kroz sferu ludila. Bilo je to histerično jecanje jedne žene.

Konan instinktivno skoči na noge.

3. Nož Juetšija

Jehungir Aga je čekao u svom čamcu među trskom i postajao sve nestrpljiviji. Prošlo je više od jednog sata, a Konan se nije vratio. Sigurno je još uvek pretraživao ostrvo u nadi da će naći devojkicu za koju je verovao da je tu sakrivena. Ali, još jedna je pretpostavka pala Agi na pamet. Šta ako je ataman ostavio svoje ratnike u blizini i šta ako im njegovo dugo odsustvo postane sumnjivo pa dođu da ispituju stvar? Jehungir se obrati veslačima i dugački čamac skliznu kroz trsku i zaplovi ka uklesanim stepenicama.

Ostavivši šestoricu ljudi u čamcu, on povede ostatak, deset najboljih strelaca u Kavarizmu, sa zašiljenim šlemovima i ogrtačima od tigrove kože. Kao lovci kada napadaju na teritoriji lava, prikradali su se pod zaštitom drveća, zapetih lukova. Tišina je vladala u celoj šumi i samo je jednom bila narušena kada je neka velika zelena ptica, najverovatnije papagaj, proletela iznad njihovih glava, a onda nestala među drvećem.

Iznenadnim pokretom ruke, Jehungir zaustavi svoju pratnju i onda svi zajedno s nevericom pogledaše u kule koje su nadvisivale drveće u džungli.

— Tarima mi! — promrmlja Jehungir. — Gusari su popravili ruševine!

Nema sumnje da je Konan tamo. Moramo ovo da ispitamo. Utvrđeni grad tako blizu kopna! Hajdemo!

Grupa vojnika nastavi dalje, s pojačanom oprežnošću. Igra se promenila. Od goniča i lovaca postali su uhode.

I dok su se prikradali kroz gusto rastinje, čovek koga su tražili bio je u daleko većoj životnoj opasnosti od one koja mu je pretila u vidu njihovih kitnjastih strela.

Konan primeti, naježivši se, da je gromoviti glas s one strane zida umukao. Stajao je nepomično kao kip, pogleda uprtog u vrata prekrivena zavesom kroz koja je očekivao da se pojavi čudovište.

Bilo je slabo vidljivo u odaji, ali se Konanu podiže kosa na glavi kada je razaznao obrise svog progonitelja. Video je glavu i džinovska ramena kako se pomaljaju iz tmine.

Nije čuo nikakve korake, ali je zato ogromna prilika bivala sve jasnija, pa je Konan ubrzo prepoznao ljudsko obličje. Čovek je bio odeven u suknju, sandale, a oko pasa je imao široki pojas od šagrinske kože. Ravno podsečena kosa bila mu je povezana jednom zlatnom trakom. Konan je netremice zurio u ta monstrozna ramena i njihov obim, širinu njegovih grudi, čitave spletove čeličnih mišića na rukama i nogama, kao i na grudima. Na licu mu se nije mogla videti nikakva slabost, ali, isto tako, ni trag milosti. Oči su mu gorele nekim crnim plamenom. Konan je tada znao da je to Kosatral Kel, prabiće iz Bezdana, bog Dagonije.

Nijedna reč ne bi progovorena. Nije ni bilo potrebe. Kosatral raširi svoje džinovske ruke, a Konan, sagnuvši se ispod njih zamahnu sabljom i udari ga u stomak. Već sledećeg trena je odskočio unazad, ne mogavši da dođe sebi od iznenađenja. Oštro sečivo je udarilo u to snažno telo kao u nakovanj i odbilo se a da nije ni zaseklo kožu džina. A onda Kosatral nezadrživo nasrnu na njega.

Njih dvojica se sudariše, ruke i noge im se isprepletaše i razvi se žestoka borba prsa u prsa. Konanu pođe za rukom da se oslobodi i pobegne u stranu, drhteći celim telom od napora; krv mu je pocurela tamo gde ga je čudovište og rebalo. U času kada su se njihova tela dotakla, Konan je osetio krajnje ludilo izopačene prirode; nije ljudsko telo nanelo povrede njegovom, već metal koji se kretao i mislio; njegov protivnik je imao telo od živog gvožđa.

Kosatral se nadnese nad ratnikom u tmuni. Ako bi samo jednom dopustio da mu se ti veliki prsti obaviju oko vrata, ne bi ga pustili sve dok njegovo telo ne bude ležalo nepomično i mlitavo u njihovim rukama. U toj slabo osvetljenoj prostoriji, ono što se odigravalo stvaralo je utisak sna i borbe između čoveka i nekog košmarnog čudovišta.

Odbacivši svoj beskorisni mač, Konan zgrabi jednu tešku klupu i zavitla je iz sve snage. Taj njegov projektil je bio tako težak da jedva da je neko od junaka mogao da ga podigne. Udarivši u Kosatralove grudi, klupa se razbi na komade. A njega čak nije ni pomerila s mesta. Lice mu izgubi nešto od ljudskog izgleda, a oko glave mu zasja vatreni oreol, pa on ponovo nasrnu, ogroman kao pokretna kula.

Očajnički povukavši, Konan pokida ceo jedan deo tapiserije na zidu i zavitlavši ga snagom daleko većom od one koju je upotrebio da hitne klupu, on ga obavi oko divove glave. U jednom trenutku Kosatral je zastao i posrnuo, nemoćan da vidi zbog tkanine koja ga je gušila i koju nikako nije mogao da skine pošto mu se, svojom žilavošću, stalno odupirala i nije se lomila kao što bi polomio drvo ili komad metala. Konan je to iskoristio, zgrabio je svoju sablju, uleteo u susednu sobu, zalupio vrata za sobom i navukao rezu.

A onda, kada se okrenuo, zastao je ukopan, a sva krv mu je jurnula u glavu. Sklupčana na jednoj gomili svilenih jastučića, zlataste kose rasute po obnaženim ramenima, očiju potpuno praznih od straha, nalazila se žena zbog koje je toliko toga stavio na kocku. Gotovo da je zaboravio svog užasnog progonitelja, kada ga tresak i krckanje vratije u stvarnost. Zgrabio je devojkicu i potrčao ka suprotnim vratima. Bila je potpuno bespomoćna od straha, tako da se nije ni odupirala, niti mu je pomagala. Prigušeno jecanje je bilo jedino što je u tom času mogla da da od sebe.

Konan nije gubio vreme u proveravanju da li su vrata otključana ili ne.

Strahoviti udarac njegove sablje raspolovi bravu i, kada je skočio na stepenice koje su se nazirale kroz vrata, video je glavu i ramena Kosatralova kako izranjaju iz gomile polomljenog drveta. Kolos je razvaljivao vrata kao da su od kartona.

Konan ustrča uz stepenice, noseći devojkicu preko jednog ramena kao da je malo dete. Kuda je taj put vodio, pojma nije imao, ali, stepenice se završile pred vratima jedne kružne, zasvođene odaje. Kosatral im je bio za petama: mogli su da ga čuju kako se penje uz stepenice, mada su mu koraci bili tihi kao vetar smrti i isto tako brzi.

Zidovi odaje u kojoj su se našli bili su od čistog čelika, kao i vrata.

Konan zatvori vrata i spusti ogromne reze na njima. Odjednom mu sinu da bi to mogla biti Kosatralova soba u koju se zaključavao da bi bezbedno spavao i gde ga ne bi uznemiravala čudovišta koja je dozvao iz Pakla da mu služe.

Samo što je spustio reze, kada se ogromna vrta zatresoše pod nasrtajima diva. Konan sleže ramenima. Ovo je bio kraj puta. U odaji nije bilo drugih vrata, niti bilo kakvih prozora. Vazduh i svetlost su verovatno stizali kroz procepe na kupoli. Pregledao je i isprobao

ivicu svoje sablje koja se okrnjila prilikom prvog nasrtaja Kosatralovog. Bio je potpuno miran, svestan da izlaza nema. Učinio je sve što je bilo u njegovoj moći da pobjegne; kada se div bude pojavio na tim vratima, on će poslednji put jurnuti sa isukanim mačem, ne zato što je oče kivao da će mu to koristiti, već zato što mu je u krvi bilo da umre boreći se. U tom času, drugih ideja nije imao, tako da njegova smirenost nije bila ni izveštačena ni lažna.

Pogled koji je uputio svojoj saputnici bio je toliko ispunjen divljenjem i osećajnošću, kao da je pred njim bilo još sto godina života. Kada se okrenuo da zabravi vrata, on ju je bio nemarno spustio na pod, pa je ona sada ustala na kolena, mehanički doterujući bujicu zlatnih kovrdža i svoju oskudnu odeću. Konanove vatrene oči gorele su od odobravanja dok je gutao njenu gustu kosu, jasne i krupne oči, mlečnobelu kožu, glatku od dobrog zdravlja, čvrste i pune grudi, obrise njenih obliha bedara.

Ona prigušeno vrisnu kada se vrata ponovo zatresoše, a reza popusti.

Konan se ne okrete. Znao je da će vrata izdržati još neko vreme.

— Rekli su mi da si pobjegla — obrati joj se on. — Jedan ribar Juetši smi je rekao da se ovde skrivaš. Kako se zoveš?

— Oktavija — odgovori mu ona automatski.

A onda joj reči potekoše bujicom. Grčevitim prstima ga je zgrabila za ruku.

— O, Mitra! Kakav je ovo košmar? Ti ljudi - ti ljudi tamne kože - jedan od njih me je našao u šumi i doveo ovamo. Odneli su me - tom - odveli su me toj stvari! Rekao mi je - rekao je... da li sam poludela? Da li je ovo san?

Konan baci pogled ka vratima koja su se ugibala kao da u njih udara »ovan«.

— Ne — reče on kratko. — Ovo nije san. Reza popušta. Čudno da đavo mora da razvaljuje vrata kao običan čovek; ali, ustvari, sama njegova snaga je vražje delo.

— Zar ne možeš da ga ubiješ? — plačnim glasom je upitala. — Ti si snažan.

Konan je bio isuviše iskren da bi je lagao.

— Kad bi smrtni čovek mogao da ga ubije, on bi već bio mrtav — odgovorio je. — Okrnjio sam sablju o njegov stomak.

Njene se oči zamagliše.

— Znači, moraćeš da umreš, a moraću i ja. — O, Mitra! — vrisnu devojka u trenutku sagledavši bezizlaznost njihovog položaja.

Konan je zgrabi za ruke, uplašivši se da će sama sebe povrediti.

— Rekao je šta će da mi radi! — jecala je devojka. — Ubij me! Ubij me svojim mačem pre nego što provali vrata!

Konan je pogleda i zavrte glavom.

— Učiniću sve što je u mojoj moći — rekao je. — To neće biti mnogo, ali pružiću ti priliku da protrčiš pored njega niz stepenice. Onda trči ka stenama. Privezao sam tvoj čamac u podnožju stepenica. Ako uspeš da izađeš iz palate, imaćeš šanse da mu pobegneš. Stanovnici ovog grada još uvek spavaju.

Devojka zari glavu u šake. Konan uze sablju i priđe vratima koja su odzvanjala. Da ga je neko posmatrao, nikada ne bi primetio da je on, u stvari, iščekivao smrt koju je smatrao neizbežnom. Oči su mu jasno blistale; mišićava šaka je jače stegla dršku sablje; to je bilo sve.

Šarke su popustile pod strahovitim naletima diva i vrata se šašavo zaljuljaše, držeći se samo na rezama. A i te šipke od čistog čelika su se ugibale, kao da žele da se iščupaju iz ležišta. Konan je gledao šta se dešava sa nekom gotovo bezličnom zanesenošću, zavideći čudovištu na natčovečanskoj snazi.

A onda, bez ikakvog upozorenja, nasrtaji su prestali. U tišini koja je nastala, Konan je mogao da razabere i neke druge glasove s one strane vrata. Bilo je tu i zvukova koji su podsećali na klepetanje ptičjih krila, a i neki prigušeni glas koji je ličio na zavijanje vetra kroz grane drveća. Onda je nastupila potpuna tišina, ali je u vazduhu bilo nešto novo. Samo je izoštreni instinkt varvarina mogao to da oseti, ali je Konan znao, mada nije ni video ni čuo da je otišao, da gospodar Dagona više nije stajao kod vrata.

Konan proviri kroz jednu pukotinu koja je počela da se širi posle svakog novog naleta. Odmorište je bilo prazno. On izvuče iskrivljene reze i oprezno otvori deformisana vrata. Kosatrala nije bilo ni na stepenicama, ali je dole, daleko, uspeo da čuje tresak metalnih vrata. Konan nije znao da li je div otišao da smisli neke nove trikove

ili ga je onaj prigušeni glas pozvao zbog nečega drugog. Bilo kako bilo, vremena za gubljenje nije bilo.

Pozvao je Oktaviju, a novi prizvuk u njegovom glasu dovede je do njega takvom brzinom, da ona čak nije ni bila svesna.

— Šta je bilo? — upitala je.

— Ne stoj dok govoriš! — reče on tiho i uhvati je za ruku.— Hajdemo!

Prilika koja im se ukazala potpuno ga je izmenila; oči su mu blistale novim sjajem, glas mu je bio snažan i čvrst.

— Nož! — mrmljao je, dok je gotovo vukao devojkicu za sobom niz stepenice, smatrajući da je svaki trenutak dragocen. — Čarobni nož Juetšija! Ostavio ga je u kupoli!

On naglo učuta kada pred oči iskrсну jedna slika. Ta je kupola bila u produžetku velike dvorane u kojoj se nalazio presto od bakra. Znoj počeo da ga obliva. Jedini način da se dospe u kupolu bio je da se prođe kroz odaju sa prestolom i odvratnim stvorenjem koje je spavalo na njemu.

Ipak, nije nimalo oklevao. Brzo su se spustili niz stepenice, prošli kroz jednu sobu, spustili se niz druge stepenice i našli se u velikom, mračnom holu sa tajanstvenim draperijama. Nigde nije bilo ni traga kolosu. Zastavši kod velikih bronzanih vrata, Konan zgrabi Oktaviju za ramena i dobro je protrese.

— Slušaj! — nestrpljivo reče. — Ja ću ući u ovu sobu i zatvoriti vrata za sobom. Ti ćeš ostati ovde da osluškuješ; ako čuješ da Kosatral dolazi, pozovi me. Ako čuješ da ti dovikujem da bežiš, trči koliko te noge nose jer će ti đavo biti za petama. Pokušaj da pobegneš kroz ona vrata na drugom kraju hodnika, pošto ja više neću moći da ti pomognem. Pokušaću da se dočepam noža Juetšija!

Pre nego što je uspela da se usprotivi, Konan skliznu kroz otvor između dva krila i zatvori ih za sobom. Oprezno je spustio rezu, ne primetivši da može da se otvori i sa spoljne strane. U polumraku, njegov je pogled tražio jezivi presto od bakra; da, zeleno čudovište je još uvek bilo tamo, ispunivši sedište prestola svojim ogavnim klupkom. Video je vrata iza prestola za koja je bio siguran da vode u kupolu. Ali, da stigne do njih, moraće da se popne na podijum, na svega nekoliko stopa od samog prestola.

Vetar koji bi dunuo preko mermernog poda napravio bi veću buku nego Konanova stopala. Pogled mu je bio prikovan za uspavanog reptila. Stigao je do podijuma i počeo da se penje uz staklene stepenice. Zmija se nije pomerila. Vrata su mu bila nadomak ruke...

Reza na bronzanim vratima škljocnu i Konan prećuta psovku kada vide da Oktavija ulazi unutra. Ona se osvrtala oko sebe, nesigurna kuda da krene u polumraku, a on je stajao kao ukopan, ne usuđujući se da joj dovikne upozorenje. Tada je primetila njegovu priliku u senci, pa je potrčala ka podijumu, vičući:

— Hoću da pođem s tobom! Plašim se da ostanem sama - oh!

Istovremeno je, užasnuta, podigla ruke uvis i vrisnula kada je ugledala šta se nalazi na prestolu. Glava u obliku klina se uzdiže iznad klupka i krete ka njoj.

Potom, ujednačenim i gracioznim pokretima, zmija poče da se spušta sa prestola, odmotavajući svoje klupko, glave okrenute u pravcu šokirane devojke.

Konan u jednom očajničkom skoku pređe razdaljinu do prestola, vitlajući sabljom svom snagom. Ali, zmija se okrenula takvom zaslepljujućom brzinom i dočekala ga negde na pola puta, obavijajući mu se oko nogu i tela. Udarac koji je napad zmije gotovo zaustavio dovrši svoju putanju udarivši smanjenom snagom u telo gmizavca. Ono bi samo malo rasečeno, ali nikako i presečeno.

Već sledećeg trenutka se borio za život, pokušavajući da se oslobodi zmijskog zagrljaja, otimajući se žestoko, ali je zmija sve čvršće stezala svoj obruč. Desna ruka mu je još uvek bila slobodna, ali nije mogao bez oslonca da zamahne takvom silinom da bi udarac bio smrtonosan. Već je osećao kako mu se rebra savijaju, a žile na vratu crvene i iskaču. Vene na čelu su već bile ljubičaste. Pred očima mu se već maglilo.

Znao je da je to poslednji trenutak kada još može nešto da pokuša. Uz natčovečanske napore uspeo je da se podigne, zajedno sa svojim neprijateljem, a onda je podigao sablju visoko iznad svoje glave. Sečivo blesnu i proseče kroz kožu i meso i kičmu. I umesto jednog, sada su se dva zelenkasta, ljjigava tela koprcala na podu u samrtnom grču. Konan se nesigurnim korakom odmače odatle, ne bi

li izbegao neki slučajni udarac repom. Bilo mu je muka i vrtelo mu se u glavi, a iz nosa mu je curila krv.

Pipajući u polumraku, on zgrabi Oktaviju i poče da je drmusa sve dok nije izgubila dah.

— Sledeći put kada ti kažem da negde ostaneš — grdio je on — onda ćeš ostati!

Bio je isuviše ošamućen da primeti da li mu je odgovarala ili ne.

Uhvativši je za ručni zglob, kao nestašnu učenicu, on je proveo pored gadnih ostataka čudovišta koji se još nisu bili umirili. Učinilo mu se da u daljini čuje ljude kako viču, ali mu je još uvek odzvanjalo u ušima, tako da nije bio siguran.

Vrata popustiše pred njegovim nastojanjima. Ako je Kosatral postavio zmiju na presto da čuva predmet koga se on plašio, bilo je očigledno da je smatrao da je zmija dovoljna. Konan je, doduše, očekivao da naiđe na još neko slično čudo kada otvori vrata, ali je u polutami video samo svod iznad svoje glave, odsjaj zlatnog odra i odblesak polumeseca na kamenu.

Zadovoljno uzviknuvši, Konan ga zgrabi i ne zadrža se ni trenutka duže. Okrenuo se i pojurio kroz prestonu dvoranu, a onda niz veliki hodnik ka udaljenim vratima na drugom kraju iza kojih je, nadao se, bila sloboda. I bio je u pravu. Nekoliko minuta kasnije, izašao je na tihu ulicu, čas noseći, čas vukući svoju saputnicu. Nisu videli nikoga, ali, iza zapadnog zida su dopirali povici, krici i stenjanje od čega je Oktavija zadrhtala. Pošli su ka jugozapadnom zidu i bez teškoća pronašli kamene stepenice koje su vodile na bedem. Dok su bežali, on je uspeo da otkine debeli konopac sa tapiserije iz hodnika i sada je, kada su se popeli na grudobran, obavio mekani ali čvrsti konopac oko devojinog struka i spustio je na zemlju. Potom je jedan kraj privezao za merlon i spustio se za njom. Postojao je samo jedan način da se pobegne sa ostrva - stepenice na zapadnoj steni. On požuri u tom pravcu, zaobilazeći u velikom krugu mesto odakle su čuli da dopiru krici i zvuci strašnih udaraca.

Oktavija je predosećala da u tom gustom, zelenom skloništu vreba neka opasnost. Isprekidano je disala, ali se nije odvajala od svog zaštitnika. Ali, šuma je sada bila tiha i nisu primetili ništa sumnjivo dok nisu izbili na čistinu i spazili jednu priliku kako stoji na ivici stene.

Jehungir Aga je izbegao sudbinu koja je snašla njegove vojnike kada se jedan div od gvožđa iznenada pojavio na kapiji i izgazio ih i raskomadao za nekoliko časaka. Kada je video da se mačevi njegovih ratnika lome o tog džagernauta u ljudskom obličju, shvatio je da pred sobom nemaju ljudskog neprijatelja, pa je pobjegao, krijući se u dubokoj šumi sve dok zvuci klanice nisu sasvim utihnuli. Onda se polako dovukao do stepenica, ali ga njegovi veslači nisu čekali.

Čuli su krike svojih drugova, nervozno čekajući ishod, spazili okrvavljeno čudovište kako diže ruke put neba u uža snom trijumfu. Nisu više hteli da čekaju. Kada je Jehungir došao do stene, čamac je upravo nestajao među trskom van domašaja glasa. Ni Kosatrala nije bilo - ili se vratio u grad ili je pretraživao šumu ne bi li uhvatio čoveka koji mu je pobjegao pod zidinama.

Jehungir se baš spremao da krene niz stepenice i ode u Konanovom čamcu, kada je spazio atamana i devojkicu kako izlaze iz šume. Ono što je doživeo i od čega mu se krv sledila u žilama a razum pomračio, nije ga ni najmanje odvratilo da ostvari ono što je naumio spram Konana. Pogled na čoveka koga je došao da ubije, ispuni ga nekim zadovoljstvom. Iznenadio se što vidi i devojkicu koju beše poklonio Dželal Kanu, ali nije hteo da gubi vreme oko nje. Podigavši luk, on odape strelu uperenu u Konanovu glavu, ali promaši. Konan se beše sagnuo, tako da se strela zarila u obližnje drvo.

Konan se nasmeja.

— Pseto! — čikao ga je. — Ne možeš me pogoditi! Ja se nisam rodio da umrem od hirkanijanskog čelika! Pokušaj ponovo, turanska svinjo!

Jehungir nije ponovo pokušao. To mu je bila poslednja strela. Izvukao je sablju i pristupio, oslanjajući se na svoju šiljatu kacigu i pancirnu košulju. Konan ga dočeka na pola puta i mačevi im se ukrstiše. Povijene oštrice su se zajedno spuštale, zatim odvajale, pravile svetlucave krugove, zamagljivale pogled onima koji su hteli da prate njihovo kretanje. Oktavija je pratila borbu, ali nije videla udarac, već je samo čula karakterističan zvuk kada se zaseče meso i kost, a onda ugledala Jehungira kako pada, a krv mu šiklja iz slabine gde je Simerijančev čelik probio pancirnu košulju i zario se u kičmu.

Ali, Oktavija nije vrisnula zato što je njen bivši gospodar bio mrtav.

Lomeći grane oko sebe, Kosatral Kel se stvori pred njima. Devojka nije mogla da pobegne; zajaukala je, a onda je noge izdadoše i ona se pruži na zemlju koliko je duga.

Konan, koji je stajao kraj Aginog tela, nije ni pokušao da pobegne.

Prebacivši okrvavljenu sablju u levu ruku, on iz pojasa izvuče povijeni bodež Juetšija. Kosatral Kel se već nadvijao nad njim, podigavši ruke da ga zgrabi, ali kada je sečivo bodeža blesnulo na suncu, div iznenada ustuknu.

Konan se, međutim, raspomamio. Pojurio je ka čudovištu, udarajući ga srpastim sečivom. A sečivo se nije ni okrnjilo. Pod oštricom magičnog bodeža, metal od koga je bilo načinjeno Kosatralovo telo delovalo je mekano, kao kada se obično meso seče satarom. Iz duboke rane poteče neka čudna tečnost, a Kosatral viknu i njegov glas odjeknu kao zvono koje lupa za mrtve. Razmahao se rukama od bola, ali je Konan, brži od Jehungirovih strelaca, koji su našli smrt pod tim maljevima, izbegavao svaki udarac, zadajući divu nove i nove rane. Kosatral je posrtao. Bilo je strašno slušati njegove krike, kao da je metal dobio glas, kao kada gvožđe škripi i urla na mukama.

A onda, naglo se okrenuvši, on se otetura u šumu; i dalje je posrtao, lomio žbunje ne gledajući kuda staje. I mada ga je Konan pratio svom brzinom koju mu je davala uzavrela krv, zidine i kule Dagona iskrснуše pred njima pre nego što se našao u neposrednoj blizini diva da mu zada konačni udarac.

Tada se Kosatral još jednom okrenuo, udarajući ogromnim rukama u prazno. Međutim, Konan je već bio poludeo od gneva i nije hteo da prestane. Kao što panter napada irvasa kada se ovaj ukopa, tako je i on skočio ispod džinovskih ruku i zario srpasti bodež do drške na mestu gde se nalazi srce u ljudi.

Kosatral još jednom posrte i pade. Posrnuo je u ljudskom obličju, ali, nije taj isti oblik pao na zemlju. Tamo gde je nekada bilo lice nalik ljudskom, nije uopšte više bilo lica. Metalni udovi se istopiše i promeniše. .. Konan, koji se ne beše uplašio od živog Kosatrala, sada je s gađenjem i prebledeo ustuknuo pred onim što je ostalo od njega. U samrtnim mukama, Kosatral Kel je ponovo postao biće koje se pre mnogo milenijuma pojavilo iz Bezdana. Zgađen onim što je

video, Konan se okrete ne bi li što pre otišao sa tog mesta i spazi da kule Dagona više ne blešte na suncu. Nestale su kao dim: grudobrani, kule, ogromna bronzana vrata, pliš, zlato, slonovača, tamnokose žene i muškarci obrijanih glava.

Kada je nestao nadljudski intelekt koji ih je ponovo oživeo, oni su se pretvorili u prah koji su i bili nebrojenim vekovima. Samo su se još mogli videti ostaci srušenih stubova kako se uzdižu nad razjedenim zidovima, razbijenim pločnicima i uništenom kupolom. Konan je sada posmatrao ruševine Kalpura kakve je i znao.

Divlji ataman je nekoliko trenutaka stajao nepomično, nejasno shvatajući jedan deo kosmičke tragedije nestalnih vodenih cvetova koji su predstavljali čovečanstvo i zakukuljenih oblika koji su ih lovili. Kada je začuo kako se njegovo ime doziva preplašenim glasom, pošao je natrag, kao čovek koji se budi iz sna, pogledao još jednom u stvorenje na zemlji, naježio se i uputio ka stenama i devojci koja ga je tamo čekala.

Ona je preplašeno izvirivala iza drveća i dočekala ga je sa uzvikom olakšanja. Konan je brzo rasterao nejasne monstruoze prikaze koje su ga nakratko opsedale, pa je ponovo bio onaj stari.

— Gde je on? — upita devojka zadrhtavši.

— Vratio se u pakao, odakle je i došao — veselo joj je uzvratio. — Zašto nisi sišla niz stepenice i pobegla mojim čamcem?

— Nisam htela da napustim ... — zausti da kaže, ali, ne dovrši rečenicu, već promeni ton i ponašanje. — Nemam gde da idem. Hirkanijanci će me ponovo baciti u ropstvo, a pirati bi...

— Šta je sa kozacima? — predloži on.

— Da li su bolji od pirata? — podrugljivo je upitala.

Konan se zadivio kako se brzo povratila od silnih šokova i užasa koje je preživela. Njena arogancija ga je zabavljala.

— Tako si, izgleda, mislila u logoru kod Gorija — primeti on. — Onda nisi štedela osmehe.

Njene se usne ljutito napućiše.

— Zar misliš da sam bila zaljubljena u tebe? Zar možeš da sanjaš da bi se toliko ponizila pred jednim varvarinom koji loče i ždere kao stoka da nisam bila primorana? Moj gospodar - čije telo tamo leži - naterao me je da uradim ono što sam uradila.

— Oh! — razočareno reče Konan, a onda se gromoglasno nasmeja. — Nema veze. Sada si moja. Poljubi me.

— Zar se usuđuješ... — poče ona da protestuje, ali je Simerijanac podiže u naručje i pritisnu svoje usne uz njene, uživajući u njihovoj slatkoći, potpuno se prepustivši svojoj strasti. Devojka se prvo opirala, pokušavala da se otme iz zagrljaja, ali je ubrzo obavila svoje bele ruke oko njegovog vrata. Onda se on nasmeja i pogleda pravo u oči.

— Zašto vođa Slobodnog naroda ne bi bio bolji od turanskog gradskog psa?

Ona zabaci zlatne kovrdže, još uvek podrhtavajući od njegovih vatrenih poljubaca. Nije sklonila ruke sa njegovog vrata.

— Da li smatraš da si ravan jednom agi? — začikivala ga je.

On se nasmeja i ponese je ka stepenicama.

— Sama ćeš proceniti — hvalisavo je rekao. — Zapaliću Kavarizm da ti osvetlim put do mog šatora.

PLAMENI NOŽ

Konan je, a možda i nije, ispunio svoje obećanje da spali grad Kavarizm. U svakom slučaju, sigurno je da je od svojih kozaka i gusarskih pljačkaša stvorio tako opasnu pretnju da je kralj Jezdigerd prekinuo svoj osvajački pohod da bi ih uništio. Turanskim oružanim snagama je naređeno da napuste granice i u jednom opštem napadu uspeli su da razbiju kozačku armiju. Neki od preživelih jašu na istok i divlje krajeve Hirkanije, drugi na zapad, da se pridruže Zaugirima u pustinji. Predvođeci jednu brojnu bandu, Konan se povlači ka jugu kroz klance planinskog lanca Ilbars i prihvata službu u lakoj konjici kod jednog od najvećih neprijatelja kralja Jezdigerda, Kobad Šaha, kralja Iranistana.

1. Noževi u noći

Šum nečijih užurbanih i pritajenih koraka u mračnom ulazu upozori džinovskog Simerijanca. Okrenuo se i ugledao jednu visoku priliku kako se baca na njega iz pravca crnog svoda. Bilo je mračno u uličici, ali je Konan uspeo da na trenutak vidi jedno surovo, bradato lice i blesak čelika u podignutoj ruci, pre nego što je, izvivši telo, izbegao smrtonosni udarac.

Nož mu pocepa tuniku i skliznu niz pancirnu košulju od lakog metala koju je nosio ispod. Pre nego što je ubica povratio ravnotežu, Simerijanac ga zgrabi za ruku i, svojom masivnom pesnicom koja je podsećala na malj, udari napadača u potiljak. Čovek se skljoka na zemlju bez glasa.

Konanstade iznad njega i napregnuto oslušnu. Nešto dalje odatle, iz ulice koju je seklo sokače u kome se nalazio, dopre do njega zvuk nečijih koraka i zveket čelika. Ti zlokobni zvuci ga uveriše da su ulice Anšana noću pravo mesto da čovek neočekivano izgubi život. Oklevao je, gotovo izvukao sablju koju je nosio o pojasu, a onda slegnuo ramenima i krenuo dalje brzim korakom. Iz opreznosti, obilazio je izuzetno mračna mesta u sokačetu kojim je prolazio.

Zavio je u jednu veću ulicu i, posle nekoliko trenutaka, lagano pokucao na jedna vrata iznad kojih je goreo bronzani fenjer. Vrata se gotovo istog časa otvoriše. Konan uđe hitro unutra i kratko naredi:

— Zaključaj vrata!

Ogromni Šemit, koji je pustio Konana da uđe, spusti tešku rezu i okrete se, čupkajući svoju kovrdžavu plavičastocmu bradu dok je ispitivački posmatrao svog zapovednika.

— Košulja ti je poderana, Konane! — primetio je.

— Jedan je pokušao da me ubije nožem — odgovori Konan. — Nije bio sam.

Šemitove crne oči su iskrile gnevno dok je spuštao svoju tešku, dlakavu ruku na tri stope dug ilbarski nož koji je nosio za pojasom.

— Pođimo odmah i pobijmo ih sve, pseta jedna! — nagovarao je Konana.

Konan odmahnu glavom. On je bio čovek džinovskih dimenzija, dosta viši od Šemita, ali se, pored svoje veličine, kretao graciozno i

gipko kao mačka. Njegove široke grudi, mišićavi vrat i ogromna ramena ukazivali su na praiskonsku snagu, brzinu i izdržljivost.

— Imamo preča posla — reče on. — Ljudi koji su me napali su Balašovi neprijatelji koji su saznali da sam se večeras posvađao sa kraljem.

— Jesi li? — uzviknu Šemit. — To je zaista loša vest. Šta je kralj rekao?

Konan uze kondir vina i u jednom gutljaju otpi polovinu sadržaja.

— O, Kobad Šah je poludeo od sumnje — reče on. — Sada je na redu naš prijatelj Balaš. Poglavičini neprijatelji su okrenuli kralja protiv njega; opet, Balaš je tvrdoglav. On neće da dođe i preda se, kako Kobad zahteva, ubeđen da će mu Kobad nataći glavu na kolac. I tako mi je Kobad naredio da povedem kozake u planine Ilbars i dovedem mu Balaša - celog, ako je moguće, ali u svakom slučaju njegovu glavu.

— I?

— Odbio sam.

— Stvarno? — zadržano prošaputa Šemit.

— Naravno! Šta misliš o meni? Ispričao sam Kobad Šahu kako nas je Balaš sa svojim plemenom spasao kada smo se usred zime bili izgubili u planinama Ilbars na putu za jug od Vilajetskog mora. Većina brđana bi nas zbrisali. Ali, budala nije htela da sluša. Počeo je da viče nešto o svom božanskom pravcu i drskosti varvara nižeg porekla i slično. Da je još jednu reč rekao, nabio bih mu njegov carski turban u usta.

— Nadam se da nisi udario kralja? — upita Šemit.

— Nisam, mada sam čeznuo da to uradim. Krome! Ne mogu da razumem vas civilizovane ljude kada puzite pred svakim glupakom koji sedi na iskićenom prestolu sa krunom na glavi.

— To je zato što ti isti glupaci mogu jednim migom da nas žive oderu ili nabiju na kolac. Sada moramo da bežimo iz Iranistana da bismo izbegli kraljev gnev.

Konan ispi vino do kraja i mljacnu ustima.

— Ne verujem. Kralj će se već smiriti. On je svestan da njegova vojska nije ono što je bila u doba njegovog dede, a mi smo jedina laka konjica na koju može da računa. Međutim, pitanje našeg

prijatelja Balaša ostaje otvoreno. U iskušenju sam da odjašem na sever da ga upozorim.

— Zar sam, Konane?

— Zašto da ne? Ti bi mogao da pustiš glas da se oporavljam od neke velike pijanke, tako da bih bio miran nekoliko dana dok...

Prigušeno kucanje na vratima prekide Konana usred rečenice. On se zgleda sa Šemitom, priđe vratima i zabruna: — Ko je?

— Ja sam, Nanaja — začu se jedan ženski glas.

Konan pogleda svog druga.

— Znaš li neku Nanaju, Tubale?

— Nikad čuo. Mora da je u pitanju neka prevara.

— Pustite me unutra — molio je glas.

— Videćemo — promrmlja Konan, a oči mu blesnuše kao živi vulkan pri svetlosti lampe.

Zatim je isukao sablju i spustio ruku na rezu, dok je Tubal, sa nožem u ruci, zauzeo mesto na suprotnoj strani kraj vrata.

Konan podiže rezu i širom otvori vrata. Jedna prilika prekrivena velom pređe prag, a onda prigušeno vrisnu kada je spazila sjajni čelik u mišićavim rukama.

Konan spusti sablju tako da je njen vrh dodirivao leđa nepoznate žene.

— Udite, moja gospo — zabruna on na inanistanskom koji je govorio sa teškim, varvarskim naglaskom.

Žena koraknu napred. Konan zalupi vrata i ponovo navuče rezu.

— Da li te je neko pratio? — upita je.

— Ne.. Sama sam.

Brzinom kobrinog napada, Konan ispruži svoju levu ruku i strže veo sa ženinog lica. Nepoznata je bila visoka, vitka, mlada, tamnoputa, crne kose i fino izvajanog lica.

— Pa, Nanaja, u čemu je problem? — upita je on.

— Ja sam jedna od devojaka iz kraljevog harema...

— Sad smo nadrljali — primeti Tubal zabrinuto i tiho zviznu.

— Nastavi, Nanaja — reče Konan.

— Pa, često sam te gledala kroz rešetke iza prestola, kada si bio nasamo sa Kobadom. Kralj uživa kada ga njegove žene posmatraju dok vrši svoju državničku dužnost. Kada se razmatraju ozbiljniji

problemi, onda nam ne dozvoljavaju pristup toj galeriji. Međutim, večeras se Ksatrita, evnuh, napio i zaboravio da zaključa vrata koja dele galeriju od ženskih odaja.

Kradom sam se vratila i čula tvoj ogorčeni razgovor sa kraljem.

— Kada si ti otišao, Kobad je bio veoma ljut. Pozvao je Hakamanija, uhodu, i naredio mu da te ubije u potaji. Hakamani je to trebalo da izvede tako da tvoja smrt liči na nesrećan slučaj.

— Ako ikada uhvatim Hakamanija, napraviću od njega nesrećan slučaj — procedi Konan kroz zube. — Ali, otkuda je kralj toliko delikatan.

Kobad nimalo ne zaostaje za ostalim kraljevima što se tiče skraćivanja ili produžavanja vratova ljudi koji mu se ne dopadaju.

— Kralj želi da zadrži tvoje kozake, a ako bi oni saznali da je naredio da budeš ubijen, oni bi se pobunili ili ga napustili.

— A zašto si ti došla sve to da mi kažeš?

Devojka ga pogleda svojim krupnim, sjajnim crnim očima.

— Dosada u haremu me ubija. Pored stotina žena, kralj nema vremena za mene. Dopao si mi se čim sam te prvi put ugledala otkako si stupio u kraljevu službu i nadam se da ćeš me povesti sa sobom. Sve drugo je daleko bolje nego čamotinja u onom pozlaćenom kavezu gde vladaju večno ogovaranje i spletke. Ja sam kći Kudžale, poglavice Gvadirija. Mi smo pleme ribara i pomoraca i naša je postojbina daleko na jugu, među Ostrvljem bisera. Nekada sam sama upravljala svojim brodićem u buri, pa me ovaj nerad izbezumljuje.

— Kako si uspela da se izvučeš iz palate?

— Pomoću konopca i jednog nečuvanog starog prozora sa polomljenim rešetkama... Ali, to sada više nije važno. Hoćeš li me povesti sa sobom?

— Vрати je nazad — preklinjao je Tubal na iskvarenom jeziku kozaka: jednoj mešavini zaporoskog, hirkanijanskog i drugih jezika.

— Ili, još bolje, prereži joj grlo i zakopaj je u bašti. Možda bi nas i pustio da odemo, ali to nam ne bi dozvolio kada bismo povelu curu sa nama. Neka slučajno sazna da si pobegao sa njegovom naložnicom, pa će prevrnuti svaki kamen u Iranistanu da te nađe.

Devojka očigledno nije razumela ni reči, ali je ipak zadrhtala osetivši pretnju u načinu na koje su bile intonirane.

Konan se iskezi.

— Naprotiv. Pomisao da napustim zemlju podvijena repa okreće mi stomak. Ali, kada bih sa sobom mogao da ponesem nešto kao što je ovo umesto trofeja... Pa, pošto ionako moramo da idemo odavde...

— on učuta i okrete se Nanaji. — Shvataš li da će tempo biti ubrzan, putovanje neudobno, a društvo ne baš tako lepo vaspitano kao ono na koje si navikla?

— Shvatam.

— Osim toga, ne zaboravi da ja imam potpunu vlast nad mojim ljudima, pa i nad tobom — dodade Konan i strogo je pogleda.

— Dobro.

— U redu. Probudi našu braću, Tubale; krećemo čim se budu spakovali i osedlali konje.

Mrmrljajući svoje zlokobne sumnje, Šemit uđe u jednu prostoriju i prodrma čoveka koji je spavao na velikoj gomili ćilima.

— Probudi se, sine velikih lopova. Jašemo na sever.

Hatusas, vižljasti, tamnoputi Zamorac, ustade zevajući.

— Kuda? — upitao je.

— Idemo u Kušaf, u planinama Ilbars, gde smo prezimili i gde će nam onaj odmetnik Balaš svakako prerezati grkljane — progundā Tubal.

Hatusas se nasmeja i ispravi se.

— Znam da ne voliš tog Kušafljanina, ali on je Konanov zakleti prijatelj.

Tubal se namršti dok je izlazio u dvorište i koračao ka susednoj kasarni.

Ubrzo se odande začuše povici i psovke kako je Tubal budio jednog po jednog kozaka.

Dva časa kasnije, pritajene prilike koje su vrebale u blizini Konanove kuće povukoše se dublje u mrak kada se kapija dvorišta konjušnice otvori i tri stotine Slobodnih drugara izjahaše u dvostrukom nizu, vodeći sa sobom mazge sa teretom i rezervne konje. Ti su ljudi pripadali mnogim narodima i predstavljali su ostatak kozaka koje je Konan poveo na jug, daleko od stepe oko Vilajetskog mora, kada je kralj Jezdigerd od Turana sakupio silnu vojsku i razbio odmetnički savez posle jednog celog dana teške borbe. U Anšan su

stigli poderane odeće i polumrtvi od gladi. Sada su bili kicoši odeveni u svilene pantalone, sa šiljatim kacigama po iranistanskoj modi na glavama i naoružani do zuba najrazličitijim oružjem.

U međuvremenu, kralj Iranistana je sedeo zamišljen na svom prestolu.

Sumnja mu je nagrizla dušu tako da je posvuda video neprijatelje, unutra i spolja. Jedno vreme je računao na Konanovu podršku. Divljak sa severa nije imao rafinirano ponašanje ostalih posetilaca iranistanskog dvora, ali je imao neki sopstveni, varvarski kodeks časti. Međutim, on je sada glatko odbio da izvrši naređenje Kobad Šaha da uhvati izdajnika Balaša...

Kralj baci pogled na zavesu koja je pokrivala jednu nišu i rasejano pomisli kako je počeo da duva vetar pošto se tkanina jedva primetno pomerila. Zatim mu pogled pređe na prozor sa pozlaćenim rešetkama i on pretrnu. Lagane zavese na prozoru su bile nepomične. A zavesa na niši se beše pokrenula...

Iako je bio niskog rasta i debeo, Kobad Šah nije patio od nedostatka hrabrosti. Kada je skočio, zgrabio zavesu i raširio je, jedan bodež u tamnoj šaci blesnu između njih i udari ga pravo u grudi. Šah uzviknu dok je padao i povuče svog napadača sa sobom. Nepoznati zaurla kao divlja zver, a razrogačene oči mu zasijaše divljim sjajem. Nožem je cepao kraljevu odeću ispod koje je ovaj nosio pancirnu košulju i koja je zaustavila prvi udarac.

Celom palatom se razleže jedan povik koji je odjeknuo samo trenutak posle kraljevog poziva u pomoć. U hodniku se začu topot nogu i čizama.

Kralj beše zgrabio napadača za gušu i ruku u kojoj je držao nož, ali su mišići ovoga bili isuviše čvrsti da bi popustili. Dok su se valjali po podu, napadač je uspevao da zahode nož u kraljevu ruku, butinu i šaku, pošto bi sečivo svaki put kada bi udario skliznulo niz glatki čelik pancirne košulje.

U trenutku kada je ubica uspeo da savlada zanemoćalog kralja i podigao još jednom nož, nešto blesnu na svetlosti lampe kao plavičasta munja.

Ubica se skljojka raspolučene glave.

— Vaše veličanstvo! Sire!

Bio je to Gotarza, krupni kapetan kraljevske garde, prebledelog lica ispod duge crne brade. Kada se Kobad Šah umorno pusti na divan, Gotarza poče da cepa lagane zavese kako bi mu previo rane.

— Gledaj! — prigušeno reče kralj i pokaza nešto rukom.

Lice mu je bilo belo kao kreč, a ruka mu je drhtala.

— Nož! Asure mi, nož!

Nož je svetlucao kraj šake mrtvog ubice - bilo je to čudno oružje sa krivudavim sečivom u vidu plamena. Gotarza se trže i šapatom opsova.

— Plameni nož! — uzviknu Kobad Šah. — Isto onakvo oružje koje je ubilo kralja Vendije i kralja Turana!

— Znak Sakrivenih — promrmlja Gotarza, nervozno posmatrajući zlokobni simbol tog užasnog kulta.

Buka je uznemirila celu palatu. Ljudi su trčali hodnicima, pokušavajući da saznaju šta se desilo.

— Zatvori vrata! — naredi kralj. — Ne puštaj unutra nikoga osim dvorskog majordoma!

— Ali, veličanstvo, moram dovesti lekara — usprotivi se kapetan. — Ove rane same po sebi nisu smrtonosne, ali je bodež, možda, bio premazan otrovom.

— Ne, ne dovodi nikoga! Ko god da je, možda je u službi mojih neprijatelja. Asura! Jezmiti su me osudili na smrt!

Kralj je, posle svega što je preživeo te večeri, izgubio pomalo od svoje hrabrosti.

— Ko može da se suprotstavi bodežu u tami, zmiji pod nogama, otrovu u vinskoj čaši? Možda onaj zapadnjački varvarin - ali ne, čak se ni njemu više ne može verovati, sada kada se usprotivio mojoj naredbi... Pusti majordoma da uđe, Gotarza.

Kada je oficir pustio krupnog činovnika u kraljevu prestonu dvoranu, vladar upita:

— Šta ima novo, Bardija?

— Oh, Sire, šta se desilo? To je...

— Ne brini za mene. Vidim ti u očima da imaš nekih novosti. Šta si saznao?

— Kozaci su napustili grad pod Konanovim zapovedništvom navodno, kako je varvarin rekao stražaru na Severnoj kapiji, da bi

doveli Balaša kako si ti zapovedio.

— Dobro. Možda se pokajao zbog svoje drskosti. Šta još ima?

— Uhoda Hakamani je napao Konana dok je išao kući. ali je Konan ubio jednog od njegovih ljudi i pobjegao.

— Dobro je ispalo. Opozovi Hakamanija dok ne vidimo šta Konan smera s ovim pohodom. Još nešto?

— Jedna od vaših žena, Nanaja, kći Kudžale, pobjegla je iz palate. Našli smo konopac pomoću koga je pobjegla.

Kobad Šah zaurla.

— Mora da je otišla s Konanom! Isuviše toga ima da bi bilo čista slučajnost! A on mora da je povezan sa Skrivenima! Zašto bi me, inače, napali odmah pošto sam se posvađao s njim? On mora da je pravo od mene otišao Jezmitima i naredio da me ubiju. Gotarza, okupi kraljevsku gardu.

Pođi za kozacima i donesi mi Konanovu glavu, ili ćeš mi sopstvenom glavom odgovarati! Povedi najmanje pet stotina ljudi, pošto je varvarin odvažan i lukav i ne treba ga olako shvatiti.

Kada je Gotarza užurbanim korakom napustio dvoranu, kralj zavapi: — A sada, Bardija, dovedi mi vidara. Žile mi gore. Gotarza je bio u pravu; bodež mora da je bio premazan nekim otrovom.

Tri dana pošto je užurbano napustio Anšan, Konan je sedeo prekrštenih nogu na putu koji je zavijao oko jednog stenovitog grebena, a onda se spuštao niz padinu do sela Kušaf.

— Isprečio bih se između tebe i smrti — rekao je čoveku koji je sedeo preko puta njega. — Baš kao što si ti učinio kada su tvoji brdski vukovi hteli da nas masakriraju.

Taj je čovek čupkao svoju bradu, duboko zamišljen. Bio je krupan i snažan, prosede kose, opasan širokim pojasom iz koga su virile drške noževa i bodeža. Bio je to Balaš, poglavica plemena Kušafa i gospodar Kušafa i okolnih sela. Ali, on je skromno progovorio: — Bogovi te vole! Ipak, kakav čovek može da izbegne trenutak smrti?

— Takav koji će se ili boriti ili pobeći, a neće sedeti na kamenu, kao što jabuka visi na grani, čekajući da ga neko pokupi. Ako hoćeš da rizikuješ i pomiriš se sa kraljem, možeš da pođeš u Anšan...

— Imam isuviše mnogo neprijatelja na dvoru. U Anšanu, kralj će slušati njihove laži i zatvoriće me u gvozdeni kavez i obesiće ga

negde visoko da me prožderu lešinari. Ne, neću da idem!

— Onda povedi svoj narod na neko drugo mesto. Ima takvih mesta u ovim brdima gde te čak ni kralj ne može pratiti.

Balaš baci pogled niz stenovitu padinu na grupu kula od blata i kamena koje su se uzdizale iznad odbrambenog zida. Nozdrve mu se raširiše, a u očima mu blesnu tamni plamen nalik plamenu u očima orla koji osmatra svoje planinsko gnezdo.

— Ne, tako mi Asure! Moj je klan držao Kušaf još od dana Bahrama.

Neka kralj vlada u Anšanu; ovo je moje!

— Kralj će isto tako vladati i u Kušafu — umeša se mrzovoljno Tubal i čučnu kraj Konana, a isto učini i Hatusas, Zamorac.

Balaš skrete pogled u suprotnom pravcu, gde je put nestajao na istok između krševitog stenja. Na tom kršu su se videli komadići bele tkanine kako lepršaju na vetru. Bili su to strelci i kopljanici koji su čuvali prolaz i danju i noću.

— Neka dođe — reče Balaš. — Mi čuvamo prolaze.

— Kralj će dovesti deset hiljada vojnika u punom oklopu, sa katapultima i ostalim opsadnim oruđem — reče Konan. — Zapaliće Kušaf i odneti tvoju glavu u Anšan.

— Dogodiće se ono što mora da se dogodi — filozofski primeti Balaš.

Konan s mukom priguši gnev koji ga beše obuzeo zbog fatalizma ovog naroda. Svaki njegov instinkt i nerv bili su protiv ove inertne filozofije.

Ali, pošto se i njemu u tom času činilo da izlaza nema, on ne reče ništa, već se zagleda u čuke na zapadu nad koje se nadnelo sunce kao vatrena lopta na oštrom, vetrovitom plavetnilu.

Balaš ostavi tu temu odmahnuvši rukom i reče: — Konane, hteo bih nešto da ti pokažem. Dole u onoj polusrušenoj kolibi nalazi se jedan mrtvac kakvoga u Kušafu nikada ranije nismo videli.

Čak i mrtav, izgleda čudno i zlo. Verujem da to uopšte nije ljudsko biće, već neki demon. Pođi sa mnom.

On prvi pođe niz padinu ka ruševini, objašnjavajući: — Moji su ga ratnici našli kako leži u podnožju jedne stene, kao da je tamo pao ili ga je neko bacio sa vrha stene. Naterao sam ih da ga donesu

ovamo, ali je on izdahnuo na putu, buncajući nešto na nekom nepoznatom jeziku. Moji ljudi misle da se radi o demonu, a za to imaju i dobre razloge.

Kada se krene na jug, posle dobrog dana puta, između planina tako divljih i golih da čak ni koza tamo ne može da živi, nalazi se jedna zemlja koju zovemo Drudžistan.

— Drudžistan! — ponovi Konan. — Zemlja demona, a?

— Da! Zlokobna zemlja crnih stena i divljih klisura koju mudri ljudi izbegavaju. Ona izgleda nenastanjena, ali ljudi ipak tamo žive - ljudi ili demoni. Ponekad, na nekom usamljenom putu, bude ubijen čovek, ili dete ili žena ukradeni, a mi znamo da je to njihovo delo. Pratili smo i videli sablasne prilike kako se kreću kroz noć, ali je trag uvek nestajao ispred jedne glatke stene kroz koju samo demon može da prođe. Ponekad čujemo i bubnjeve među stenjem ili urlanje tih vraških stvorenja. To je takav zvuk da se čoveku ledi srce. Stare legende kažu da je u tim planinama, pre mnogo hiljada godina, vampirski kralj Ura sagradio čarobni grad Janaidar i da Urin duh, kao i duhovi njegovih jezivih podanika, dan-danas lutaju ruševinama grada. Druga jedna legenda kaže kako se, pre hiljadu godina,

jedan poglavica brđana sa Ilbarsa tu nastanio i počeo da opravlja ruševine kako bi od grada napravio svoje uporište; ali, jedne noći su i on i njegovi sledbenici nestali svi do jednog i niko ih više nikada nije video.

Utom su stigli do porušene kolibe i Balaš otvori naherena vrata.

Trenutak kasnije, petorica ljudi su stajali nagnuti nad jednim telom ispruženim na zemljanom podu.

Bilo je to telo muškarca, zdepasto, širokih, četvrtastih i ravnih crta lica, a koža mu je bila boje tamnog bakra. Imao je uzane, kose oči - pravi sin Kitaja. Krv beše zamrsila njegovu crnu kosu, a neprirodni položaj tela upućivao je na brojne prelome kostura.

— Zar ne liči na zlog duha? — upita Balaš.

— Ovo nije demon, bez obzira da li je bio čarobnjak u životu ili ne — odvrati Konan. — On je Kitajac i dolazi iz zemlje daleko na istoku od Hirkanije, iza planina, pustinja i džungli tako velikih da bi u njih moglo da se smesti tuce Iranistana. Prošao sam tom zemljom kada sam služio u vojsci kralja Turana. Ali, otkud ovaj čovek ovde, to ne znam...

Iznenada, plave oči mu blesnuše i on strgnu okrvavljenu tuniku sa vrata i grudi mrtvaca. Pred očima im se ukazala flekava vunena košulja i Tubal, provirivši preko Konanovog ramena, uzviknu glasno. Na košulji, izvezen koncem tako intenzivne crvene boje da bi se na prvi pogled moglo pomisliti da je krv prsnula, ugledaše čudan simbol: ljudsku pesnicu kako drži nož čije je sečivo bilo talasasto, kao plamen.

— Plameni nož! — šapatom reče Balaš, ustuknuvši pred tim simbolom smrti i uništenja.

Svi pogledaše Konana koji je zurio u zlokobni simbol, pokušavajući da poveže nejasne asocijacije koje je u njemu on budio - poluzaboravljeno sećanje na jedan drevni i zao kult koji je koristio taj simbol. Najzad se obrati Hatusasu:

— Kada sam bio lopov u Zamori, slušao sam glasine o jednom kultu Jezmita koji je koristio taj simbol. Ti si Zamorac, šta znaš o ovome?

Hatusas sleže ramenima.

— Ima mnogo kultova čiji koreni sežu čak od početka vremena, do dana pre kataklizme. Često su vladari verovali da su ih uništili, a često su se oni iznova javljali. Skriveni ili Sinovi Jezma su pripadnici jednog takvog kulta, ali ti više ne mogu reći. Ja se ne mešam u takve stvari.

Konan se obrati Balašu:

— Mogu li tvoji ljudi da me odvedu do mesta gde su našli ovog čoveka.

— Da, ali to je opasno mesto, u Klisuri duhova, na granici Drudžistana i...

— Dobro. Neka svi pođu na spavanje. Krećemo u zoru.

— U Anšan? — upita Balaš.

— Ne. U Drudžistan.

— Znači, misliš... ?

— Još ništa ne mislim.

— Hoće li poći i četa s nama? — upita Tubal. — Konji su iznureni.

— Ne, neka se i ljudi i konji odmore. Ti i Hatusas ćete poći sa mnom, kao i jedan od Balašovih Kušafija kao vodič. Kodrus će zapovedati u mom odsustvu, a ako bude nekih nereda zato što su

moji ljudi dirali kušafske žene, reci mu neka im razbije glave zbog toga.

2. Crna zemlja

Sumrak je prekrrio nazubljenu liniju horizonta kada je Konanov vodič zastao. Ispred njih, krševit teren je bio presečen jednim dubokim kanjonom. Iza kanjona se uzdizao čitav niz crnih vrhova i nepristupačnih stena i ceo predeo je ličio na kaos od crnih, izlomljenih stena.

— Tamo počinje Drudžistan — reče Kušaf. — Iza one klisure koju zovemo Klisura duhova, počinje zemlja užasa i smrti. Ja dalje ne idem.

Konan klimnu glavom i zagleda se u stazu koja je vodila niz krševitu padinu do kanjona. Bio je to ostatak jednog drevnog puta koji su već miljama sledili, ali je izgledalo da je u poslednje vreme dosta korišćen.

Konan se osvrte oko sebe. S njim su bili Tubal, Hatusas, vodič i devojka Nanaja. Ona je insistirala da pođe zato što se, kako je rekla, plašila da se odvoji od Konana i ostane sama među tim divljim strancima čiji jezik nije razumela. Pokazalo se da je dobar saputnik, bila je žilava i nije gundala, mada je imala promenljivu i eksplozivnu ćud.

Kušafski vodič tada reče:

— Staza je dosta prometna, kao što možeš da vidiš. Njom demoni crnih planina dolaze i odlaze. Ali, ljudi koji pođu za njima se nikada ne vraćaju.

Tubal se podsmehnu.

— Šta će demonima put? Oni lete na krilima kakva imaju slepi miševi!

— Kada uzmu ljudsko obličje, onda hodaju kao ljudi — odvrati Kušaf, a onda uperi prstom u jednu izbočinu u steni iza koje je zavijao put.

— U podnožju te stene smo našli čoveka za koga kažeš da je Kitajac.

Najverovatnije se posvađao sa svojom demonskom braćom i oni su ga bacili sa vrha stene.

— Najverovatnije se sapleo i pao — promrmlja Konan. — Kitajci iz pustinje nisu naviknuti na pentranje, pošto su im noge slabe i krive od života provedenog u sedlu. Takav bi se sigurno sapleo na tom uskom i neravnom putu.

— Ako se uopšte radi o čoveku — reče Kušaf. — Ali - Asura!

Svi osim Konana poskočiše, a Kušaf zateže svoj luk, razrogačivši oči.

Iz pravca crnih stena, sa juga, začuo se neverovatan zvuk - pištava, kreštava grmljavina koja je za tresla planine.

— Glas demona! — uzviknu Kušaf i cimnu uzde tako da njegov konj zanjista i prope se. — U ime Asure, hajdemo odavde! Bićemo ljudi ako ostanemo!

— Vрати se u svoje selo ako se plašiš — reče Konan. — Ja idem dalje.

Istini za volju, pri pomenu nečeg natprirodnog, Konan se naježio, ali nije hteo to da prizna pred svojim sledbenicima.

— Bez konjanika? To je ludost! Ako baš hoćeš da ideš dalje, pošalji po svoje ljude.

Konanove se oči suziše kao oči vuka u lovu.

— Ovoga puta, ne. Za izvidnicu i špijuniranje bolje je da nas ima što manje. Nameravam da malo bolje pogledam tu zemlju demona; dobro bi mi došlo uporište u planini.

Okrenuvši se Nanaji, on dodade:

— Bolje bi bilo da se vratiš, devojko.

Ona poče da plače.

— Ne vraćaj me, Konane! Divlji brđani će me rastrgnuti.

On baci pogled na njeno dugo, mišićavo telo.

— Ko god da pokuša tako nešto, neće mu biti lako. Dobro, pođi s nama, ali nemoj da kažeš da te nisam upozorio.

Vodič okrete konja i potera ga u galop, dovikujući preko ramena: — Balaš će plakati za vama! Kušaf će biti u žalosti! Đihaaa!

Njegova kuknjava zamre nadjačana topotom konjskih kopita kada se Kušaf pope uz klisuru i nestade.

— Beži, sine nosate babe! — povika Tubal za njim. — Mi ćemo žigosati tvoje đavole i dovući ih u Kušaf za repove!

Međutim, on učuta čim se vodič izgubi sa vidika.

Konan se obrati Hatusasu:

— Jesi li ikada čuo sličan zvuk?

Vitki Zamorac klimnu glavom.

— Da, u planinama gde su obitovali đavolji sledbenici.

Konan podiže uzde ne rekavši ništa. I on sam je imao priliku da čuje grmljavinu bronzanih truba dugih deset stopa koja se razlegala u crnim planinama zabranjene Patenije, u rukama sveštenika Erlika.

Tubal frknu kao nosorog. On nije bio čuo te trube i sada je poterao konja ispred Hatusasa da bi bio pored Konana dok su se spuštali niz strmu padinu u vatreni sumrak. Grubo je rekao: — Sada, pošto su nas izdajnički kušafski psi namamili u ovu zemlju demona da bi se vratili po noći i prerezali nam grkljane, reci mi šta smeráš?

Konanu je to ličilo na starog psa koji je režao na svog gospodara zato što je pomilovao drugog psa. Sagnuo je glavu i pljunuo da bi prikrrio osmeh.

— Noćas ćemo se ulogoriti u kanjonu. Konji su isuviše umorni da bi se lomatali po ovom kršu u mraku. Sutra ćemo krenuti u izviđanje.

Rekao bih da Sakriveni imaju logor u kraju s one strane klanca. Okolna brda nisu baš gusto naseljena. Kušaf je najbliže selo, a i do njega treba čitav dan jahanja. Lutajuća plemena se drže podalje ovih krajeva iz straha od Kušafa, a Balašovi ljudi su isuviše sujeverni da bi se usudili da pređu na drugu stranu klanca. Sakriveni zato mogu da dolaze i odlaze da ih niko ne vidi. Ne znam šta ćemo da uradimo; naša sudbina je pred nogama bogova.

Kada su ušli u kanjon, videli su da je put vodio kamenim dnom ka ulazu u jedan dubok i uzan klanac na južnoj strani. Južni zid kanjona bio je viši od severnog i strmiji. Uzdizao se visoko, nalik bedemu od crne stene, ispresecan na nekoliko mesta uskim ulazima u klanac. Konan ujaha u klanac do koga je vodio put i krete dalje do prve okuke. Otkrio je da je ta okuka tek prva u nizu. Klanac je, okružen strmim liticama, podsećao na trag zmiје po svom krivudanju i već je bio ispunjen pomrčinom.

— Evo našeg sutrašnjeg puta — reče Konan.

Njegovi pratioci ćutke klimnuše glavom, a on ih povede nazad u glavni kanjon gde se zadržalo još malo dnevne svetlosti. Zveket

konjskih kopita po kamenitom tlu zvučao je isuviše glasno u potpunoj tišini.

Nekoliko desetina koraka zapadno od klanca u kome se gubio njihov put otvarao se jedan drugi, uži klanac. Na njegovom kamenitom tlu nije bilo traga nekom putu, a sužavao se tako naglo da je Konan pomislio da nema izlaza.

Na pola puta između ulaza u ta dva klanca, blizu severnog zida, tanušni izvor je izbijao usred prirodnog bazena koji je izdubilo vreme. Iza izvora, u jednoj niši u steni koja je podsećala na pećinu, rasla je suva i retka trava.

Tu su privezali svoje umorne konje. Ulogorili su se kraj izvora. Večerali su suvo meso, ne usuđujući se da zapale vatru koju bi neprijateljske oči mogle da primete.

Konan je podelio svoju grupu na dve straže. Tubala je postavio da čuva stražu zapadno od logora, blizu ulaza u manji klanac, dok je Hatusas zauzeo mesto kraj ulaza u istočni klanac. Bilo ko da naiđe iz jednog ili drugog pravca, morao bi da prođe pored budnih očiju stražara.

Noć se brzo spustila u kanjon, kao da se u talasima spuštala niz padine i kuljala kao dim iz uskih procepa. Zvezde zatreperiše na nebu, hladne, bele, bezlične. Iznad glava uljeza nadvijale su se ogromne, tamne gromade krševitih planina.

Konan oseti kako mu kapci bivaju sve teži. Gledao je u zvezde sve dok mu se oči nisu same zatvorile i on zaspao pitajući se kakvim su sve jezivim prizorima prisustvovala nedokučive planine od početka vremena.

Izoštrena čula varvarina nikada nisu otupela kroz višegodišnji Konanov kontakt sa civilizacijom. Kada mu je Tubal prišao da spusti ruku na njegovo rame, Konan se probudi i skoči na noge sa isukanim mačem u ruci pre nego što je Šemit uspeo da ga dodirne.

— Šta je bilo? — promrmlja Konan.

Tubal čučnu kraj njega i u tami su se samo ocrtavala njihova divovska ramena. U senci stena nevidljivi konji se uzmuvaše. Konan je znao da je opasnost u vazduhu i pre nego što je Tubal progovorio.

— Hatusas je ubijen, a devojka je nestala! Smrt nam se prikrada iz mraka!

— Štaaa?

— Hatusas leži u blizini ulaza u klanac sa prerezanim grkljanom. Začuo sam kako se jedan kamičak kotrlja kod ulaza u istočni klanac i kradom se približio, ne budeći te. Tamo je Hatusas ležao u lokvi krvi. Mora da je umro tiho i iznenada. Nisam video nikoga, niti sam više išta čuo u klancu.

Onda sam pohitao tebi i video da je Nanaja nestala. Démoni iz planine su ubili jednog i odneli drugog čoveka, a da ništa nismo čuli. Osećam da je Smrt ovde još uvek prisutna. Ovo je zaista Klanac duhova!

Konan je ćutke klećao na jednom kolenu, naprežući oči i uši u mraku.

To što je Zamorac oštih čula ubijen, a Nanaja odneta bez traga i glasa mirisalo je na đavolsku radnju.

— Ko može da se bori protiv đavola, Konane? Uzjašimo naše konje i vratimo...

— Slušaj!

Negde u blizini začuše bosa stopala na kamenitom tlu. Konan ustade i zagleda se u tamu. Neko se kretao tamo u pomrčini. Senke su izranjale iz crne pozadine i prikradale im se. Konan levom rukom izvuče bodež. Tubal čučnu kraj njega, stežući svoj ilbarski bodež, nećujan i opasan kao saterani vuk.

Nerazgovetna linija se polako približavala pritom se šireći. Konan i Šemit ustuknuše nekoliko koraka kako bi im stena bila za leđima i kako bi izbegli da budu opkoljeni.

Napad je usledio iznenada. Čula su se samo bosa stopala kako tapkaju po kamenu, a čelik, je tupo svetlucao na mutnoj svetlosti zvezda. Konan nije mogao sasvim dobro da vidi njihove napadače - tek poneki detalj i njihove obrise, kao i svetlucanje čelika. Udarao je i uzvraćao udarce više pomoću instinkta i osećaja nego služeći se vidom.

Ubio je prvog čoveka koji mu se našao nadomet mača. Tubal je gromko uzviknuo kada je uvideo da su njegovi neprijatelji ipak ljudska bića, pa je navalio na njih svom žestinom. Svaki zamah njegovog teškog, tri stope dugog bodeža sejao je smrt. Jedan kraj drugog, sa zidom iza leđa, dva drugara su bila zaštićena od napada sa leđa i sa strane.

Čelik je udario u čelik i posvuda su vrcale varnice. Ubrzo se razlegao grozni zvuk kasapnice kada sečivo udara meso i kost. Ljudi su vrištali ili krkljali prerezanih grkljana.

Nekoliko trenutaka se krvavi čvor koprcao i gušao kraj stenovitog zida.

Sve se dešavalo isuviše brzo da bi bilo mesta razmišljanju. Ali, dvojica progonjenih su bili u prednosti. Videli su isto tako dobro kao i njihovi napadači. U borbi prsa u prsa bili su jači. A znali su da će se njihovi bodeži, gde god da udare, zariti u telo neprijatelja. Njihovi protivnici su bili hendikepirani svojim brojem, pošto ih je saznanje da mogu da ubiju svog druga sprečavalo da udaraju svom žestinom.

Konan izmače jednom udarcu mačem pre nego što mu je doprlo do svesti da ga je video u zamahu. Njegov uzvratni udarac je zagrebao po panciru; umesto da ga probije, sečivo se zari u nezaštićenu butinu i napadač pade. Pošto se Konan upustio u borbu sa drugim napadačem, oboreni se pridiže i zari nož u Konanovo telo, ali je varvarina štitila pancirna košulja, tako da je uspeo da svojim nožem prereže grlo ranjenom napadaču. Gotovo istovremeno, obojica ga zapljusnuše svojom krvlju pre nego što izdahnuše.

Napad je već jenjavao. Napadači su nestajali u tami kao fantomi. Mrak više nije bio tako gust, a istočni obod kanjona je svetlucao od srebrnaste vatre koja je označavala izlazak meseca.

Tubal isplazi jezik kao kurjak i jurnu za napadačima koji su se povlačili, a na bradi mu se zabele pena od pomahnitalosti. Sapeo se o jedan leš i počeo divljački da zabada svoj bodež u nepomično telo. Pre nego što je shvatio da je pod njim mrtav čovek, Konan ga zgrabi za ruku. Skoro da je oborio moćnog Simerijanca sa nogu dok se otimao kao uhvaćeni bik.

— Čekaj, budalo! — zarežao je Konan. — Zar hoćeš da uletiš u zamku?

Tubal se donekle smiri. Zajedno su skliznuli u mrak za nerazgovetnim prilikama koje su nestale na ulazu u istočni klanac. Tu su gonoci zastali i oprezno zavirili u duboku tminu. Negde daleko u klanecu jedan oblutak se skotrlja niz stenu. Konan se napreže kao sumnjičavi panter.

— Pseta još uvek beže — promrmlja Tubal. — Hoćemo li za njima?

Konan odmahnu glavom. Pošto je Nanaja bila u njihovim rukama, nije smeo tek tako da prokocka svoj život u slepom jurišu kroz tamu gde su ih zasede vrebale na svakom koraku. Vratili su se u svoj logor i počeli da smiruju konje koji su se bili izbezumili od mirisa sveže prolivene krvi.

— Kada se mesec dovoljno uzdigne i osvetli ovaj kanjon, pobiće nas strelama — reče Tubal.

— Moraćemo da rizikujemo — progundā Konan. — Možda su loši strelci.

Čučali su u senci stena ne progovarajući ni reči dok je mesec, čudan i sablasan, sve više rastao i osvetljavao kanjon. Nikakav zvuk nije remetio zlokobnu tišinu. Kada im je mesec bio iznad glava, Konan pobliže zagleda četiri leša koje su napadači ostavili za sobom. Dok je preleteo pogledom sa jednog na drugo bradato lice, Tubal uzviknu: — Đavolji sledbenici! Sabatejci!

— Onda nije ni čudo što su se prikradali kao mačke — promrmlja Konan.

U Šemu je čuo za neprirodnu lakoću kojom su se pripadnici tog drevnog i jezivog kulta prikradali svojim žrtvama. Oni su se klanjali Zlatnom paunu u mračnim kupolama proklete Sabateje.

— Šta li radi ovde? Njihova je domovina Šem. Hajde da vidimo... Ha!

Konan razdera košulju jednom od leševa. Na platnenom prsluku koji je pokrivao široke grudi Sabatejca nalazio se simbol koji je predstavljao šaku kako drži bodež u obliku plamena. Tubal strgnu košulje sa ostala tri leša.

Na svakom prsluku je bila šaka sa bodežom. On reče: — Kakav li je to kult Skrivenih koji privlači ljude i Šema i Kitaja između kojih leže hiljade milja?

— To nameravam da otkrijem — odgovori Konan.

Ponovo su se vratili u senku koju je bacila isturena stena. Jedno vreme su ćutke sedeli, a onda Tubal ustade i reče: — Šta sada?

Konan pokaza rukom na tamne mrlje na golom kamenitom tlu koje su se sada, na mesečini, jasno videle.

— Možemo da krenemo onom stazom.

Tubal obrisa svoj bodež i vrati ga u korice, a Konan obavi oko pasa nekoliko dužina tankog i jakog konopca sa trokrakom gvozdеноm kukom na jednom kraju. Takav mu je konopac bio i te kako koristan u njegovim lopovskim danima. Mesec je već bio visoko odskočio, povlačeći srebrnastu nit po sredini klanca.

Pri mesečevoj svetlosti, njih dvojica se približiše ulazu u klanac.

Nijedan luk nije zatreperio; nijedno koplje nije zazviždalo kroz vazduh; nikakve pritajene prilike nisu vrebale u senci. Kapi krvi behu išarale stenovito dno klanca; bilo je sigurno da su Sabatejci pretrpeli znatnu štetu.

Krenuli su klancem pešice pošto je Konan verovao da su i njihovi neprijatelji bili bez konja. Osim toga, klanac je bio tako uzan da bi konjanik bio u nepovoljnom položaju prilikom borbe.

Očekivali su da naiđu na zasedu iza svake okuke, ali je krvavi trag išao dalje i niko im nije preprečavao put. Krvave mrlje više nisu bile tako obilne, ali ih je bilo dovoljno da ih slede.

Konan ubrza korak u nadi da će stići Sabatejce. Iako su ovi bili dobro odmakli, njihovi ranjenici i oteta devojka su ih znatno usporavali. Verovao je da je Nanaja još živa, pošto bi već do tada naišli na njen leš.

Klanac se naglo uspinjao, sužavajući se, a onda se širio i spuštao, da bi, posle jednog zavoja, izbio u jedan drugi kanjon koji se pružao na istok i zapad. Kanjon je bio širok nekoliko stotina stopa. Krvavi trag je vodio pravo na suprotnu stranu kanjona i nestajao u podnožju strmog južnog zida.

— Ono kušafsko pseto je govorilo istinu. Trag nestaje kod stene koju bi mogla samo ptica da preleti — mrzovoljno reče Tubal.

Konan zastade, zbunjen. Izgubili su trag starog puta u Klancu duhova, ali ovo je bez sumnje bio put kojim su Sabatejci došli. Podigao je pogled i očima preleteo po glatkoj steni koja se uzdizala stotinama stopa uvis. Iznad njegove glave, na visini od nekih petnaestak stopa, štrčala je uska izbočina, nekoliko stopa široka i četiri ili pet koraka duga. Izgledalo je da i ona ne nudi nikakvo rešenje, međutim, negde na pola puta do izbočine, Konan primeti tamnu mrlju na glatkom zidu stene.

Odmotavši svoj konopac, Konan zavitla kraj konopca sa utegom i ovaj polete uvis. Kuka se zari u ivicu izbočine i ne pomeri se više.

Konan se uzvera uz konopac takvom brzinom da se moglo pomisliti da se penje uz merdevine. Kada je prolazio pored mrlje na kamenu, potvrdio je svoju sumnju da se radi o sasušenoj krvi i da ju je sigurno ostavio ranjenik koji se verao gore ili koga su vukli gore.

Tubal se, dole, nervozno premeštao s noge na nogu, pokušavajući da bolje osmotri izbočinu, kao da se plaši da tamo vrebaju nevidljive ubice.

Ali, izbočina je bila pusta kada se Konan popeo na nju.

Prvo što je video bila je teška bronzana alka ugrađena u kamen iznad izbočine tako da se nije videla odozdo. Metal je bio uglačan od upotrebe.

Duž ivice izbočine bilo je još dosta krvavih mrlja. Krvavi trag je vodio od ivice izbočine do glatkog zida stene koja je, na tom mestu, bila prilično uglačana. Konan primeti još nešto: nejasne obrise krvavih tragova prstiju na steni. Proučio je šupljine u steni, a onda položio svoju šaku na krvave tragove i gurnuo stenu. Jedan deo stenovitog zida s lakoćom se pomeri na unutra. Konan se našao na ulazu u jedan uzan tunel, slabo osvetljen mesečinom koja je dopirala sa drugog, dalekog kraja tunela.

Oprezan kao leopard koji se prikrada svom plenu, on kroči u tunel.

Istog časa začu Tubalov iznenađeni uzvik pošto se ovom učinilo da se Konan stopio sa stenom. Konan izađe iz tunela da smiri svog druga, a onda se vrati da nastavi istraživanje.

Tunel je bio kratak; mesečina je dopirala sa suprotnog kraja tunela koji je izlazio pravo u provaliju, dugačku nekoliko stotina stopa, koja je nestajala iza jedne okuke gotovo pod pravim uglom. Vrata kroz koja je prošao bila su načinjena od jednog komada stene nepravilnog oblika i bila su pričvršćena za zid stene teškim, podmazanim bronzanim šarkama. Vrata su savršeno pasovala uz otvor na steni, a njihov nepravilni oblik je ostavljao pukotine u kamenu koje su delovale izvanredno prirodno.

Pletene lestve od sirove kože ležale su sklopčane kod samog ulaza u tunel. Konan se vrati nazad na izbočinu, pričvrsti jedan kraj lestvi za bronzanu alku i baci ih dole. Dok se Tubal žustro peo uza stenu, Konan izvuče svoj konopac i opet ga obmota oko pasa.

Tubal je psovao neke čudne, šemitske psovke dok mu je Konan rasvetljavao tajnu prekinutog puta.

— Ali, zašto na ovim vratima nije bila navučena reza? — upita on.

— Verovatno zato što ljudi stalno dolaze i odlaze, a sigurno se dešava da su oni koji dolaze u žurbi da uđu unutra i da ne žele da vikom dozovu stražare da im otvore. Namernici su imali slabe šanse da ih otkriju; ni ja ih ne bi našao da nije bilo tragova krvi.

Tubal je hteo da odmah siđu u provaliju, ali je Konan postao oprezan.

Nigde nije bilo ni traga stražaru, ali nije verovao da bi narod koji je tako genijalno skrivao svoju zemlju ostavio ulaz u nju bez straže.

Konan izvuče lestve i, savivši ih, vrati ih na njihovo mesto, a onda zatvori vrata, tako da je taj deo tunela bio u potpunom mraku. Naredivši nestrpljivom Tubalu da ga čeka, on prođe kroz tunel i izađe u provaliju.

Sa dna provalije mogao se videti komad neba nepravilnog oblika i posutog zvezdama, stotinama stopa iznad njegove glave. U provaliju je dopiralo taman toliko mesečine koliko je bilo dovoljno Konanovim mačjim očima.

Pre nego što je stigao do okuke u provaliji, zaustavi ga šum nečijih koraka. Jedva da je uspeo da se sakrije iza jedne odvaljene stene kada se iza okuke pojavi stražar koji je imao ležerno držanje čoveka koji obavlja uobičajeni posao, uveren u svoju bezbednost. Bio je to zdepasti Kitajac sa licem koje je izgledalo kao maska od bakra. Koračao je gegajući se, kao što to čine konjanici, i vukao za sobom koplje.

Prolazio je pored Konanovog skrovišta kada ga neki instinkt natera da se okrene i iskezi zube, sa podignutim kopljem u ruci. Ali, pre nego što se sasvim bio okrenuo, Konan skoči na njega. Kada je Kitajac zamahnuo kopljem, sablja se spusti brzinom munje. Kitajac se sruši kao vo, s raspolovljenom lobanjom.

Već sledećeg trena Konan je stajao potpuno nepomično, pogleda uprtog u prolaz iza okuke. Pošto nije čuo ništa što bi ga navelo da pomisli da je drugi stražar negde u blizini, on se usudi da zvizne, na šta je Tubal gotovo skočio u provaliju. Šemit uzviknu kada vide mrtvog stražara.

Konan se sagnu i podiže Kitajčevu gornju usnu ispod koje su se ukazali pseći zubi zašiljenih vrhova.

— Još jedan od sinova Erlika, Žutog boga smrti. Ne postoji način da pogodimo koliko još ima ovakvih u ovom klanu. Sakrićemo ga iza ovih stena.

Iza okuke, dugački, duboki klanac je bio prazan sve do sledećeg zavoja.

Dok su neometano napredovali kroz klanac, Konan je bivao sve uvereniji da je Kitajac bio jedini stražar u provaliji.

Mesečina nad njihovim glavama polako je bledela i zora samo što nije svanula kada su najzad izbili na čistinu. Tu je klanac ličio na pravi kaos od odvaljenih i razbijenih stena.

Jedan jedini klanac se pretvarao u pola tuceta klanaca koji su vijugali pored pojedinačnih gromada ili odvaljenih komada stene, kao što se reka deli u odvojene rečice u delti. Trošni tornjevi i kule od crnog kamena podsećali su na sablasti pri slaboj svetlosti praskozorja.

Birajući put između ovih strašnih čuvara, pustolovi se ubrzo nađoše na ravnom, kamenom posutom terenu koji se pružao nekih tri stotine koraka do podnožja jedne litice. Put kojim su došli, urezan u trošni kamen zbog velikog prometa, izdizao se iznad dna klanca i nastavljao uz stenu. Sa obe strane puta nadvijale su se strme strane litice.

— Šta sada, Konane? — upita Tubal.

Pri sivkastoj svetlosti praskozorja, Šemit je ličio na planinskog vampira koga je zora zatekla van njegove pećine.

— Čini mi se da smo blizu... Slušaj!

U gorju se razleže gromoglasni zvuk koji su čuli prethodne noći, ali sada mnogo bliže: resku grmljavinu džinovske trube.

— Da li su nas приметили? — pitao se Tubal, čvršće stežući dršku svog mača.

Konan sleže ramenima.

— Da li su nas videli ili ne, nije važno. Važno je da mi sami vidimo šta je pred nama pre nego što se uzveremo uz tu stenu. Ovamo!

On rukom pokaza jednu čuku koja se uzdizala kao kula iznad ostalih gromada. Drugari se uspeše uz čuku čiji je vrh bio viši od

stena. Onda se spustiše u zaklon od kamenja i zagledaše kroz ružičastu izmaglicu svanuća.

— Pteore! — uzviknu Tubal.

Sa njihovog osmatračkog mesta, stene nasuprot njima poprimile su svoj pravi izgled jedne strane visoravni koja se uzdizala pravo iz ravnog terena oko nje u visinu od nekih četiri do pet stotina stopa. Njene okomite, padine nisu delovale ohrabrujuće: bilo je nemoguće uspeti se uz njih osim tamo gde je put bio uklesan. Na istoku, severu i zapadu, visoravan beše okružena čukama koje je ravno dno kanjona, na nekim mestima široko svega tri stotine stopa, a na drugim čak pola milje, odvajalo od platoa. Na jugu, plato je prerastao u jednu džinovsku голу planinu čiji su beli vrhovi nadvisivali obližnje čuke.

Posmatrači su, međutim, poklanjali malo pažnje topografskim formacijama. Konan je očekivao da će na drugom kraju krvavog puta naići na nekakav doček: grupu šatora od konjske kože, pećinu ili čak i selo od blata i kamenja kako se ugnjezdilo na padini brega. Umesto toga, ugledali su jedan grad čije su kupole i tornjevi blistali u ružičastoj zori kao magični grad čarobnjaka ukraden iz neke izmišljene zemlje i spušten u ovu divljinu.

— Grad demona! — uzviknu Tubal. — Sve je to mađija i opsena!

On pucnu prstima kako bi oterao zle čini od sebe.

Plato je bio ovalnog oblika, dug oko milju i po od severa ka jugu i širok nešto manje od milje sa istoka na zapad. Grad se nalazio u blizini južne strane i jasno se ocrtavao naspram tamne planine iza njega. Jedno ogromno zdanje, čija je purpurna kupola bila prošarana zlatom, blistalo je u zoru.

Bilo je više od svih ostalih građevina: uzdizalo se nad kućama sa ravnim krovovima i najvišim drvećem.

Simerijanska krv u Konanovim venama reagovala je na prizor pred njima: kontrast između sumornih, crnih čuka i bujnog zelenila i sjajnih boja u gradu. Sam grad je budio neke zle slutnje. Bljesak njegove purpurne, zlatom prošarane kupole pružao je pravu pozadinu za to. Grad je podsećao na gradove drevnih, demonskih misterija što se uzdižu sa nekim zlim sjajem iz ruševina i propasti.

— Ovo mora da je gnezdo Sakrivenih — promrmlja Konan. — Ko bi pomislio da se ovakav jedan grad nalazi u posve nenastanjenom kraju?

— Čak ni mi ne možemo da se suprotstavimo celom jednom gradu —brundao je Tubal.

Konan je ćutao dok je pažljivo posmatrao grad pod sobom. Grad nije bio tako veliki kako im se učinilo na prvi pogled. Bio je kompaktan, ali ga nikakvi zidovi nisu okruživali; grudobran duž ivice platoa bio je celokupna njegova zaštita. Dvospratne i trospratne zgrade nalazile su se među iznenađujućim vrtovima i baštama - iznenađujućim zato što je plato izgledao kao da je sazdan od jednog komada stene, bez imalo zemlje koju bi mogli obrađivati. Odjednom, on donese odluku i obrati se Tubalu: — Tubale, vrati se u naš logor u Klancu duhova. Uzmi konje i idi u Kušaf. Reci Balašu da će mi biti potreban svaki mač koji ima, pa povedi kozake i Kušafe kroz klanac i sakrij ih među stenjem i čekaj dok ti ne dam znak ili dok ne budeš siguran da sam mrtav.

— Neka Pteor nosi Balaša! Šta će biti s tobom?

— Ja ću ući u grad.

— Ti si lud!

— Ne brini, prijatelju moj. To je jedini način da odande izvučem Nanaju živu. A onda ćemo razraditi plan kako da zauzmemo grad. Ako budem živ i na slobodi, naći ćemo se ovde; u protivnom, ti i Balaš odlučite sami šta ćete preduzeti.

— Šta smeraš da uradiš s ovim đavoljim gnezdом?

Konan stisnu oči.

— Hoću da nađem osnovu za jedno carstvo. Ne možemo da ostanemo u Iranistanu, niti još da se vratimo u Turan. U mojim rukama, ko zna šta bi sve moglo da se napravi od ovog neosvojivog mesta? A sada pođi.

— Balaš me ne voli. Pljunuće mi u bradu, a onda ću ga ja ubiti, pa će me njegovi psi rastrgnuti.

— Tako nešto on neće uraditi.

— Neće hteti da dođe ovamo.

— On će proći kroz pakao ako ga ja pozovem.

— Njegovi ljudi neće hteti da pođu; oni se svi plaše demona.

— Doći će ako im kažeš da su ti demoni, u stvari, obični ljudi.

Tubal čupnu bradu i najzad iznese pravi razlog svog neslaganja sa Konanovim planom.

— Svinje u tom gradu će te živog odrati!

— Neće. Na lukavstvo i prevaru, odgovoriću im lukavstvom i prevarom. Predstaviću se kao begunac pred kraljem, odmetnik koji traži sklonište.

Tubal diže ruke od dalje prepreke. Gundajući sebi u bradu, krupni Šemit se spusti niz čuku i nestade u klancu. Kada mu se izgubio iz vida, Konan takođe siđe niz čuku i uputi se ka liticama.

3. Sakriveni

Konan je stigao u podnožje litice i počeo da se penje uz strmi put.

Nigde nikoga nije video. Staza je vijugala beskonačno u visinu preko čitavog niza odmorišta. S obe strane staze nadnosili su se masivni, kiklopski zidovi. Tako nešto ilbarski brđani nisu mogli da podignu; zidine su izgledale drevne i čvrste kao i sama planina.

Poslednjih tridesetak stopa, odmorišta su se završavala kod strmih stepenica uklesanih u kamen. Još uvek se niko nije pojavio da zaustavi Konana. On prođe kroz jedno oniže utvrđenje i naiđe na jednu grupu od sedmoro ljudi okupljenih oko neke igre.

Šljunak zaškripa pod Konanovim stopalom i sva sedmorica skočiše na noge i upaničeno se obazreše oko sebe. Bili su to Zuagiri, pustinjiski Šemiti, mršavi ratnici kukastih noseva sa lepršavim povezima oko glave i brojnim sabljama i bodežima za pojasom. Sva sedmorica su istovremeno zgrabila koplja koja su stajala pobodena u zemlju kraj njih i podigla ih, spremna da gađaju.

Konan ne pokaza nikakvo iznenađenje, već stade i mirno ih odmeri.

Zuagiri, nesigurni kao divlja mačka kada je nateraju u škripac, nepomično su zurili u njega.

— Konane! — uzviknu najviši Zuagir, a oči mu blesnuše od straha i sumnje. — Šta radiš ovde?

Konan prelete pogledom po njihovim licima i odgovori: — Tražim vašeg gospodara.

Ovaj ih odgovor nije baš umirio. Mrmljali su nešto između sebe, često vitlajući kopljima, a onda ih preseče glas visokog Zuagira: — Galamite kao vrane! Stvar je jasna: kockali smo se i nismo ga videli kako dolazi. Nismo dobro obavljali svoju dužnost. Ako bi se to saznalo, kazna nam ne bi ginula. Predlažem da ga ubijemo i bacimo sa stene.

— Da, da — složi se Konan podrugljivo. — Pokušaj. A kada te gospodar upita: »Gde je Konan što mi je donosio važne vesti?«, ti reci: »Slušaj, nisi se s nama dogovorio u vezi s tim čovekom, pa smo ga mi ubili da te naučimo pameti!«

Oni se žacnuše zbog ironije u njegovom glasu.

— Probodimo ga kopljem — predloži jedan. — Niko neće saznati.

— Ne! Ako nam ne pođe od prve da ga srušimo, baciće se na nas kao vuk među ovce.

— Uхватimo ga i prerežimo mu grkljan! — predloži najmlađi u grupi.

Ostali ga tako krvnički pogledaše, da on zbunjeno ustuknu.

— Da, prerežite mi grkljan — čikao ih je Konan, istovremeno povlačeći dršku sablje tako da mu bude pri ruci. — Neko od vas će možda i preživeti da priča o tome.

— Noževi su nemi — promrmljao je mladić.

Kao nagradu dobio je dršku koplja u stomak. Izgubio je vazduh i presamitio se. Pošto su malo iskalili bes na svom netaktičnom drugu, Zuagiri se primiriše. Onaj visoki upita Konana: — Da li te gospodar očekuje?

— Zar bih došao da nije tako? Zar jagnje samo stavlja glavu u lavovske čeljusti?

— Jagnje! — zacereka se Zuagir. — Pre će biti da se radi o sivom vuku sa krvavim očnjacima.

— Ako i ima skoro prolivene krvi, onda se radi o krvi budala koje nisu poslušale svog gospodara. Prošle noći, u Klancu duhova...

— Hanumana mi! Zar su se glupi Sabatejci noćas s tobom borili?

Rekoše nam da su ubili jednog bogatog vendijskog trgovca i njegovu poslugu u klancu.

Znači, zato su stražari bili nesmotreni! Iz nekog nepoznatog razloga, Sabatejci nisu rekli pravu istinu o ishodu bitke, a osmatračići nisu očekivali gonioce.

— Niko od vas nije bio s njima? — upita Konan.

— Da li hramljemo? Da li krvarimo? Da li plačemo od umora i rana?

Ne, mi se nismo borili protiv Konana!

— Onda, budite pametni i nemojte da počinite istu grešku kao oni.

Hoćete li me odvesti onom koji me čeka ili ćete odbiti da izvršite njegovu zapovest?

— Bože sakloni! — uzviknu visoki Zuagir. — Nismo dobili nikakvo naređenje u vezi s tobom. Ali, ako lažeš, naš će se gospodar postarati da budeš ubijen, a ako ne lažeš, nas niko ne može okriviti ni za šta. Daj nam svoje oružje i odvešćemo te njemu.

Konan im predade oružje. Obično bi se borio na život i smrt pre nego što bi dozvolio da bude razoružan, ali ovoga puta se kockao za veliki ulog.

Vođa Zuagira uspravi najmlađeg člana grupe šutnuvši ga u zadnjicu, naredi mu da motri na stepenice kao da mu život od toga zavisi, a onda izdade naređenja ostalima.

Kada su ga opkolili, Konan je znao da su ih prsti svrbeli da mu zariju noževe u leđa. Međutim, on je posejao seme sumnje u njihove primitivne umove, tako da se nisu usuđivali da ga napadnu.

Pošli su širokim putem koji je vodio u grad. Konan ležerno upita nekoga posebno:

— Sabatejci su se vratili u grad nešto pre zore, zar ne?

— Da — glasio je kratak odgovor.

— Nisu mogli brzo da marširaju — glasno je razmišljao Konan. — Morali su da nose ranjenike i devojkicu, njihovu zarobljenicu...

Jedan od Zuagira se umeša:

— Što se tiče devojkice...

Visoki vođa ga grubo prekide naredivši mu da ćuti, a onda baci ljutit pogled na Konana.

— Ne odgovaraj mu. Ako nam se ruga, ne odvrćaj mu. I zmija je manje lukava od njega. Ako budemo s njim razgovarali, prevariće nas pre nego što stignemo u Janaidar.

Konan primeti ime grada i tako potvrdi legendu koju mu je Balaš ispričao.

— Zašto mi ne veruješ? — upita vođu Zuagira. — Zar nisam došao otvorenih šaka?

— Da, da! — mračno se nasmeja Zuagir. — Video sam te jednom kako si došao hirkanijanskim gospodarima Korusuna otvorenih šaka, ali, kada si ih zatvorio, ulicama su tekli potoci krvi. Ne, Konane, znam te ja odavno, još od dana kada si vodio svoje odmetnike kroz turanske stepe. Ja se ne mogu s tobom meriti po pameti, ali mogu da držim jezik za zubima. Nećeš me omađijati i zaslepiti rečima. Ja neću govoriti, a ako neko od mojih ljudi odgovori na tvoje pitanje, razbiću mu glavu.

— Učinilo mi se da te znam — reče Konan. — Ti si Antar, Adijev sin.

Bio si odličan borac.

Zuagirovo ožiljcima izbrazdano lice se ozari na tu pohvalu. Međutim, brzo se sabrao, namrštio, opsovao jednog od svojih ljudi ni krivog ni dužnog, a onda odmarširao krutim korakom na čelo kolone.

Konan je hodao s takvim držanjem kao da ga prati počasna straža, a njegovo ponašanje je imalo uticaja na ratnike. Još pre nego što su stigli nadomak grada, nosili su koplja ležerno prebačena preko ramena umesto uperena u Konana.

Tajna biljnog opstanka postala je očigledna kada su se približili Janaidaru. Zemlja koju su donosili iz daleka korišćena je da se njome popuni svako udubljenje na površini platoa. Složen sistem dubokih, uskih kanala za navodnjavanje koji je koristio vodu iz prirodnog izvora negde blizu središta grada, presecao je bašte uzduž i popreko. Zaklonjen visokim planinskim vrhovima koji su ga okruživali, plato je imao blažu klimu nego što je bilo uobičajeno za taj planinski lanac.

Put je vodio između velikih vrtova i ulazio pravo u grad.

Redovi kamenih kuća sa ravnim krovovima stajali su jedan naspram drugog, a odvajala ih je široka, popločana glavna ulica. Iza svake kuće nalazila se po jedna bašta. Na suprotnom kraju ulice počinjala je pola milje duga ravnica koja je odvajala grad od planine koja se uzdizala iznad grada.

Plato je, u stvari, predstavljao ogromnu policu koja je štrčala iz padine masiva.

Ljudi koji su radili u baštama ili besposličarili na ulici, zaustaviše se da pogledaju Zuagire i njihovog zarobljenika. Konan je video Iranistance, Hirkanijance, Šemite, čak i nekoliko Vendijaca i crnih Kušita. Među njima nije bilo Ilbarasanaca. Očigledno, mešovito stanovništvo grada nije imalo nikakve veze sa domorocima iz brda.

Ulica se širila u »suk« koji je bio zatvoren jednim širokim zidom na južnoj strani. Taj zid je okruživao zgradu palate sa prelepom kupolom.

Ispred masivnih, bronzom okovanih i zlatom ukrašenih vrata nije bilo nikakvih stražara osim jednog šareno odevenog crnca koji se duboko nakloni i otvori vratnice. Konan i njegova pratnja se nađoše u prostranom dvorištu popločanom pločnicima u boji sa fontanom koja

je veselo žuborila i oko koje su lepršali golubovi. Na istoku i zapadu, dvorište je bilo ograđeno pregradnim zidovima preko čijih se ivica videlo zelenilo okolnih vrtova. Konan zapazi jednu vitku kulu koja je bila visoka koliko i sama kupola i čije su kitnjaste pločice blistale na suncu.

Zuagiri predoše dvorište i stadoše ispred trema gde ih je zaustavila straža od tridesetak Hirkanijanaca. Hirkanijanci su na glavama imali šlemove od posrebrenog čelika i sa bogatim perjanicama, oklopi su im bili pozlaćeni, a u rukama su držali štitove od kože nosoroga i pozlaćene sablje. Kapetan straže je nešto kratko razgovarao sa Antarom, Adijevim sinom. Konan primeti, iz načina na koji su razgovarali, da se ta dvojica ne vole baš mnogo.

Onda kapetan, koga su zvali Zahak, dade znak svojom mršavom, žutom rukom i Konana smesta okruži jedno tuce blistavih Hirkanijanaca i povede ga uz široke mermerne stepenice ka visokom svodu iza koga su stajala otvorena vrata. Zuagiri smrknuto podoše za njima.

Prolazili su kroz prostrane, slabo osvetljene sale sa čijih su zasvođenih i oslikanih tavanica visile bronzane kadionice iz kojih je kuljao dim od tamjana. Bočni zidovi behu puni niša prekrivenih zastorima iza kojih su se krile ko zna kakve tajne.

Nasuprot ogromnim vratnicama uzdizalo se jedno postolje od mermera.

Na postolju se nalazila jedna velika stolica sa baldahinom. Bila je ukrašena i izrezbarena kao presto. Na plišanim jastucima koji su prekrivali sedište sedela je jedna vitka prilika u odeždi izvezenoj biserima. Na turbanu ružičaste boje presijavao se veliki zlatni broš u obliku šake koja drži bodež sa talasastim sečivom. Lice pod turbanom bilo je ovalnog oblika, svetlosmeđe boje, sa kratkom, šiljatom crnom bradom. Konan je pretpostavljao da je čovek na prestolu dolazio sa istoka, iz Vendije ili Kosale. Njegove crne oči su zurile u jedan komad rezbarenog kristala na postolju ispred prestola. Kristal je bio veličine Konanove pesnice, skoro sferičnog oblika, ali izbrušen kao veliki dragulj. Plamteo je takvim intenzitetom kao da neka tajanstvena vatra gori u njegovim dubinama.

Sa obe strane prestola stajao je po jedan džinovski Kušit. Obojica su izgledali kao kipovi isklesani u crnom bazaltu, gotovo nagi da oko

bedara nisu imali svilenu tkanicu i na nogama sandale. Svaki je u ruci držao povijenu sablju sa širokim vrhom sečiva.

— Ko je to? — lenjo upita čovek na prestolu na hirkanijanskom jeziku.

— Konan Simerijanac, gospodar! — odgovori spremno Zahak.

Tamne oči blesnuše od radoznalosti, a onda se sumnjičavo izoštriše.

— Kako je to došao u Janaidar nenajavljen?

— Zuagirski vojnici, koji stražare kod stepenica, kažu da im je prišao i izjavio kako je Magus Sinova Jezma poslao po njega.

Konan se ukoči kada je čuo tu titulu, pa uperi svoje plave oči u ovalno lice. Ali, ništa nije rekao. Znao je da postoji vreme kada treba ćutati kao i vreme kada treba hrabro govoriti. Njegov sledeći potez zavisio je od onoga što će Magus reći. Mogao bi da ga proglasi uljezom i tako zapečati sudbinu. Ali, Konan je računao na ustaljeno verovanje da nijedan vladar ne bi naredio njegovo pogubljenje pre nego što sazna zašto je tu došao, kao i na činjenicu da je malo vladara koji potpuno veruju svojim sledbenicima.

Posle kraće pauze, čovek na prestolu progovori: — Ovako glasi zakog Janaidara: »Niko ne može da se popne uz stepenice pre nego što načini znak, tako da osmatračići na kapiji mogu to da vide. Ako ne zna znak, mora da pozove Čuvara Kapije i razgovara s njim pre nego što mu bude dopušteno da se popne uz stepenice«. Konan nije bio najavljen. Nije ni pozvao čuvara kapije. Da li je Konan načinio znak, dole, u podnožju stepenica?

Antara obli znoj i on baci jedan otvoreni pogled u Konanovom pravcu, a onda počē da govori.

— Čuvar u klancu nije poslao nikakvo upozorenje. Konan se pojavio na steni pre nego što smo ga videli, mada smo motrili na prolaz kao orlovi. On je čarobnjak koji po nahodēnju može da postane nevidljiv. Znali smo da govori istinu kada je rekao da si ti poslao po njega. U protivnom, kako bi znao za tajni prolaz...

Graške znoja izbiše po Zuagirovom uskom čelu. Čovek na prestolu kao da nije čuo šta on priča. Zahak udari Antara otvorenom šakom preko usta.

— Pseto, ćuti dok ti Magus ne naredi da govoriš!

Antar posrte, a krv poče da mu kaplje niz bradu. Bacio je ubilački pogled na Hirkanijanca, ali nije rekao ništa. Magus lagano pomeri ruku i reče:

— Odvedite Zuagire. Neka budu pod stražom do daljnjeg. Ako se neko i očekuje, osmatrači ne smeju biti iznenađeni. Konan nije znao za znak, a opet se nesmetano popeo uz stepenice. Da su bili budniji, ni Konan to ne bi mogao da izvede. On nije čarobnjak. Neka svi izađu. Razgovaraću sa Konanom nasamo.

Zahak se nakloni i povede svoje nakindurene vojnike koji su pred sobom terali preplašene Zuagire. Kada su prolazili pored Konana, okrenuli su se ka njemu i uputili mu poglede pune neizmerne mržnje.

Zahak zatvori bronzana vrata kada su svi izašli napolje. Tek tada se Magus obrati Konanu na iranistanskom.

— Možeš slobodno da govoriš. Ovi crnci ne razumeju ni reč iranistanskog.

Pre nego što je bilo šta rekao, Konan nogom gurnu jedan divan bliže prestolu i udobno se zavalio, spustivši noge na plišano jastuče. Magus ne pokaza da je iznenađen što je njegov posetilac seo bez dozvole. Njegove prve reči ukazivale su na to da je imao dosta posla sa zapadnjacima i da je, iz nekih svojih razloga, usvojio nešto od njihove neposrednosti.

— Ja nisam poslao po tebe — reče on.

— Naravno da nisi, ali morao sam nešto da kažem onim budalama. U protivnom, morao bih da ih ubijem.

— Šta tražiš ovde?

— Šta traži čovek koji sam dođe u gnezdo odmetnika?

— Možda je došao da špijunira?

Konan se gromoglasno nasmeja.

— Za koga?

— Kako si saznao za put?

— Pratio sam let lešinara; oni me uvek dovedu do mog cilja.

— I trebalo bi; mnogo su puta jeli na tvoj račun. Šta je sa Kitajcem koji je čuvao ulaz u klanac?

— Mrtav je. Nije hteo da se nagodimo.

— Lešinari prate tebe, ne ti lešinare — primeti Magus. — Zašto me nisi obavestio da dolaziš?

— Po kome? Prošle noći u Klancu duhova jedna grupa tvojih budala nas je napala, ubila jednog iz moje grupe, drugog člana odvela. Četvrti iz grupe se uplašio i pobjegao, tako da sam došao sam kada je izašao mesec.

— To su bili Sabatejci. Njihov je zadatak da čuvaju Klanac duhova.

Nisu znali da me tražiš. Pred zoru su ušli hramljući u grad, sa jednim čovekom na samrti i većinom čete ranjenih. Kleli su se da su ubili jednog bogatog vendijskog trgovca i celu njegovu pratnju u Klancu duhova.

Očigledno su se plašili da priznaju da su pobjegli i ostavili te u životu.

Platiće za tu laž, ali nisi mi rekao zašto si došao ovamo.

— Tražim utočište. Kralj Iranistana i ja smo se razišli.

Magus sleže ramenima.

— To znam. Kobad Šah te neko vreme neće uznemiravati, ako uopšte bude ikada i mogao. Jedan od naših pristalica ga je ranio. Međutim, odred koji je poslao za tobom još uvek ti je za petama.

Konan oseti poznatu jezu koja bi ga obuzimala kada god je magija bila u pitanju.

— Krome! Baš si u toku s najnovijim vestima.

Magus jedva приметно klimnu glavom u pravcu kristala.

— To je igračka, ali ne sasvim beskorisna. Međutim, dobro smo čuvali našu tajnu. Prema tome, pošto znaš za Janaidar i put za Janaidar, mora da ti je to rekao neko od bratstva. Da li te je poslao Tigar?

Konan oseti zamku.

— Ne poznajem nikakvog Tigra — odvratio je. — Meni nije potrebno odavati tajne; ja ih sam otkrivam. Došao sam ovamo jer mi je bilo potrebno sklonište. U Anšanu sam u nemilosti, a Turanci bi me živog odrali ako bi me uhvatili.

Magus reče nešto na stigijskom. Konan se, pošto je znao da ovaj ne bi promenio jezik na kome su razgovarali bez ikakvog razloga, pravio da ništa ne shvata.

Magus se obrati jednom od crnaca i taj div izvuče srebrni čekić iz pojasa i njime udari gong koji je visio kraj zastora. Odjek gonga još nije utihnuo, a velika bronzana vrata se otvoriše i u odaju brzo uđe

jedan mršav čovek u jednostavnoj svilenoj haljini koji se nakloni pred prestolom.

»Najverovatnije je Stigijac«, pomisli Konan sudeći po obrijanoj glavi.

Magus ga je zvao Kaza i ispitivao ga je na jeziku za koji se upravo uverio da je stran Konanu. Kaza mu je odgovarao na istom jeziku.

— Poznaješ li ovog čoveka? — pitao je Magus.

— Da, gospodaru.

— Da li se njegovo ime nalazi u izveštajima naših uhoda?

— Da, gospodaru. Poslednje obaveštenje iz Anšana ga je pominjalo.

One noći kada je tvoj sluga pokušao da ubije kralja, ovaj je čovek razgovarao u tajnosti sa kraljem oko sat vremena pre napada. Pošto je užurbano napustio palatu, pobegao je iz grada u pratnji svojih tri stotine konjanika i poslednji put je viđen na putu za Kušaf. Za njim su u poteru krenuli konjanici iz Anšana, ali da li su odustali od potere ili ga još uvek traže, ne znam.

— Možeš da izadeš.

Kaza se nakloni i napusti dvoranu, a Magus utonu u misli. Najzad je podigao glavu i rekao:

— Verujem da govoriš istinu. Pobegao si iz Anšana u Kušaf, gde nijedan kraljev prijatelj nije dobrodošao. Tvoje neprijateljstvo sa Turancima poznato je nadaleko. Nama je potreban takav čovek. Ali, ja ne mogu da te uvedem u našu tajnu pre nego što Tigar to odobri. On nije trenutno u Jariaidaru, ali će se vratiti do sutra rano ujutro. U međuvremenu, zanimalo bi me da čujem kako si saznao za naše društvo i naš grad.

Konan sleže ramenima.

— Ja slušam o tajnama koje šapuće vetar dok duva kroz granje suve metljike i čujem priče koje ljudi iz karavana šapuću okupljeni oko vatre u sarajima.

— Znaš li i naš cilj? Naše ambicije?

— Znam kako se nazivate.

Konan je namerno dvosmisleno odgovorio pošto nije znao kako da se izvuče.

— Znaš li šta znači moja titula? — upita Magus.

— Magus Sinova Jezma - vrhovni čarobnjak Jezmita. U Turanu pričaju da su Jezmiti bili narod koji je živeo na obali Vilajetskog mora pre katastrofe. Dalje kažu kako su izvodili čudne rituale praćene magijom i kanibalizmom, pre nego što su došli Hirkanijanci i uništili njihove poslednje ostatke.

— Tako pričaju — podrugljivo reče Magus. — Ali, njihovi potomci još uvek žive u brdima Šema.

— Tako sam i mislio — reče Konan. — Slušao sam priče o njima, ali sam ih, sve do sada, odbacivao kao legende.

— Da! Ceo svet misli da su to samo legende - ali, od samog početka događaja, vatra Jezma nikada nije bila potpuno ugašena, mada je vekovima tinjala kao užareno ugljevlje. Društvo sakrivenih je najstariji od svih kultova. On se nalazi i iza obožavanja Mitre, Ištar i Asure. On ne priznaje rasne i verske razlike. U drevna vremena njegovi ogranci su se nalazili širom sveta, od Grondara do Valuzije. Ljudi iz mnogih zemalja i predstavnici mnogih naroda pripadaju Društvu sakrivenih, kao što su uvek i pripadali. U pradavnim vremenima Jezmiti su bili samo jedan ogranak, mada se iz tog naroda biralo sveštenstvo kulta.

Posle katastrofe, kult je ponovo uspostavljen. U Stigiji, Aheronu, Kotu i Zamori postojale su grupe pripadnika kulta, obavijene misterijom, tako da su narodi sa kojima su živeli jedva i sumnjali s kim imaju posla. Ali, kako su prolazili milenijumi, ove su grupe bivale sve više izolovane, tako da su se raspadale i svaki je ogranak odlazio svojim putem, slabeći sve više zbog nedostatka jedinstva.

U stara vremena, Sakriveni su odlučivali o sudbini carevina. Oni nisu vodili armije na bojnopolju, ali su se borili pomoću otrova i vatre i bodeža sa sečivom u obliku plamena koji su ujedali u noći. Njihovi poslanici ogrnuti skerletnim klaštevim odlazili su da donese nekome smrt na zapovest Magusa Sinova Jezma. Tako su umirali kraljevi u Luksuru, u Pitonu, u Kutčemesu, u Dagonu.

Ja sam potomak Magusa Jezma koji je živeo u doba Tutamona, onoga koga se plašio ceo svet! — uzviknu fanatično Magus. — Tokom svog detinjstva i momačkih dana sanjao sam o nekadašnjoj veličini kulta u koji sam uveden kao dete. Bogatstvo koje je teklo iz rudnika na mom imanju učinilo je da san postane java. Virata iz

Kosale je postao Magus Sinova Jezma, prvi koji je poneo tu titulu u poslednjih pet stotina godina.

Verovanje Sakrivenih je široko i duboko kao more i ujedinjuje ljude koji pripadaju čak suprotnim sektama. Malo pomalo, okupio sam i ujedinio odvojene ogranke kulta: Zugite, Džilite, Erlikite, Jezudite. Moji izaslanici su putovali svetom tražeći pripadnike drevnog društva i nalazeći ih - u prenaseljenim gradovima, u golim brdima, u tišini gorskih pustinja. Polako i sigurno, moja grupa je rasla, pošto sam ne samo okupio različite ogranke kulta već i pridobio nove sledbenike među hrabrim i na sve spremnim duhovima koji su potekli od mnogih naroda i sekti. Svi su jednaki pred vatrom Jezma; među svojim sledbenicima imam vernike Gulaha, Seta i Mitre, Derketa, Ištar i Juna.

Pre deset godina, došao sam sa svojim sledbenicima u ovaj grad koji je bio sav u ruševinama. Domoroci nas nisu uznemirivali pošto su ih njihove sujeverne legende sprečavale da dolaze ovamo. Zgrade su bile polusrušene, ulični kanali puni lomljenog kamena, a bašte podivljale i neprohodne. Bilo nam je potrebno šest godina da ga ponovo izgradimo. Najveći deo mog bogatstva je otišao za obnovu grada, pošto je dobavljanje materijala u tajnosti bio opasan i mučan posao. Donosili smo opremu iz Iranistana, preko starog karavanskog puta sa juga, pa onda uz jednu drevnu stazu, zapadno od platoa, koju smo zatim uništili. Međutim, najzad sam mogao da pogledam na zaboravljeni Janaidar kako je izgledao u davna vremena.

Pogledaj!

On ustade i rukom dade znak Konanu da mu priđe. Džinovski crnci s obe strane okružiše Magusa kada je pošao ka jednoj niši sakrivenoj iza zastora. Stajali su na isturenom balkonu i gledali u baštu opasanu zidom visokim petnaest stopa. Taj je zid bio gotovo u potpunosti prekriven gustim rastinjem. Egzotični mirisi su dopirali od gustog drveća, grmlja i cvetova.

Vitke fontane su zvučale kao zvončići. Konan primeti žene kako šetaju među drvećem, oskudno odevene u tananu svilu i draguljima iskićen pliš vitke, jedre devojke, većinom Vendijke, Iranistanke i Šemitke. Muškarci su ležali na svilenim jastucima pod drvećem kao drogirani. Muzika je melodično odzvanjala.

— Ovo je rajski vrt kakav su koristili Magi u stara vremena — reče Virata i zatvori prozor, a onda krete nazad u prestonu dvoranu. — Oni koji me dobro služe dobijaju sok crvenog lotosa. Kada se probude u ovom vrtu, okruženi najlepšim ženama koje udovoljavaju svakoj njihovoj želji, misle da se zaista nalaze na nebu obećanom onima koji umru u službi Magusa.

Kosalac se jedva primetno osmehnu.

— Ovo sam ti pokazao zato što neću dozvoliti da probaš »raj« kao oni.

Ti nisi budala da bih te mogao tako prevariti. A nema nikakve štete u tome što si saznao tako nešto. Ako se ne dopadneš Tigru, ono što si saznao umreće zajedno sa tobom; ako mu se sviđiš, nisam ti rekao ništa više nego što bi i sam saznao kada postaneš jedan od »sinova planine«.

Mogao bi daleko da doguraš u mojoj imperiji. Postaću silan kao moj predak. Spremao sam se šest godina, a onda sam počeo da udaram. U poslednjih četiri godine, moji sledbenici su odlazili sa otrovnim bodežima kao što su odlazili i u drevna vremena, ne znajući ni za kakav zakon osim za moju volju, nepodmitljivi, neranjivi, u potrazi za smrću, a ne životom.

— A koji ti je krajnji cilj?

— Zar nisi pogodio? — gotovo šapatom upita Kosalac, dok mu se oči fanatično zasijaše.

— Ko ne bi pogodio? — odvrati Konan — ali bih radije da to čujem iz tvojih usta.

— Zavladaću svetom! Sedeću ovde u Janaidaru i kontrolisaću njegovu sudbinu! Kraljevi na prestolima neće biti ništa drugo do marionete koje igraju kada ja povučem konce. Oni koji me ne slušaju će umreti. Ubrzo se niko neće usuđivati da me ne poslušaju. Sva će moć biti moja! Moć! Jadžur!

Šta je veće od toga?

Konan je u sebi pravio poređenje između Magusovih hvalisanja o apsolutnoj moći i uloge tajanstvenog Tigra koji je trebalo da odluči o Konanovoj sudbini. Viratina vlast ipak nije bila vrhovna.

— Gde je devojka, Nanaja? — upitao je iznenada. — Tvoji Sabatejci su je odveli pošto su ubili mog doglavnika Hatusasa.

Virata je preterao kada je odglumio iznenađenje.

— Ne znam o kome to govoriš. Sabatejci nisu doveli nijednog zarobljenika.

Konan je bio siguran da ovaj laže, ali je shvatio da bi bilo beskorisno da na tome insistira u ovom času. Razmišljao je o tome zašto bi Virata odbijao da prizna da zna za devojkicu i misli mu se nisu ni najmanje dopale.

Magus dade znak crncu koji opet udari u gong. Ponovo uđe Kaza, klanjajući se.

— Kaza će te odvesti u tvoju odaju — reče Virata. — Tamo će ti doneti hranu i piće. Nisi zarobljenik. Straža te neće čuvati, ali moraću da te zamolim da ne napuštaš svoju odaju bez pratnje. Moji ljudi su sumnjičavi prema strancima i, dok ne budeš uveden u kult...

On ostavi rečenicu nedovršenu, računajući na njen efekat.

4. Mačevi koji šapuću

Smireni Stigijac povede Konana kroz bronzana vrata, pored postrojenih stražara u sjajnim oklopima i duž uskog hodnika koji se odvajao od prostranog predvorja. Uveo je Konana u jednu odaju sa zasvođenom tavanicom od slonovače i sandalovine i sa jednim teškim, mesingom okovanim vratima od tikovine. U sobi nije bilo prozora, već su vazduh i svetlost dopirali iz otvora na tavanici. Zidovi su bili prekriveni bogatim zastorima; pod je bio sakriven pod predivnim ćilimima na kojima su ležali razbacani jastuci.

Kaza se nakloni i izađe ne progovorivši ni reč, zatvarajući vrata za sobom. Konan sede na plišani divan. Ovo je bila najbizarnija situacija u kojoj se našao u životu ispunjenim divljim i krvavim avanturama.

Razmišljao je o Nanajinoj sudbini i pitao se šta će sledeće preduzeti.

Utom začu korake u hodniku. Kaza uđe u pratnji jednog ogromnog crnca koji je nosio razno pečeno meso u zlatnim posudama i zlatni bokal sa vinom. Pre nego što je Kaza zatvorio vrata, Konan spazi vrh šlema nekog stražara kako viri iza zastora u hodniku. Virata je lagao kada je rekao da neće postaviti stražu ispred njegove sobe, mada Konan nije ni očekivao da ovaj govori istinu.

— Vino sa Kiroso, gospodaru, i hrana — reče Stigijac.

— Odmah ćemo poslati i devojkicu lepu kao zora da vas zabavlja.

— Dobro — odbrunda Konan.

Kaza rukom dade znak robu da spusti posude sa hranom. On sam je probao od svakog jela, pa je otpio i dobar gutljaj vina pre nego što je napustio odaju klanjajući se. Kada se vrata za njima zatvoriše, Konan omirisa vino, pošto je primetio da je Stigijac probao vino na posletku i da se malo zateturao kada je izlazio. Osećao se i jedva primetan aromatični miris koje su samo njegove varvarske nozdrve mogle da prepoznaju. Bio je to miris purpurnog lotosa koji je rastao u mračnim močvarama južne Stigije i koji je uzrokovao dubok san čija je dužina zavisila od uzete količine. Probač je morao da što pre napusti odaju dok ga ne obuzme san.

Konan se pitao da li je Virata ipak odlučio da ga prebaci u rajski vrt.

Dalje ispitivanje ga je uverilo da hrana nije bila drogirana pa je navalio da jede sa izuzetnim apetitom.

Samo što je završio obed i gladnim očima zurio u prazne posude kao da se nada da će još nešto u njima naći, vrata se ponovo otvoriše. Vitka, zgodna prilika uđe unutra: bila je to mlada devojka sa zlatnim pločama na grudima, draguljima načičkanim pojasom i u tankim svilenim pantalonama.

— Ko si ti? — grubo upita Konan.

Devojka ustuknu, a njeno tamnoputo lice preblede.

— Oh, gospodaru, nemojte me povrediti! Ja nisam ništa učinila!

Njene krupne tamne oči bile su razrogačene od straha i uzbuđenja; reč joj se saplitala o reč, a prsti su joj na rukama trepereli kao u deteta.

— Ko je rekao da ću ti nauditi? Samo sam te pitao ko si.

— Zovem se... Parusati.

— Kako si dospela ovamo?

— Ukrali su me, gospodaru. Sakriveni su me ukrali jedne večeri dok sam šetala vrtom svog oca u Ajodiji. Tajnim putem su me doveli u ovaj grad demona da budem robinja kao i druge devojke koje kradu u Vendiji, Iranistanu i drugim zemljama. Već mesec dana sam ovde. Samo što nisam umrla od stida! Šibali su me! Videla sam kako druge devojke umiru posle mučenja. Oh, kakva je to sramota za mog oca što mu je kćer postala robinja đavoljih vernika!

Konan ne reče ništa, ali je crveni odsjaj u njegovim plavim očima bio dovoljno rečit. Iako je ceo njegov život protekao u ubijanju i pljačkanju, prema ženama se ponašao viteški, kako je nalagao njegov grubi, varvarski moralni kodeks. Do tog časa se zabavljao idejom da pristupi Viratinom kultu - u nadi da će ubrzo izbiti na vrh i postati njegov gospodar, makar morao da ubije one iznad sebe. Međutim, sada je njegova jasna namera bila da uništi to leglo zmija i da ga preuredi za svoje potrebe. Parusati nastavi: — Danas je gospodar devojaka došao da uzme jednu od nas i dovede ja tebi kako bi te pretražila da vidi imaš li skrivenog oružja. To je trebalo da uradi dok ti ležiš opijen drogom. A onda, kada se probudiš, trebalo je da te prevarom natera da joj kažeš da li si špijun ili ne. Odabrao je mene za taj zadatak. Bila sam užasnuta i, kada sam te zatekla budnog, moja odlučnost se istopila. Nemoj me ubiti!

Konan nešto promrmlja. Ne bi joj skinuo ni dlaku sa glave, ali to još nije hteo da joj kaže. Njen strah bi mu mogao koristiti.

— Parusati, da li znaš nešto o ženi koju su jutros rano doveli Sabatejci?

— Da, gospodaru! Dovedi su je ovamo kao zarobljenicu da bi od nje napravili još jednu devojkicu za uživanje. Ali, ona je snažna pa je, pošto su stigli u grad i predali je u ruke Hirkanijancima, uspela da se otrgne, zgrabi nečiji bodež i ubije Zahakovog brata. Zahak je tražio njen život, a on je isuviše moćan da bi mu čak i Virata mogao odbiti tako nešto.

— Znači, zato je Magus lagao za Nanaju — promrmlja Konan.

— Tako je, gospodaru. Nanaja leži u tamnici ispod palate i ujutro će biti izručena Zahaku da je muči i ubije.

Konanovo tamnoputo lice postade zlokobno.

— Odvedi me noćas do Zahakovih odaja — naredio joj je, a u očima mu je blistao ubilački sjaj.

— Ne, on spava zajedno sa svojim ratnicima koji su svi provereni i prekaljeni mačevaoci iz pustinje. Ima ih previše čak i za tako snažnog borca kao što si ti. Ali, mogu te odvesti Nanaji.

— Šta je sa stražarom u hodniku?

— On nas neće videti, a neće ni pustiti nekoga da uđe ovamo dok me ne vidi da sam izašla.

— Pa, onda? — reče Konan i ustade, kao tigar koji se sprema u lov. Parusati je oklevala.

— Gospodaru, da li ti dobro čitam misli? Ti ne nameravaš da se pridružiš ovim demonima, već hoćeš da ih uništiš?

Konan se nestašno iskezi.

— Može se reći da se onima koje ne volim dešavaju neke čudne nezgode.

— Obećavaš li, onda, da me nećeš povrediti i da ćeš me, ako možeš, osloboditi?

— Ako budem mogao. Nego, ne gubimo više vreme u ćaskanju. Vodi me.

Parusati razmače zastor na zidu nasuprot ulaznim vratima i pritisnu jednu šaru u obliku arabeske. Tajna vrata se otvoriše na unutra, otkrivajući uske stepenice koje su se spuštale u mračne dubine.

— Gospodari misle da njihovi robovi ne znaju njihove tajne — promrmlja devojka.

— Hajdemo.

Ona pođe prva ka stepenicama, a onda zatvori pokretna vrata. Konan se nađe u tami koja je bila skoro potpuna izuzev nekoliko tačaka svetlosti koji su dopirali od proreza na vratima. Spuštali su se neko vreme, dok Konan nije pogodio da su se našli duboko ispod palate. U tom času su ušli u jedan uzan, ravan tunel koji je vodio od podnožja stepenica.

— Jedan Kšatrija, koji je nameravao da pobegne iz Janaidara pokazao mi je ovaj prolaz — objasni devojka. — Htela sam da pobegnem s njim.

Ovde smo sakrili hranu i oružje. Njega su uhvatili i mučili, ali on je umro ne odavši me. Evo mača koji je sakrio.

Ona zavuče ruku u jednu nišu i izvuče mač koji odmah daje Konanu.

Nekoliko trenutaka kasnije, stigli su do jednih vrata okovanih gvoždem i Parusati, upozoravajući na opreznost, privuče Konana vratima i pokaza mu mali otvor kroz koji je mogao da pogleda. Video je jedan široki hodnik na čijoj je jednoj strani bio ravan zid sa jednim crnim vratima koja su bila čudno ukrašena i zatvorena teškom rezom, a na drugoj niz ćelija sa zabravljenim vratima. Na drugom kraju hodnika bila su još jedna teška vrata. Starinske viseće lampe od bronce bacale su prigušenu svetlost.

Ispred vrata jedne od ćelija stajao je jedan Hirkanijanac u blistavom oklopu i u šlemu sa perjanicom, sa sabljom u ruci. Parusatini prsti se stegoše oko Konanove mišice.

— Nanaja je u toj ćeliji — prošaputa devojka. — Možeš li da ubiješ Hirkanijanca? On je izvanredan mačevalac.

Gorko se nasmešivši, Konan isproba mač koji mu je dala - dugačko vendijsko sečivo, lagano, ali gotovo nesalomivo. Konan nije hteo da gubi vreme objašnjavajući joj da je on majstor u rukovanju i ravnim mačevima kakvi se upotrebljavaju na Zapadu i povijenim sabljama Istoka, dvostruko povijenim ilbarskim bodežom, kao i širokim mačevima u obliku lista kakvi se koriste u Šemu. Polako je otvorio tajna vrata.

Kada je stupio u hodnik, Konan spazi Nanajino lice kroz šipke na vratima. Šarke na tajnim vratima zaškripaše i stražar se okrete hitro kao mačka, iskeženih zuba, a onda iznenada napade.

Konan mu uzvratu na pola puta i dve žene ubrzo postadoše svedocima jednog mačevalačkog okršaja koji bi raspalio krv svakog kralja na svetu.

Jedini zvuci koji su se čuli bili su hitri koraci boraca i zveket čelika, kao i isprekidano disanje dva neprijatelja. Duga, lagana sečiva su šibala kroz vazduh, svakim zamahom spremna da zadaju smrtonosni udarac, kao produžene ruke ljudi koji su njima baratali.

I tada se tanana ravnoteža poremeti. Hirkanijanac ponovo iskezi zube shvativši da je izgubio i očajnički nasrnu na svog protivnika, rešen da i njega povede u smrt sa sobom. Čelik još jednom zazveča, a onda se posmatračima učini kao da se oštrica Konanovog mača obavi oko Hirkanijančevog vrata. Već sledećeg časa, on se skljoka na pod, skoro presečenog vrata. Izdahnuo je bez glasa.

Konan zastade za trenutak pored njega dok mu je sa mača kapala krv.

Tunika mu je bila poderana na grudima, a mišićave grudi su mu se dizale i spuštale sa lakoćom. Samo je tanak sloj znoja blistao na njima kao i na njegovom čelu i to je bio jedini znak malopredšnjeg napora. On skide svežanj ključeva sa pojasa mrtvog Hirkanijanca i škripa šarki kada je otvarao vrata kao da trgnu Nanaju iz transa.

— Konane! Već sam bila digla ruke od tebe, ali si ipak došao. Kakva borba! Ih, da sam i ja mogla da se malo umešam!

Visoka devojka istupi, laganim korakom i uze Hirkanijančev mač.

— Šta ćemo sada?

— Nećemo imati nikakve šanse ako pokušamo da pobegnemo pre mraka — reče Konan. — Nanaja, kada će doći drugi stražar da smeni ovoga koga sam ubio?

— Straža se menja svaka četiri sata. Njegovo je dežurstvo tek počelo.

Konan se okrete Parusati.

— Koje je doba dana? Nisam video sunce od ranog jutra.

Vendijka odgovori:

— Popodne je dobro odmaklo. Sunce bi trebalo da zađe za četiri sata.

Konan uvide da je u Janaidaru proveo više vremena nego što mu se činilo.

— Čim padne mrak, pokušaćemo da pobegnemo. Sada ćemo se vratiti u moju odaju.

Nanaja će se sakriti na tajnom stepeništu, a Parusati će izaći na vrata i vratiti se u devojačke prostorije.

— Ali, kada dođe stražar da smeni ovoga — umeša se Nanaja — videće da sam pobegla. Trebalo bi da me ostaviš ovde dok ne budeš spreman da pođeš, Konane.

— Toliko ne smem da rizikujem. Možda neću biti u mogućnosti da te tada izvedem. Kada otkrijem da te nema, možda će nam metež pomoći.

Sakrićemo ovaj leš.

On pođe ka čudno ukrašenim vratima, ali ga Parusati izbezumljeno zaustavi.

— Ne tuda, gospodaru! Zar bi da otvoriš vrata pakla?

— Šta hoćeš da kažeš? Šta se nalazi iza tih vrata?

— Ne znam. Tela pogubljenih muškaraca i žena i jadnika koje su mučili unose se na ta vrata. Šta se posle dešava s njima, to ne znam, ali sam čula da vrište strašni je nego dok su bili mučeni. Devojke kažu da je iza tih vrata čudovište koje jede ljude.

— To je vrlo verovatno — reče Nanaja. — Pre nekoliko sati naišao je jedan rob i bacio nešto kroz ta vrata što nije bilo ni čovek ni žena, mada nisam mogla da vidim šta, u stvari.

— Mora da je bilo dete — reče Parusati i zadrhta.

— Čekajte, setio sam se — reče Konan. — Navući ćemo tvoju odeću ovom stražaru i položiti ga u ćeliju, sa licem okrenutim zidu. Ti si krupna devojka, tako da će mu tvoja odeća pristajati. Kada naiđe stražar, misliće da si ti, usnula ili mrtva, pa će početi da traži svog druga umesto tebe. Što više vremena prođe dok ne otkrijem da si pobegla, toliko ćemo više imati prednosti za bekstvo.

Ne oklevajući, Nanaja svuče jaknu, skide košulju preko glave i spusti pantalone, dok je Konan svlačio deo po deo odeće sa Hirkanijanca.

Parusati uzviknu.

— Šta ti je, zar ne znaš kako izgleda nago ljudsko telo? — obrecnu se Konan. — Pomozi mi s ovim.

Posle nekoliko trenutaka, Nanaja je na sebi imala Hirkanijančevu odeću, jedino nije stavila oklop i šlem. Bezuspešno je pokušavala da skine krvavu mrlju na gornjem delu svilenog kaputa dok je Konan odvlačio Hirkanijanca, odevenog u Nanajinu odeću, u njenu ćeliju. Okrenuo je glavu mrtvog čoveka nadole i ka zidu tako da mu se ne vide brada i brkovi, a onda mu povukao košulju bliže glavi kako bi prikrivio jezivu ranu na vratu.

Onda izađe iz ćelije i zaključa vrata za sobom. Pruživši Nanaji ključeve, on reče:

— Nema načina da obrišemo krv na podu. Još uvek nemam definitivni plan za bekstvo iz grada. Ako ne budem mogao da pobegnem, ubiću Viratu, a ostalo će biti u Kromovim rukama. Ako vas dve uspete da pobegnete, a ja ne, pokušajte da se vratite istim putem, kako bi ste pošle u susret Kušafima. Poslao sam Tubala da ih dovede rano jutros, tako da će tek kasno večeras stići u Kušaf, što znači da bi Kušafi stigli u kanjon ispod platoa tek sutradan ujutro.

Vratili su se do tajnih vrata koja su, kada su zatvorena, izgledala kao sastavni deo kamenog zida. Prošli su kroz tunel i, pipajući, popeli se uz stepenice.

— Ovde moraš ostati sakrivena dok ne kucne čas — reče Konan Nanaji. — Zadrži oba mača; neće mi trebati do tada. Ako mi se nešto desi, otvori tajna vrata i pokušaj da pobegneš, zajedno sa Parusati, ako dođe po tebe.

— Kako ti kažeš, Konane — reče Nanaja i sede na najviši stepenik prekrstivši noge.

Kada su se Konan i Parusati našli ponovo u njegovoj sobi, Konan reče: — Idi sada; ako se isuviše dugo zadržiš, mogu da posumnjaju. Smisli nešto da se vratiš ovamo čim padne mrak. Čini mi se da treba ovde da ostanem dok se ne vrati taj Tigar. Kada budeš dolazila, reci da te je Magus poslao. Pobrinuću se za njega kada budemo spremni da pođemo. Ne zaboravi da im kažeš da si videla kako sam popio vino sa drogom i da nisi našla nikakvo oružje kada si me pretresla.

— Dobro, gospodar. Vraćiću se posle mraka.

Devojka je drhtala od straha i uzbuđenja kada je odlazila.

Konan uze bokal sa vinom i razmaza tek toliko po bradi da bi se mogao osetiti miris. Potom je ispraznio bokal u jedan ugao iza zastora, pa se baci na divan kao da spava.

Nije mnogo vremena prošlo, a vrata se ponovo otvoriše i jedna devojka uđe. Konan nije otvorio oči, ali je znao da se radi o devojci po lakom koraku bosih nogu i mirisu njenog parfema, baš kao što je znao da se to nije Parusati vratila na osnovu istih podataka. Očigledno, Magus nije mnogo verovao nijednoj od devojaka. Konan nije verovao da su je poslali da ga ubije - za to je bilo dovoljno malo otrova u vinu - tako da se nije usuđivao da otvori oči.

Da se devojka plašila bilo je sasvim jasno po njenom ubrzanom i isprekidanom disanju. Nosom zamalo da mu nije dotakla usne dok je pokušavala da omiriše vino u njegovom dahu. Nežnim ga je rukama pretražila po celom telu ne bi li našla sakriveno oružje. Onda je s olakšanjem odahnula i nestala iz sobe.

Konan se opusti. Još satima će čekati na prvu priliku da stupi u akciju, tako da bi mogao malo i da odrema kada mu se za to ukazala prilika.

Njegov život i život obeju devojaka zavisili su umnogome o njegovoj sposobnosti da nađe ili da probije put iz grada te noći. U međuvremenu, zaspao je tako dubokim i bezbrižnim snom, kao da se nalazi u kući prijatelja.

5. *Maska pada*

Konan se probudi istog časa kada je nečija ruka dotakla vrata koja su vodila u njegovu sobu i skoči na noge, potpuno budan, kada Kaza uđe unutra klanjajući se. Stigijac reče:

— Magus Sinova Jezma zahteva tvoje prisustvo, gospodaru. Tigar se vratio.

Znači, Tigar se vratio ranije nego što ga je Magus očekivao! Konan oseti neku zloslutnu napetost dok je izlazio za Stigijcem iz sobe. Kaza ga nije poveo u odaju u kojoj ga je Magus prvi put primio. Stigijac ga je vodio kroz jedan krivudavi hodnak sve do pozlaćenih vrata ispred kojih je stajao jedan Hirkanijanac pod punom opremom. Stražar otvori vrata i Kaza žurno povede Konana preko praga. Vrata se zatvoriše za njima. Konan stade.

Nalazio se u jednoj prostranoj odaji bez prozora i sa nekoliko vrata.

Suprotno od vrata, Magus je leškario na divanu, a njegovi crni robovi su stajali iza njega. Okupljena oko njega beše grupa od nekih desetak naoružanih ratnika, pripadnika raznih naroda: Zuagira, Hirkanijanaca, Iranistanaca, Šemita. Među njima je bio čak i jedan Koćanin, prvi pripadnik hiborijske rase koga je Konan video u Janaidaru.

Ali, Konan je tim ljudima uputio samo jedan letimičan pogled. Sva pažnja mu je bila sredsređena na čoveka koji se izdvajao od svih prisutnih u sobi. Taj je čovek stajao između njega i Magusovog divana, raširenih nogu kao konjanik. Bio je visok koliko i Konan, samo ne tako krupan.

Ramena mu behu široka, a vitka figura čvrsta kao čelik i elastična kao kitova kost. Kratka crna brada nije uspevala da sakrije agresivno isturenu vilicu. Sive i ledene oči su prodorno sijale ispod njegove zaporoske šubare.

Uske pantalone još više su isticale njegovu vitkost. Jednom rukom je gladio dršku svog draguljima ukrašenog mača; drugom je gladio tanke brkove.

Konan je znao da je igra završena, nepoznati Tigar je, u stvari, bio Olgerd Vladislav, avanturista sa Zaporoske, koji je isuviše dobro poznavao Konana da bi se mogao prevariti. Sigurno još nije

zaboravio kako ga je Konan primorao da mu prepusti vodstvo nad bandom Zuagira i slomio mu ruku na rastanku, pre manje od tri godine.

— Ovaj čovek želi da nam se pridruži — reče Virata.

Čovek koga su zvali Tigar usiljeno se nasmeši.

— Bilo bi sigurnije spavati u istom krevetu sa leopardom. Znam Konana odavno. Taj bi se uvukao u tvoju bandu, okrenuo ljude protiv tebe i uništio te u času kada to najmanje očekuješ.

Oči kojima je fiksirao Simerijanca postadoše ubilački sjajne. Jedna Tigrova reč bila je dovoljna da ubedi svoje ljude.

Konan se nasmeja. Učinio je koliko je mogao pomoću lukavstva i diplomatije, a sada je igra bila završena. Mogao je da skine masku sa neukroćene duše ludog varvarina i uleti u ludilo bitke ne sumnjajući ni u šta, niti žaleći za bilo čim.

Magus odmahnu rukom.

— Pokoravam se tvom sudu u ovim stvarima, Tigre. Radi šta hoćeš; nenaoružan je.

Pošto su dobili potvrdu da je njihova žrtva bespomoćna, okupljeni vojnici se krvoločno isceriše. Čelik odjednom poče da bleska. Olgerd reče: — Tvoj će kraj biti izuzetno zanimljiv. Hajde da vidimo da li si još uvek onakav stoik kakav si bio kada si visio na krstu u Kauranu. Vežite ga, ljudi...

Dok je govorio, Zaporoskanac ležerno poteže za svojim mačem, kao da beše zaboravio kako je crnokosi varvarin opasan i kakva se divljačka brzina krila u njegovim masivnim mišićima. Pre nego što je Olgerd uspeo da izvuče mač, Konan skoči i udari ga kao panter. Snaga udarca je bila ravna udarcu kovačkog čekića. Olgerd se sruši na pod, a krv mu pokulja iz usta.

Pre nego što je Konan uspeo da zgrabi Zaporoskančev mač, Koćanin se baci na njega. Samo je on obratio pažnju na Konanovu brzinu i krvoločnost, ali nije bio dovoljno brzo da spase Olgerda. Ali, sprečio je Konana da se dokopa mača pošto je ovaj morao stalno da izmiče i baca se u stranu da ga ilbarski bodež dug tri stope ne bi pogodio. U jednom momentu mu je pošlo za rukom da zgrabi ruku koja je držala bodež pre nego što se ovaj spustio, zaustavljajući je na pola puta. Gvozdeni mišići nabrekoše od naprezanja. Desnom rukom je istrkao nož iz Koćaninovog pojasa i zario mu ga pod rebra

ne prekidajući pokret. Koćanin zastenja, a onda se skljoka smrtno ranjen. Konan mu istrže dugački bodež dok je padao.

Sve se to odigralo neverovatno brzo, tako da nije prošlo nekoliko trenutaka, a borba je bila okončana. Olgerd je još uvek bio na podu, a Koćanin je umirao. Tek tada su i ostali krenuli u akciju. Kada su nasrnuli, naišli su na skoro metar dugačak nož u ruci najstrašnijeg borca s noževima koji je živeo u hiborijsko doba.

Još dok se okretao da dočeka napad, Konanov dugi nož poseče jednog Zuagira i on pade, a iz grkljana mu šiknu mlaz krvi. Jedan Hirkanijanac vrisnu i pade rasporena trbuha. Jedan Stigijac jurnu u napad sa opasnim nožem u ruci, ali odmah ustuknu stežući okrvavljeni patrljak od ruke.

Konan se nije okrenuo leđima zidu ovoga puta. Uleteo je u najveću gomilu, vitlajući krvoločno svojim bodežom. Ratnici su se okupljali oko njega, pokušavajući da ga napadnu. On se naiazio u centru glavnog napada.

Ipak, sečiva bi ga svaki put promašila, pošto se on kretao neverovatnom brzinom i lakoćom, tako da je oku bilo gotovo nemoguće da prati njegovo kretanje. Ratnike je još kočio i njihov broj; zabadali su noževe u vazduh i zarivali sečiva u svoje drugove, zburnjeni njegovom brzinom i poraženi njegovom životinjskom krvoločnošću.

Na tako malom, smrtonosnom rastojanju, dugi nož je bio daleko efikasniji od mačeva i sablji. Konan je savršeno poznao sve načine na koje se takav nož može upotrebiti, počev od udarca odozdole, kojim se čoveku može prosuti utroba, ili udarca nadole kojim se može razbiti glava.

Viratina odaja postade prava klanica, ali Konan još nijednom nije bio pogrešio. On se probi kroz gužvu koju su stvarala tela vojnika i njihovi mačevi kao tajfun, ostavljajući krvav trag za sobom.

Gužva je trajala jedva jedan trenutak. Onda su se preživeli povukli, ošamućeni i zapanjeni krvoprolicem oko sebe. Konan se okrete i spazi Magusa kako stoji uza zid između svoja dva nepomična Kušita. A onda, kada se već spremao da skoči, jedan uzvik natera ga da se okrene.

Jedna grupa hirkanijanskih stražara pojavi se na vratima koja su vodila u hodak. Već su zatezali debele, dvostruko povijene lukove

prinoseći ih svojim bradama. Oni koji su se zatekli ispred njih pobegoše u najdalje uglove. Konanovo oklevanje nije trajalo duže od treptaja oka dok su strelci svojim snažnim desnicama, na kojima su mišići bili nabrekli od napora, zatezali tetive svojih lukova. U tom trenutku svesti, on je bio izvagao svoje šanse da stigne do Magusa i ubije ga pre nego što i sam bude ubijen. Znao je da će ga strelci pogoditi usred skoka desetinama strela koje će poleteti iz snažnih lukova hirkanijanskih pustinja i koje ubijaju na pet stotina koraka.

Njihova silina bi probila njegov laki pancir, a da se čak to i ne desi, sam udarac bio bi dovoljan da ga obori.

U trenutku kada je zapovednik strelaca otvorio usta da izda komandu: »Gađaj!«, Konan se baci na pod. Legao je baš u trenutku kada su strelci otpustili tetive svojih lukova. Strele zazviždaše, jedva nekoliko palaca iznad njegove glave, krivudajući u svom letu, istovremeno stvarajući jezivo pištav zvuk.

Kada strelci posegoše za novim strelama u svojim tobolcima, Konan lupi obema pesnicama o pod, mada je još uvek držao nož i bodež u rukama, takvom silinom da mu telo odskoči uvis i on se dočeka na noge.

Pre nego što su Hirkanijanci uspeli da puste nov roj strela, Konan ulete u njihove redove. Njegov tigrovski napad i siloviti udarci noževima ostaviše gomilu onesposobljenih tela za sobom. Već sledećeg časa se probio kroz gomilu i potrčao hodnikom. Protrčavao je kroz razne odaje, svaki put zalupivši vrata za sobom, dok su povici u palati bivali sve glasniji. Onda se našao u jednom uskom hodniku koji se završavao zidom na kome je bio samo jedan prozor sa rešetkama.

Brđanin iz Himelije iskoči iz jedne niše i nasrnu na Konana kopljem.

Konan se ustremi na njega kao planinska oluja. Uplašen izgledom okrvavljenog stranca, Himelijac počeo slepo da udara svojim oružjem, promaši, onda ponovo privuče oružje sebi da se spremi za novi udarac.

Zatim vrisnu kada Konan, u žaru borbe, navali na njega svom žestinom.

Brđaninova glava odlete sa ramena praćena crvenim mlazom i tresnu o pod.

Konan se baci na prozor, udari šipke jednom svojim nožem, a onda ih uhvati obema rukama i odupre se nogama o zid. Jedan napor gvozdene snage, divljački trzaj i šipke uz tresak izleteše iz svog ležišta.

Konan skoči kroz prozor i nađe se na balkonu koji je gledao na baštu.

Iza njega je nadiralo sve više vojnika u hodnik. Jedna strela mu prolete pored glave. On skoči na ogradu balkona, a onda, sa nožem u ruci, polete sa balkona ka zemlji. Spretan kao velika mačka, on se dočeka na obe noge kada je sleteo u baštu.

Vrt je bio pust izuzev nekoliko oskudno odevenih žena koje počеше da vrište i beže kada ga spaziše. Konan otrča do suprotnog zida, zaklanjajući se za oniže drveće kako bi izbegao kišu strela koja ga je pratila. Jedan brz pogled za sobom pokaza mu balkon preko čije su se ograde videla razbesnela lica i ruke kako vitlaju oružjem. Iznenadni uzvik ga upozori na opasnost ispred njega.

Jedan čovek je trčao duž zida i vitlao povijenom sabljom.

Taj tip, tamnopusi, punački Vendijac, beše precizno izračunao gde će begunac stići do zida, ali je i sam stigao do tog mesta sa nekoliko sekundi zakašnjenja. Zid nije bio viši od visine prosečnog čoveka. Konan dohvati ivicu zida i prebaci se gore ne smanjujući brzinu svog trka. Već časak kasnije, bio je na nogama na zidu i nastojao je da izbegne udarac sablje. To ga nije sprečilo da zarije svoj nož u ogromni trbuh Vendijca.

Čovek zaurla kao vo u agoniji, baci ruke oko svog ubice u samrtnom grču i njih dvojica zajedno padoše sa ivice zida. Konan jedva da je imao vremena da baci pogled na klanac strmih zidova koji se ukazao pod njima.

Pali su na njegovu uzanu ivicu, a onda nastavili da se kotrljaju, sve dok se sa treskom nisu zaustavili nekih petnaestak stopa niže na kamenitom tlu.

Dok su padali, Konan se okrenuo u vazduhu, tako da je Vendijac bio pod njim kada su pali i njegovo je debelo, mlitavo telo donekle ublažilo pad.

Ipak, udarac mu je izbio vazduh iz pluća.

6. Čudovište iz klisure

Konan se teturajući uspravi. Ruke su mu bile prazne. Dok se osvrtao oko sebe, duž ivice zida poreda se čitav niz glava u turbanima i šlemovima.

Pojaviše se lukovi i namestiše se strele.

Jedan jedini pogled bio je dovoljan Konanu da vidi kako u njegovoj neposrednoj blizini nema nikakvog zaklona. Zbog strmog ugla pod kojim su strelci odapinjali svoje strele male su bile šanse da će ih izbeći tako što bi se po drugi put bacio na tle.

Kada zatreperi prvi luk i strela mu prozujni pored glave, Konan se baci pored tela mrtvog Vendijca. Podvukao je ruku pod njega i prebacio još uvek toplo telo preko sebe. Samo što je to učinio, kiša strela zasu leš.

Konan je osetio svaku strelu koja se zarila u Vendijčevo telo. Ali, ovaj je bio toliko debeo da nijedna strela nije dotakla Konana.

— Krome! — uzviknu Konan kada mu jedna strela okrznu list na nozi.

Dobovanje strela prestade kada su Jezmiti primetili da zasipaju leš strelama. Konan zgrabi debele, dlakave zglobove leša. Prevrnuo se na jednu stranu tako da mu je leš spao sa leđa. Onda je ustao i podigao leš na svoja leđa. Pošto je leđima bio okrenut zidu, leš je još uvek predstavljao kakav-takav štit. Mišići su mu podrhtavali od napora, pošto je Vendijac bio teži od njega.

Jezmiti počеше da viču kada spaziše da im žrtva beži, pa uputiše još jedan roj strela u njegovom pravcu. Većina strela se opet zarila u mrtvo telo.

Konan zamače za prvu stenu na koju je naišao i spusti leš. Lice i prednji deo tela mrtvog Vendijca behu izrešetani desetinama strela.

— Da imam luk i strele, pokazao bih tim psima kako se gađa! — promrmlja Konan gnevno, a onda izviri iza stene.

Zid je bio načičkan glavama vojnika, ali strele više nisu letele. Konan prepoznade šubaru Olgerda Vladislava usred gomile. Olgerd povika: — Misliš da si pobegao? Ha, ha! Samo ti idi; poželećeš da si ostao u Janaidaru sa mojim dželatima. Zbogom, mrtvi čoveče!

Oštro klimnuvši glavom svojim sledbenicima, Olgerd nestade.

Nestadoše i ostale glave sa zida. Konan ostade sam, ne računajući leš pod njegovim nogama.

Namrštio se kada je sumnjičavo preleteo pogledom po okolini. Znao je da je južni kraj platoa ispresecan klancima. Bilo je očigledno da se nalazi u jednom takvom klanacu koji se odvajao od mreže na južnoj strani palate.

Klanac je bio prav, kao džinovski rez noža, širok desetak koraka.

Završavao se naglo u podnožju baštenskog zida sa koga je on pao. Stena koja se spajala sa zidom bila je visoka petnaestak stopa i isuviše glatka da bi u potpunosti bila delo prirode.

Bočne strane na kraju klanca bile su takođe glatke, sa vidljivim tragovima glačanja oruđem. Sa unutrašnje ivice zida štrčali su gvozdeni šiljci, povijeni nadole. Konan ih nije dodirnuo prilikom svog pada, ali je sada mogao da vidi da bilo ko da pokuša da se popne preko zida s ove strane može da bude raskomadano. Dno klanca se takođe spuštalo, tako da je sa njegovog pravog dna do bočnih zidova bilo više od dvadeset stopa u visinu. Konan je bio u zatvoru, delimično prirodnom, a delom načinjenom ljudskom rukom.

Bacivši pogled niz klanac, Konan primeti da se ovaj širio i granao u čitav splet manjih klanaca koje su razdvajali grebeni od čvrstog kamena, iza kojih se uzdizala džinovska planina. Drugi kraj klanca nije bio blokiran, ali je Konan znao da njegovi neprijatelji ne bi tako brižljivo obezbedili jedan deo zatvora da bi u drugom ostavili mogućnost za bekstvo.

Ipak, nije bilo u njegovoj prirodi da se prepusti sudbini koju su mu spremili. Očigledno su verovali da se odatle ne može izvući. Ali, u ranijim prilikama su i neki drugi isto mislili.

On izvuče nož iz Vendijčevog tela, obrisu krv sa njega i pođe niz klanac.

Nekih stotinjak lakata od gradskih zidina, on naiđe na ulaze u manje klanca, odluči se za jedan nasumce i skoro istog časa se nađe u košmarnom lavirintu. Kanali izdubljeni u steni zapanjujuće su krivudali kroz trošni kamen. Uglavnom su išli na sever i jug, ali su se spajali, razdvajali i haotično skretali. Stalno je nailazio na ćorsokake; ako bi se popeo na neki od grebena, već u sledećem času bi se spustio u drugi lavirint, još zamršeniji od prethodnog.

Dok se tako spuštao niz jedan greben, on nagazi nešto što praskavo puče, kao sasušena grančica. Kada je bolje pogledao, video je da je stao na rebra jednog kostura bez glave. Nekoliko koraka dalje, ležala je lobanja, sasušena i razbijena. Što je dalje odmicao, nailazio je na sve više sličnih jezivih ostataka. Svaki je skelet bio polomljen ili rasturen, a lobanje su listom bile razbijene. Vremenske nepogode nisu mogle toliko da ih unište.

Konan nastavi dalje, oprezno koračajući i pažljivo osmatrajući svaku izbočinu u steni ili pukotinu u kojoj bi moglo nešto da se krije. Na jednom takvom mestu njegove nozdrve osetiše slab vonj đubreta, a onda primeti komade kore od dinja i bundeve kako leže razbacani. U neposrednoj blizini smrdljivih otpadaka, na maloj površini pokrivenoj peskom, Konan spazi napola izbrisan trag stopala. To nije bila ni kandža leoparda, šapa medveda ili tigra, kao što bi čovek očekivao u ovim krajevima. Otisak je više ličio na boso, deformisano ljudsko stopalo.

Još dublje se zamislivši, Konan nastavi svoj pohod. U jednom trenutku beše naišao na čitave pramenove oštrem sive dlake zakačene za stenu, kao da se neko češao o nju. Tu i tamo, mešajući se sa smradom đubreta, provejavao je i jedan oštar, neprijatan miris čije poreklo nije mogao da odredi. Bio je posebno izražen u uvalama nalik pećini gde bi se zver, čovek ili demon mogli zavući da spavaju.

Zbunjen nemogućnošću da se održi na pravom kursu kroz kameni lavirint, Konan se uspenetra uz greben koji mu se učini višim od ostalih, čučajući na njegovoj oštroj ivici, on prelete pogledom po pustari. Vidik mu je bio ograničen svuda osim ka severu, ali ono malo što je mogao da vidi od strmih stena i oštih grebena na istoku, zapadu i jugu, bilo mu je dovoljno da poveruje da su stene formirale jedan neprekidni zid koji je opasivao splet klanaca. Na severu je taj zid prekidao klanac koji je vodio do spoljnog vrta palate.

Ubrzo mu je priroda lavirinta postala jasna. Nekada davno, jedan deo platoa između sadašnjeg grada i podnožja planine beše utonuo i tako stvorio veliko ulegnuće u obliku činije. Erozijska je, tokom ogromnog vremenskog perioda, izbrazdala površinu depresije stvorivši nebrojene klance.

Nije imalo svrhe da dalje luta klancima. Problem se sastojao u tome što je Konan trebalo da iznađe put kojim bi dospeo do stena koje su okruživale depresiju, da ih obiđe i vidi da li je ikako moguće da ih pređe. Učinilo mu se da je na južnoj strani primetio obrise jednog klanca koji je bio nešto duži od ostalih i nije bio isprekidan. Izgledalo je da je taj klanac išao pravo do podnožja planine čije su strme padine štrčale iznad depresije. Takođe je video da će brže stići do tog klanca ako se vrati u procep ispod gradskih zidina i uđe odatle u drugi koji je vodio pravo u veliki klanac, nego da se lomata po oštrim grebenima koji su ga delili od njegovog cilja.

Zato se spustio niz greben i vratio se putem kojim je i došao. Sunce je već bilo nisko kada je stigao do ulaza u spoljni klanac i pošao u pravcu željene klisure. Skoro nezainteresovano je bacio pogled ka steni na drugom kraju šireg klanca i - stao kao ukopan.

Vendijčevo telo beše «nestalo, mada mu je sablja još uvek ležala na steni ispod zida. Nekoliko strela je ležalo razbacano okolo, kao da su ispale iz tela kada je pomereno. Jedva primetno svetlucanje na kamenom tlu privuče Konanovu pažnju. Pritrčao je tom mestu i video nekoliko srebrnih novčića.

Konan pokupi novčiće i pogleda ih, a onda se osvrnu oko sebe suzivši oči. Normalno objašnjenje bi bilo da su Jezmiti nekako izašli napolje i odneli leš. Ali, ako su to već učinili, zašto nisu pokupili i neiskorišćene strele, a pogotovo novac koji je ležao razbacan.

S druge strane, ako to nisu bili stanovnici Janaidara, ko onda? Konan se priseti polomljenih skeleta i Pursatine primedbe o »vratima pakla«. Imao je razloga da poveruje da se nešto neprijateljsko prema ljudskom rodu šunjalo ovim stenovitim lavirintima. Šta ako su ukrašena vrata iz tamnice vodila u ovaj klanac?

Pažljiva pretraga dovela ga je do vrata čije je postojanje naslutio. Uski prorezi koji su označavali njihovo prisustvo bili su skoro nevidljivi na prvi pogled. Izgledala su kao sastavni deo stene. Konan nasrnu na njih svom snagom, ali se nisu ni pomerila. Prisetio se njihove snažne konstrukcije i teških reza. Bio bi mu potreban »ovan« da bi ih provalio. Jačina ovih vrata i šiljci na ivici zida govorili su da Jezmiti nisu hteli da rizikuju da se čudovište iz klanca domogne grada. S druge strane, utešila ga je pomisao da se radi o biću od krvi i mesa, a ne o nekom demonu kome reze i šiljci ne bi mogli ništa.

Konan pogleda niz jarak ka tajanstvenom lavirintu, pitajući se kakve li užase krije. Sunce još ne beše zašlo, ali više nije moglo da se vidi sa dna klanca. Iako je vidljivost još uvek bila dobra, klanac je bio pun senki.

Konan postade svestan jednog drugog zvuka: prigušenog bubnjanja koje je odjekivalo u monotonom ritmu, kao da bubnjar daje naizмениčni takt vojnicima koji marširaju.

Bilo je nečeg neobičnog u tom zvuku. Konan je poznavao šuplji zvuk drvenih bubnjeva Kušita, treštave bakarne doboše Hirkanijanaca i gromoglasne pešadijske bubnjeve Hiborijaca, ali nijedan nije zvučao kao ovo. Bacio je pogled ka Janaidaru, ali izgleda da zvuk nije dopirao iz grada. Izgledalo je kao da dolazi odasvuda i niotkuda - čak i ispod njegovih nogu.

A onda bubnjanje prestade.

Mistični plavičasti sumrak obavi jaruge kada je Konan ponovo ušao u lavirint. Koračajući krivudavim kanalima, on stiže u jedan malo prostraniji jarak za koji je poverovao da je onaj što ga je video sa grebena i što se protezao do južnog zida depresije. Međutim, tek što je prešao nekih pedesetak lakata, jarak se naglo razdvoji u dva uža klanca. Ovo razdvajanje nije moglo da se vidi sa grebena, tako da Konan nije znao na koju stranu da krene.

Dok je tako oklevao, pokušavajući da sagleda što dalje i u jednom i u drugom pravcu, on se naglo ukoči. Od klanca na desnoj strani odvajao se jedan još uža, ispunjen plavičastim senkama. I, među tim senkama, nešto se pokrenu. Konanu se zateže svaki mišić dok je zurio u čudovišno stvorenje u ljudskom obličju koje je izronilo iz sumraka pred njega.

Stvorenje je izgledalo kao otelovljenje jedne jezive legende. Bio je to ogroman čovekoliki majmun, visok koliko i gorila. Ličio je na čudovišne čovekolike majmune koji su živeli u planinskim predelima oko Vilajetskog mora i sa kojima se Konan ranije sukobljavao. Ali, ovaj je primerak bio još veći; dlaka mu je bila duža i čupavija, kao kod arktičkih životinja, a i bleđa, skoro bela.

Stopala i šake tog stvorenja više su nalikovale čovečijim nego gorilnim jer su mu palčevi na rukama i nogama bili kao u čoveka. To nije bilo biće što živi na drveću, već zver odgajana u prostranim

ravnicama i surovim planinama. Lice mu je bilo majmunsko, mada ne toliko naglašeno, pošto mu je nosni greben bio izraženiji, a vilica ne tako životinjska. Ali, njegove ljudske karakteristike su samo pojačavale njegov stravični izgled, a razum koji je svetlucao u njegovim sitnim, crvenim očima bio je sasvim zloćudan.

Konan je znao s kim ima posla: čudovištem koje su mitovi i legende nazivali snežnim čovekom, pustinjским čovekom iz zabranjene Patenije.

Čuo je glasine o njegovom postojanju u divljim pričama koje su dolazile iz izgubljene, sumorne zemlje Lulan. Pripadnici plemena koja su tamo živela kleli su se da su priče o čovekolikoj zveri koja živi u tim krajevima od pradavnih vremena, prilagođena oskudnoj hrani i velikim hladnoćama severnih visoravni, potpuno istinite.

Sve je to palo Konanu na pamet dok je stajao licem u lice sa stvorenjem koje je bilo predmet njegovih razmišljanja. A onda stenoviti zidovi klanca odjeknuše od visokog, prodornog krika koji je ispustila zver kada je krenula u napad, mlatarajući dugačkim rukama, iskeženih žutih očnjaka.

Konan ga je čekao, čvrsto ukopan na mestu, suprotstavljajući svoj bodež i oštromnost snazi ogromnog majmuna.

Čudovište je dobijalo žrtve već prebijene i slomljene od dugog mučenja, ili već mrtve. Poluljudski mozak, po kojem se razlikovao od pravih životinja, uživao je u samrtnom ropcu svojih žrtava. Ovaj čovek je bio još jedno slabašno stvorenje koje će raskomadati i kome će razbiti lobanju da se domogne mozga, iako je stajalo uspravno i držalo nešto sjajno u ruci.

Konan je znao, dok je gledao toj nezadrživoj furiji u oči, da mu je jedina šansa da preživi ako bude izbegao zagrljaju tih ogromnih ruku koje bi mogle da ga smrve u jednom trenutku. Čudovište je bilo okretnije nego što je to izgledalo sudeći po njegovom trapavom izgledu. Vinulo se u vazduh i preletelo tih poslednjih nekoliko koraka u jednom skoku. Tek kada mu je majmun bio iznad glave i pružao ruke da ga zgrabi, Konan se pokrete, a njegova akcija bi postidela i najsnažnijeg leoparda.

Nokti nalik kandžama samo pocepaše njegovu već odrpanu tuniku kada je odskočio u stranu i zamahnuo svojim dugim bodežom. Stvorenje vrisnu i kanjon odjeknu od tog zvuka. Konan mu beše

skoro odsekao ruku u zglobu. Gusta dlaka sivkastobele boje koja mu je pokrivala telo, sprečila je da Konanov udarac sasvim odseče majmunovu ruku. Mada mu je krv liptala u potocima, stvorenje se okrete i ponovo nasrnu. Ovoga puta,

međutim, njegov napad je naišao brzinom munje, tako da ga nijedan čovek ne bi mogao izbeći.

Konan izbeže smrtonosni udarac ogromne, deformisane leve ruke sa dugim crnim kandžama, ali ga masivno rame okrznu u prolazu i on se zatetura. Silina udarca ga odbaci ka steni i on tresnu leđima o nju, dok je majmun bio iznad njega. Neverovatnom brzinom, Konan izvuče svoj mač i zari ga čudovištu u stomak, u nadi da će taj udarac biti smrtonosan.

Majmun obavi svoju zdravu ruku oko Konanovog vrata. Krik zveri ga zaglunu kada ona otvori usta iznad njegove glave. Vilica stvorenja se zatvori u prazno kada mu celo telo protrese snažan drhtaj. U tom grču, majmun odbaci Konana od sebe i, kada se varvarin pridigao, video je kako se stvorenje valja u smrtnoj agoniji u podnožju zida. Njegov očajnički udarac je rasporio majmunov trbuh, ali se sečivo nije zaustavilo u stomaku, već je stiglo čak do njegovog srca.

Konanovi čvrsti mišići su podrhtavali kao posle velikog napora.

Njegova, snažna građa mu je omogućila da se odupre krvožednom antropoidu dovoljno dugo da uspe da izvuče živu glavu iz te neravnopravne borbe u kojoj bi neki slabiji čovek bio raskomadano. Ali, ogromni napor je poljuljao čak i njega. Tunika mu je visila u dronjcima, a nekoliko karika na njegovom panciru ispod tunike bilo je polomljeno. Crne kandže stvorenja ostavile su krvave tragove na njegovim leđima. Stajao je dišući isprekidano, kao posle dugog trčanja, umrljan krvlju, svojom i majmunovom.

Konan zadrhta, a onda zamišljeno stade dok je užareno sunce tonulo iza jednog udaljenog planinskog vrha. Sada mu je sve bilo jasno. Unakažene zarobljenike stražari bi bacali majmunu kroz ona vrata na gradskim zidinama. Stvorenje se, kao i ono što je živelo oko Vilajetskog mora, hranilo ljudskim mesom i stočnom hranom. Ali, neredovno snabdevanje zarobljenicima nije moglo da zadovolji ogromni apetit tako velike i aktivne zveri, pa su morali da je prehranjuju bundevama i dinjama.

Konan proguta pljuvačku i tek tada primeti da je ožedneo. Oslobodio je klanac zveri koja se skrivala u njemu, ali je još uvek mogao da umre od gladi i žeđi ako uskoro ne bude našao izlaz iz udubljenja. Bez sumnje je u blizini bio neki izvor ili kladenac gde je majmun pio, ali sigurno bi mu bio potreban čitav mesec da ga nađe.

Sumrak je prekrio jaruge i visio je na grebenima kada je Konan pošao ka izlazu iz klanca u kome se nalazio. Četrdesetak koraka dalje, levi ogranak se pridruživao desnom. Što je dalje odmicao, nailazio je na sve veći broj brloga u obliku pećina iz kojih je dopirao oštri smrad životinje.

Palo mu je na pamet da možda ima više od jedne takve životinje, ali to je bilo malo verovatno pošto bi krik ubijene životinje kada je prvi put napala privukao ostale.

Gotovo iznenada, planina izroni ispred njega. Jarak kojim je išao počeo je da biva sve plići, tako da se Konan ubrzo peo uz nagib i začas se našao na njegovom vrhu. Sada je tek mogao da ima potpuni pogled nad depresijom, sve do Janaidara. Naslonio se na glatku, ravnu stenu uz koju se ni muva ne bi mogla popeti.

— Krome i Mitra! — zabrunda on.

On polako siđe niz padinu i onda poče mučno da se probija od podnožja stene do ivice depresije. Tu se plato naglo završavao. Jedini put je bio da krene ili pravo uz vertikalne stene na gore ili, niz iste takve stene, pravo dole. Drugog izbora nije bilo.

U sve većem mraku, nije više bio siguran da li je dobro procenio razdaljinu, ali mu se činilo da je dno toliko duboko da bi mu trebalo nekoliko dužina konopca koji je nosio da stigne do dna. Za svaki slučaj, odmotao je konopac koji je nosio oko pojasa, a onda baci jedan kraj, onaj na kome je bila kuka, preko ivice udubljenja. Kuka se slobodno njihala u vazduhu.

Kao sledeći korak, Konan se vrati istim putem preko podnožja stene i nastavi ka suprotnoj strani platoa. Tu zidovi nisu bili tako strmi. Spuštajući svoj konopac još jednom, on otkri da je nekih tridesetak stopa niže bila jedna izbočina u steni i njemu se učini da bi odatle, možda, mogao da se spusti do dna. To ne bi bio siguran put - samo jedan pogrešan korak i on bi poleteo u dubinu - ali, Nanaja je bila snažna devojka i sigurno bi mogla da se spusti.

Ali, pre toga, trebalo bi da pokuša da se vrati u Janaidar. Nanaja je još uvek bila sakrivena u tajnom prolazu u Viratinoj palati - ako je već nisu otkrili. Postojala je šansa da, ako bude strpljivo vrebao kraj »vrata pakla«, stražar otvori vrata da bi ubacio još hrane za zver. Takođe je postojala šansa da su ljudi iz Kušafa, pozvani od strane Tubala, već bili na putu za Janaidar.

U svakom slučaju, dopušteno mu je da isproba sve. Lagano je slegnuo ramenima i vratio se nazad ka gradu.

7. Smrt u palati

Konan se pipajući po kamenju i stenama vrati u spoljni klanac i vide zid i stenu na suprotnom kraju. Svetlosti Janaidara su blistale naspram tamnog neba iznad zidina, a mogao je da čuje i neobičnu melodiju izvođenu na citrama. Jedan ženski glas je izvijao neku žalostivu pesmu. On se mračno osmehnu u podnožju zidina.

Na stenama oko vrata nije bilo hrane. Konan nije mogao ni da zna koliko često su hranili zver niti da li će te noći uopšte dobiti obrok.

Moraće da rizikuje, kao što je u životu često činio. Pomisao na sve ono što je moglo da se desi Nanaji dovođila ga je do ludila i on je goreo od nestrpljenja, ali se ipak smirio i priljubio uza zid kraj vrata da čeka da se ona otvore. Stajao je miran kao kip.

Čitav sat kasnije, već kada je strpljenje počelo da ga izdaje, začu zveket lanaca i vrata se tek malo otvoriše.

Neko je izvirivao da se uveri da jezivi čuvar klanca nije u blizini pre nego što dalje otvori vrata. Zazvečale su druge reze i na vratima se pojavi jedan čovek sa ogromnom činijom od bakra punom povrća. Kada je spustio činiju, ispustio je čudan zvuk. Kada se sagnuo, Konan ga udari nožem.

Čovek pade, a glava mu se otkotrlja niz padinu.

Konan proviri u hodnik kroz otvorena vrata i vide da je ovaj prazan; i ćelije su bile prazne. On odvuče trup bez glave niz padinu i sakri ga među stenama.

Onda se vratio i ušao u hodnik, zatvorio vrata za sobom i navukao reze.

Sa nožem u ruci. on pođe kroz hodnik ka tajnim vratima koja su vodila u tunel i ka tajnim stepenicama. Ukoliko ne budu mogli da se sakriju u tom prolazu, možda bi on i Nanaja mogli da se zabarikadiraju u ovom hodniku i ostanu tu dok ne dođu Kušafi - ako uopšte dođu.

Konan ne beše stigao do tajnih vrata kada ga škripa šarki iza njega natera da se okrene. Jednostavna vrata na suprotnom kraju su se otvarala.

Konan potrča ka njima u trenutku kada jedan naoružan vojnik uđe unutra.

Pridošlica je bio Hirkanijanac, kao i onaj stražar koga je Konan ubio.

Kada je spazio Konana kako juri ka njemu, on glasno zašišta i pođe rukom da izvuče sablju.

U jednom skoku, Konan je bio kraj njega, a već sledećeg trena ga je gurao na vrata kroz koja je upravo prošao, sa nožem uperenim u vojnिकove grudi.

— Tišina! — prosikta Konan.

Stražar se skameni, a žučkasto lice mu preblede. Oprezno je odmakao ruku od drške sablje i raširio obe ruke u znak predaje.

— Ima li još stražara? — upita Konan.

— Ne, Tarima mi. Ja sam jedini.

— Gde je ona Iranistanka, Nanaja?

Konan je znao gde se ona nalazila, ali je, indirektno, hteo da dozna da li je njeno bekstvo primećeno i da li je opet uhvaćena?

— Bog bi znao! — odvrati stražar. — Bio sam u grupi stražara koji su doveli zuagirske vojnike u tamnicu i našli našeg druga kako leži u jednoj ćeliji prerezanog grkljana. Devojke nije bilo. Nadigla se velika dreka i panika u palati. Ali, meni su naredili da ostanem ovde i čuvam Zuagire, tako da ti više ne umem reći.

— Zuagire? — ponovi Konan.

— Da, one koji su te pogrešno pustili da se popneš uza stepenice. Zbog toga će sutra umreti.

— Gde su sada?

— U drugom delu tamnice, kroz ona tamo vrata. Baš sam se vraćao od njih.

— Onda se okreni i vrati se istim putem. Ne pokušavaj ništa.

Čovek otvori vrata i uđe unutra kao da je hodao po golim noževima.

Našli su se u jednom drugom hodniku, isto tako okruženom ćelijama s obe strane. Kada se Konan pojavio, zatvorenici iz dve ćelije duboko udahnuše vazduh. Bradata lica načičkaše se oko vrata ćelija, a mršave šake zgrabiše šipke. Sedam zatvorenika su ga gledali sa neskrivenom mržnjom. Konan dovuče svog zarobljenika do ispred tih ćelija i reče: — Bili ste verne sluge. Zašto ste sada zaključani?

Antar, sin Adijev, brecnu se na njega.

— Zbog tebe, stranačko pseto. Iznenadio si nas na stepenicama, a Magus nas je osudio na smrt i pre nego što je otkrio da si uhoda. Rekao je da smo ili lupeži ili budale kada smo dozvolili da nas iznenadiš. Tako ćemo sutra u zoru umreti pod noževima Zahakovih koljača, da ga Hanuman prokune, kao i tebe!

— Pa, ipak ćete stići u raj — podseti ih Konan. — Verno ste služili Magusu Sinova Jezma.

— Neka psi glođu kosti Magusa Jezma! — doviknu jedan od Zuagira glasom punim otrova.

Drugi dodade:

— Da đavoli tebe i Magusa vežu za jedno u paklu! Pljujemo mi na njegov raj!

— Sve su to laži i trikovi s drogom!

Konan primeti da Virata nije postigao da od svojih podanika dobije onu odanost kojom su se dičili njegovi preci čiji su sledbenici rado odlazili u smrt na njihovu zapovest.

Konan uze svežanj ključeva od stražara i zamišljeno ih je odmeravao u ruci. Oči Zuagira su bile fiksirane na njih, kao oči osuđenika u paklu na otvorena vrata.

— Antare, sine Adijev, ruke su ti umrljane krvlju mnogih ljudi — reče Konan. — Ali, kada sam te nekada poznavao, bio si čovek koji nije gazio svoju zakletvu. Magus vas je napustio i izbacio iz svoje službe. Vi, Zuagiri, više niste njegovi ljudi. Ne dugujete mu ništa.

Antarove oči se krvoločno zacrveneše.

— Kada bih samo mogao da ga pošaljem u Aralu pre nego što i sam tamo stignem, umreću srećan!

Svi su napeto zurili u Konana.

— Da li se kunete, svaki od vas čašću svoga klana, da ćete me pratiti i služiti dok se ne izvrši odmazda ili vas smrt razreši zakletve?

Rekavši to, Konan stavi ruke na leđa tako da ključevi nisu mogli tako drsko da mame bespomoćne ljude.

— Virata vam može pružiti samo smrt i to da umrete kao psi. Ja vam nudim osvetu ili, u najgorem slučaju, priliku da časno umrete!

Antarove oči ponovo blesnuše osvetničkim žarom, a ruke mu grčevito stegoše šipke na vratima ćelije.

— Veruj nam! — uzviknuo je.

— Da, kunemo se! — povikaše Zuagiri u glas. — Slušaj, Konane, kunemo se, svaki čovek čašću svog klana!

On je već okretao ključ u bravi, pre nego što su oni završili polaganje zakletve. Možda su ti pustinjski ljudi delovali divlje, svirepo, žestoko i podlo prema civilizovanim merilima, ali su imali svoj kodeks časti koji se nije mnogo razlikovao od onoga koji su poštovali Konanovi zemljaci u dalekoj Simeriji, tako da ih je razumeo.

Pošto su izleteli iz ćelije, oni se ustremiše na Hirkanijanca i povikaše: — Ubijmo ga! On je jedan od Zahakovih ljudi!

Konan im istrže čoveka iz ruku i tresnu najupornijeg tako da se ovaj opruži po podu, mada mu nije mnogo zamerao.

— Dosta! — zareža Konan. — Ovo je moj čovek, ja ću odlučivati o njegovoj sudbini.

On gurnu Hirkanijanca ispred sebe kroz hodnik i nazad u drugi tamnički hodnik, u pratnji Zuagira. Pošto su mu se zakleli na vernost, pratili su ga slepo, bez pitanja. U drugom hodniku, Konan naredi Hirkanijancu da se svuče. Čovek to i učini, drhteći od straha da ne bude izložen mučenju.

— Zamenite odeću —: naredi Konan Antaru.

Kada svirepi Zuagir počne da se svlači, Konan se obrati drugom čoveku: — Izađi kroz ona vrata na kraju hodnika...

— Ali, čovek-majmun... — prekide ga pustinjski ratnik. — Rastrgnuće me!

— Neće, mrtav je. Ubio sam ga ovim. S one strane vrata, iza jedne stene, naći ćeš mrtvog stražara. Uzmi njegov nož, kao i mač koji ćeš videti u blizini.

Pustinjski Šemit pogleda Konana očima punim strahopoštovanja i pođe da izvrši naređenje. Konan dade svoj nož drugom Zuagiru, a Hirkanijančev talasasti bodež sledećem. Drugi su, po njegovom nalogu, vezali Hirkanijanca i zapušili mu usta i ubacili ga kroz tajna vrata koja je Konan otvorio. Antar se uspravi sa šiljatim šlemom na glavi, u kaputu sa dugim rukavima i svilenim pantalonama koje su skinute sa Hirkanijanca. Crte njegovog lica su bile dovoljno istočnjačke da obmanu svakoga ko je očekivao da u toj odeći vidi

Hirkanijanca. Konan je, u međuvremenu, uzeo maramu od Antara i navukao je preko lica da ga ne prepoznaju.

— Dvojica još uvek nisu naoružani — primeti Konan preletevši pogledom po svojim pratiocima. — Pođite za mnom.

On ponovo uđe u tunel u koji su uneli stražara, preskoči ga i pođe kroz tunel da bi se zaustivao u podnožju stepenica.

— Nanaja! — prigušenim glasom je pozvao devojkicu.

Mršteći se u mraku, Konan se, pipajući, pope uza stepenice. Nije bilo ni traga Nanaji, mada je na vrhu stepeništa, unutar prikriivenih vrata, našao dva mača koja je prethodno tu bio ostavio. Sada je svaki od osmorice ljudi imao kakvo-takvo oružje.

Jedan pogled kroz špijunku na tajnim vratima uverio ga je da je odaja u kojoj je spavao prazna. Konan otvori vrata, u prvi mah jedva primetno, a onda širom.

— Mora da su našli devojkicu — šapatom reče Antaru. — Gde bi je odveli ako ne bi nazad u ćeliju?

— Devojke se obično kažnjavaju u prestonoj dvorani, gde te je Magus jutros primio.

— Onda, pokaži put... Šta je to?

Konan se trže na zvuk potmulog bubnjanja koje je čuo ranije u klancu. I opet je imao utisak da zvuk dolazi iz same zemlje. Zuagiri se zagledaše i prebledeše.

— Niko ne zna — reče Antar i strese se. — Taj se zvuk prvi put pojavio pre nekoliko meseci i od onda je sve jači i sve češće se javlja. Kada se prvi put oglasio, Magus je naredio da se prevrne ceo grad da bi našli odakle dopire. Kada nije otkrio ništa, Magus je odustao od dalje istrage i naredio da niko ne obraća pažnju na bubnjanje, pa da čak ni ne govori o tome.

Priča se da od tada provodi noći i noći u svojoj kapeli gde pomoću vradžbina i prizivanja duhova nastoji da otkrije odakle dopire taj zvuk.

Govorkanja, međutim, ne kažu ništa o tome da li je nešto i našao.

Zvuk je utihnuo dok je Antar govorio. Konan mu se tada obrati: — Dobro, vodi me sada u tu odaju za kažnjavanje. Ostali neka se postroje i krenu kao da su vlasnici ove palate, ali, što tiše. Možda ćemo obmanuti neke od stražara u palati.

— Najbolje bi bilo da krenemo kroz »rajski vrt« — reče Antar. — Noću ispred glavnog ulaza u prestonu dvoranu stoji brojna stigijska straža.

Hodnik ispred Konanove sobe je prazan. Zuagiri stadoše na čelo. Kako je pao mrak, prigušena i tiha atmosfera u palati kao da je pritisla Magusovu palatu još većom težinom. Osvetljenje kao da je bilo još slabije, posvuda su bile guste senke, a nikakav povetarac nije pokretao bogate zastore na zidovima.

Zuagiri su dobro poznavali put. Mada su izgledali neuredno i nestrpljivo, prikradali su se nečujnim koracima kroz polumračna predvorja i bogato ukrašene hodnike kao grupa ponoćnih lopova. Držali su se prolaza koji su slabije korišćeni u to doba noći. Nisu naišli ni na koga sve dok nisu stigli pred jedna pozlaćena vrata preko kojih su bile navučene reze i ispred kojih su stajala dva ogromna Kušita sa isukanim sabljama.

Kušiti lagano podigoše svoje sablje kada su spazili nepozvane goste; oni nisu imali jezike i bili su nemi. Nestrpljivi da se što pre bace na osvetu, Zuagiri opkoliše dvojicu crnaca. Čovek koji je imao mač skretao im je pažnju dok su ih ostali oborili na pod i na smrt ih izboli noževima. Bilo je to klanje, ali se drugačije nije moglo.

— Sačekajte ovde — reče Konan i, otvorivši vrata, izađe u vrt koji je bio pust na mesečini i sablasan sa najraznovrsnijim cvećem koje se belasalo na srebrnastoj svetlosti. Zuagiri, naoružani mačevima koje su uzeli od crnaca, pođoše za njim.

Konan pođe ka balkonu koji se nadvijao nad vrtom. Balkon je bio vešto kamufliran granjem drveća. Tri Zuagira se pognuše kako bi on mogao da im stane na leđa. Veoma brzo je našao prozor kroz koji su on i Virata gledali. Već sledećeg trena je ušao unutra, ne načinivši veću buku nego mačka.

S one strane zastora koji je prikrivao nišu sa balkonom čuli su se glasovi. Jedna žena je jecala od straha dok joj je Virata nešto govorio.

Provirivši kroz zastor, Konan spazi Magusa kako se lenjo proteže na prestolu ispod biserom izvezenog baldahina.. Crni stražari više nisu stajali s obe strane prestola kao kipovi od abonosa. Sada su čučali ispred postolja na sredini poda, oštreći noževe i zagrevajući

gvožđe za mučenje u velikoj grejalici. Nanaja je bila razapeta između njih dvojice, naga, raširenih ruku i nogu i vezanih zglavaka za kočice zakucane u pod. Nikoga više nije bilo u sobi osim njih, a velika bronzana vrata su bila zatvorena i zaključana.

— Reci mi kako si pobegla iz ćelije? — pitao je Virata.

— Ne! Nikada! — uzviknula je devojka i ugrizla se za usnu da se smiri.

— Da li ti je Konan pomogao?

— Da li me je neko zvao? — upita Konan istupivši iz niše, s mračnim osmehom na licu.

Virata poskoči na prestolu i vrisnu. Kušiti se uspraviše i posegoše za oružjem.

Konan skoči i zari nož u vrat jednom crncu pre nego što je ovaj uspeo da zgrabi mač. Drugi pojuri ka devojci i podiže sablju da je ubije pre nego što i sam umre. Konan dočeka udarac svojim dugim nožem, a onda, brzinom munje, zari taj isti nož crncu među rebra. Kušit se zatetura, ponesen silinom svog zamaha, pa pade na Konana koji podmete slobodnu ruku pod crnčeve grudi pa ga podiže iznad glave. Kušit bolno jauknu i Konan ga baci u stranu i ovaj pade na pod i izdahnu.

Konan se ponovo okrete Magusu koji je, umesto da pobegne, polako prilazio Simerijancu ukočenog, razrogačenog pogleda. Oči su mu imale neki čudan sjaj i prikovale su Konanov pogled kao magnet.

Konan se, pokušavajući da dohvati čarobnjaka svojim dugim nožem, osećao kao da ga je neko vezao lancima ili da se probija kroz ljigave močvare Stigije gde raste crni lotos. Mišići mu iskočiše kao gvozdene šipke. Znoj mu orosi telo dok se borio protiv nevidljivih stega.

Virata se polako prikradio Konanu, raširenih ruku, čineći jedva primetne ritmične pokrete svojim prstima i ne skidajući pogleda sa Konanovih očiju. Ruke su bile nadomak Konanovog vrata. Konan pomisli da bi ovaj slabašni čovek, uz pomoć svoje tajanstvene mađije, mogao da slomi i Simerijančev bivolji vrat kao da se radi o sasušenoj grančici.

Ispružene ruke su bivale sve bliže. Konan se borio i poslednjim delićima volje, ali otpor kao da je rastao sa svakim korakom koji bi Magus načinio u njegovom pravcu.

A onda Nanaja vrisnu, dugo, prodorno, kao duša na mukama u paklu.

Magus se napola okrete i u tom trenu skinu oči sa Konanovih. Konan se osećao kao da mu je neko skinuo čitavu tonu sa ramena. Virata gotovo odmah vrati svoj pogled na Konanove oči, ali je Simerijanac ovoga puta bio mudriji, pa nije dozvolio da im se pogledi sretnu.

Provirujući kroz poluspuštene kapke i ne skidajući pogled sa Magusovih grudi, Konan zamahnu nožem. Napad je završio u vazduhu, pošto ga je Kosalac izbegao skočivši unazad nadljuskom gipkošću i lakoćom. Magus tada potrča ka vratima, vičući: — Upomoć! Straža! Ovamo!

Ljudi su vikali i lupali u vrata s druge strane. Konan je sačekao dok Magus nije počeo da se hvata za rezu. Onda je bacio nož tako da mu se vrh zario u Viratina leđa i prikovao ga za vrata kao insekta za ploču.

(Nastaviće se)

Sadržaj

DEMONSKO OSTRVO

1. Tajanstveni posetilac
2. Kosatral Kel
3. Nož Juetšija

PLAMENI NOŽ

1. Noževi u noći
2. Crna zemlja
3. Sakriveni
4. Mačevi koji šapuću
5. Maska pada
6. Čudovište iz klisure
7. Smrt u palati